

INC. 2
1481

¶ Summa vtilissima errorū ⁊ he-
resum ꝑ christū ⁊ ei⁹ vicarios
⁊ per inq̄sitores heretice pra-
uitatis in diuersis mūdi par-
tibus dāpnatarum.

Incipit quodā opusculuz ex
directorio fidei sumptū siue extractum.

Incipit prologus.

Acrosancta dei ecclesiā xpī p̄cioso fan-
guine redēptam cuius stabilissimū fun-
damentū (teste apostolo) ipse x̄ps iesus
est. q̄s plures multipliciter suis pueris
dogmatibus ab infantia sua expugna-
uerunt atq; multiplicibus errorib⁹ ad solū vsq; sub-
uertere nisi sunt: sed nō potuerūt. Nā cū ipse x̄ps dei
filius qui ⁊ ipse eā fundauit altissimus p̄ma veritas
sit (ipse de se ipso dicēte ego sū via ⁊ veritas) q̄ vti il-
le poplī iudeoz dicit: zorobābel attestatur sup̄ oīa vin-
cit: ⁊ si sepe sit phoz: iudeoz: tartharoz: sarracenz:
feudo xpianoz: bigardoz: biguinoz: seu fr̄i sceloz: ⁊
alioz pessimoz hereticozū spurciscijs expugnata nō
tñ cōtra eā valuerūt neq; valcbūt q; ipse dñs iust⁹ ie-
sus cōcidit ⁊ cōcidet p se ⁊ p suos vicarios sanctosq;
sue ecclie doctores ⁊ p̄dicatores ceruices suaz impie-
tatū. Horū nāq; pestiferi errores eozūq; sectatores
a xpī fidelibus eē vitādos nos dñs hortat dicēs. attē-
dite a falsis prophetis q̄ veniūt ad vos in vestimētis
ouiū intrinsecus aut̄ sunt lupi rapaces: ⁊ a fructibus
eorū cūgnoscetis eos. At ergo venenosi fructus corū
cognoscant ⁊ ipsi vna cū arboribus a catholicā ve-
ramq; xpī fidē sectātibus caueant ⁊ procul a finibus
eorū expellant ne sua pestifera contagione mortē in-
ferāt sempiternā in p̄nti opusculo ponūtur hereses si-
ne errores a x̄po dño ⁊ suis a postolis sacrifq; concili-
js ⁊ a sede apostolica condenatos. Sed primo dicet̄
vnde nomē heresis sit sumptū: ⁊ q̄o heresis sit ⁊ quos
modo conueniant ⁊ differāt error ⁊ heresis.

¶ Questio p̄ma vñ sit dicta heresis

2

¶ Prima q̄stio est: vñ sit dicta heresis. seu hoc nomē heresis vnde tractū est? Ad hoc r̄nde mus s̄m mentē ysidori ⁊ aliorū vocabulorū expositorū. q̄ hoc nomen heresis ethimologizat̄ seu exponit̄ tripliciter ⁊ s̄m hoc heresis icludat̄ tria. Primo heresis d̄: ab eligo. is. vñ s̄m ysidori ⁊ papia heresis d̄: q. electis. ⁊ sic heresis d̄: ab eligēdo. sic secta a sectādo. Et inde dicitur hereticus. q. electiu⁹ ab eligēdo sic dictus. Mā heretic⁹ p̄positis sibi falsa ⁊ vera sentēcijs: eligit falsas ⁊ pueras tanq̄ verā: vera ⁊ catholica refutata. Et h̄etur. xliij. q. iij. heresis: ⁊ ex hoc p̄ q̄ heresis ip̄portat electionem. ¶ ij. heresis d̄: ab adherēdo. sicut fides a fatendo. Et d̄: hereticus. q. adhesiuus ab adherēdo sic dictus. Mā hereticus false ⁊ puerse doctrine tanq̄ vere adheret firmiter ⁊ pertinaciter. alias nisi talis adhesio p̄tinax eēt: hereticus nō foret. Et patet. extra de sur. trini. ⁊ si. ca. Et ex hoc patet q̄ heresis ip̄portat adhesionē. ¶ iij. heresis d̄: ab hercisco: herciscris / sc̄m ysidorū. q̄b idē est q̄ diuido diuidis. Et sic d̄: heresis ab herciscēdo: i. diuidēdo. sicut dicitur p̄ oppositū vnio ab vniēdo. ⁊ coniunctio a cōiungendo. Et inde d̄: hereticus. q. diuisus sic dictus. sicut d̄: heremita. q. diuisus a cōmuni vita. Nam hereticus postq̄ falsā doctrinā sibi eligit tanq̄ verā ei⁹q̄ p̄tinaciter adhesit: ab alijs verā doctrinā ⁊ sanā tenētib⁹ q̄bus añ erat vnitus se mēte elōgat ⁊ diuidit. ⁊ excomūcatis nūcrone ab eis p̄ ecclesiā merito ⁊ nūero diuidit: ⁊ potestati seculari traditur a cōsortio hominū totaliter diuidendus. Et patet. extra de hereticis. li. v. c. excomūcatis. j. ⁊. ij. Et ex hoc patet q̄ heresis dicat diuisionē. ⁊ p̄ eōsequēs ex predictis oibus liquet q̄ heresis nomen ip̄portat tria. s. adhesionem. electionem. ⁊ diuisionem.

¶ Secūda questio. quid ē heresis.

Secūda q̄stio est. quid est heresis. sine p̄po-
sitiō uel articulus quādo hereticalis dicēd⁹ ⁊
habēdus est? Ad hāc respōdemus s̄m in ē-
t̄s̄ s̄c̄i thome. j. p̄. q. cxxij. arti. iij. ⁊. s̄a. ij. q.
xj. arti. ij. iij. q̄ p̄positio aliq̄ seu articulus
h̄ndus est hereticalis ex vna triū causarū ⁊ ratiōnū. vide-
licet vel q̄ est cōtra aliq̄s̄ fidei articulū. vt pote q̄ deus
in p̄sonis nō est trinus. seu q̄ dei filius nō fuit incarnat⁹
⁊ similia q̄ sunt cōtra articulos fidei directe. q̄ sunt p̄ma
credibilia ⁊ n̄re fidei catholice p̄ma p̄ncipia. ac n̄re cre-
dentie rudimēta. ¶ Vel quia est cōtra ecclesie generalez
determinationē. vt t̄n̄ de fide facta. vt pote q̄ sp̄s̄ s̄c̄us
procedit a p̄re ⁊ filio tāquā a duobus p̄ncipijs qd̄ est cō-
tra determinationē factā ut de fide. extra de su. tri. ⁊ si. ca.
c. vnico. li. vj. ¶ Itē q̄ usura nō est peccatū. q̄ est cōtra
determinationē factā vt de fide. extra de usur. li. vj. ca. ex-
grau. q̄ determinationes ecclesie: ut de fide facte sunt cre-
dende firmiter ⁊ tenēde. ¶ Vel quia est cōtra scripturā sa-
crā per ecclesiā aprobata. hoc est cōtra bibliā. ut pote q̄
deus celū ⁊ terrā nō creauit. q̄ est cōtra id q̄ h̄etur. gen. j.
vel q̄ xp̄s̄ discipulos ad docēdū gētes nō misit. quod ha-
betur. mat. vltimo qui quidē libri sunt ab eccl̄ia aproba-
ti ⁊ p̄ cōsequēs cōtēta ī eis sunt credēda forevera. ¶ Que-
cūqz ergo apparēt esse clare. vel cōtra aliquē fidei articu-
lū in simbolo fidei cōtētū. ¶ Vel cōtra eccl̄ie determīa-
tionē ut de fide factā. ¶ Vel cōtra sacrā scripturā hoc est
cōtra bibliē textū p̄ eccl̄iā aprobātū. illa sunt hereticalia
manifeste. Nā p̄dicta tria scz: fidei articuli: determinatio-
nes ḡn̄alis p̄ eccl̄iā facte ut de fide ⁊ sacra scriptura. hoc
est in bibliā cōtēta. sunt fidei incōcussa tenēda. ⁊ cōse-
quenter corū opposita sunt de se hereticalia.

Utrū heresis ⁊ error i iure sint idē.

Quia q̄stio est heresis ⁊ error in iure si sunt idē? Ad hāc r̄ndem^o: q̄ licet error sit i plus quā heresis. ⁊ heresis in minus: q̄ oīs heresis est error. ⁊ nō oīs error est heresis. sicut oīs hereticus est errās: ⁊ non oīs errās est hereticus. tamē error ad ea q̄ sunt fidei cōtractus ⁊ determinatus. ut pote error in fide. sic error ⁊ heresis sumūtur p̄o eodē in iure. vt patet extra de. su. trini. ⁊ si. ca. li. vj. c. fideli. ⁊ e. ti. in de. c. fidei. vbi errores sumit p̄o heresibus ⁊ extra de hereti. in de. c. ad n̄m. vbi ip̄obatur octo errores q̄ hereses clare sunt. ⁊ extrauagā. dñi ioā. xxiij. glosas vbi. iij. reprobat errores qui sunt graues hereses manifeste: ⁊ presertim hoc patet. extra de hereticis. c. ad abolendā. pa. p̄nti vbi dicitur sic. p̄nti nihilomin^o ordinatiōe sancimus ut quicūq̄ fuerit manifeste in heresim deprehēsi. si clericus est: uel cuiuscūq̄ religiōis obūbrane fuscatus totius ecclesiastici ordinis p̄rogātia nudetur. ⁊ sic omni officio ⁊ b̄nificio spoliatur ecclesiastico. secularis relinquitur arbitrio potestatis. aīaduersione debita puniendus nisi cōtinuo post deprehensionē erroris. ad fidei catholice unitatē sp̄tē recureret. et errorē ad arbitriū ep̄i regiōis publice cōsenserit abiurare ⁊ satisfactionē exhibere. Laycus autē nisi p̄o ut dictū est abiurata heresi ⁊ satisfactione exhibita. ad fidē cōfessi cōsurrexerit orthodoxā. secularis iudicis arbitrio relinquitur. debitā recepturus p̄o q̄litate facinoris ultionē. Et ita illos quoq̄ q̄ post abiurationē erroris. uel postq̄z ut dicim^o proprii antistitis examinatione se p̄gauerint. deprehēsi fuerit in abiurata heresim re incidisse. seculari iudicio sine vlla penitus audiētia ducimus relinquendos. ¶ Ex his verbis patet q̄ id primit^o vocatur heresis. post error. ⁊ ecōuersio.

¶ Questio de erroribus philoso-

phorū antiquorum.

¶ Quarta q̄stio est de errorib⁹. siue heresibus
phorū antiquorū. qui sunt? Ad hāc r̄ndē
mus q̄ antiq̄ phi. ut platonici. stoici. picta-
gorici epicurij in generali. ⁊ aristotiles. aue-
royz. auicena. algazellus. alendus. ⁊ raby-
moyses in spēali. multos errores ⁊ hereses contra fidem
sanctam nr̄am posuerūt. q̄ patet p̄sequendo de eis.

¶ Errores ⁊ hereses platonicoꝝ.

¶ Errores ⁊ hereses platonicoꝝ sunt q̄ sequūt. Isti po-
suerūt q̄ deus ē creator aīarū. s̄z āgeli sūt creatores corpo-
ris. ¶ Itē q̄ aīe defunctorū p̄ multoz ānoꝝ curricula
circulariter in diuersa corpora reuertunt. ¶ Itē q̄ aīa
cuiuslibet hoīs tā diu est in corpore. quādiu māsura est in
corpore ex decreto nature. **Errores stoycoꝝ.**

¶ Errores ⁊ hereses stoycoꝝ. q̄ posuerūt q̄ omne pecca-
tus ē vni formez egle. vñ sic nocēs ē ille qui palleas fura-
tus fuit sic qui aurū ⁊ argētū. ⁊ nō plus nec minus q̄ nō
res. s̄z aīm⁹ crimē facit. ¶ Itē q̄ aīa siml̄ cū corpē perit.
¶ Itē q̄ cōtinentiā negāt ēē virtutē. asserētes q̄ castitas
non est v̄tus. ¶ Itē q̄ hoīes nō sunt ceterni quo ad aīam
⁊ tū asserūt q̄ gl̄ia eterna ē ab hoīb⁹ affectāda. ¶ Itē po-
suerūt eoz aliq̄: ut melissus. cicero. atq̄ varro. mētē eē deū

¶ Errores pitagoycoꝝ.

¶ Hereses et errores pitagoycoꝝ. ¶ Isti posuerunt
aīam esse deum cōmōzantem in omnibus lucidum.

¶ Errores peripateticoꝝ.

¶ Hereses ⁊ errores pipateticoꝝ. qui posuerūt nō totā
aīam esse eternā. sed vnā particulā esse eternā ⁊ maiōrē.
aliā t̄palē ⁊ minōrē. **Errores epicuricoꝝ.**

4

Hereses et errores epicuricorum. Isti posuerunt quod mundus non regitur vlla diuina prouidentia. Item quod res quilibet ex atomis minutissimis constituit corpus, et quoniam atomi diuisiui sunt res corrumpuntur, et quod vniuersum generatur. Item quod voluptas corporum asserunt summum bonum esse. Item deum nihil asserunt agere. Item quod anima nihil aliud est quam corpus, et mortuo corpore anima moritur consequenter.

Errores aristotilis.

Iste posuit motum non incepisse: neque tempus, sed quod fuerunt omnia ab eterno. Item quod quodam mobile fuit ab eterno, cum motus et tempus fuerint ab eterno: et non possent esse sine mobili, hec patet ex viij. phisicorum. Item quod mundus non incepit sed quod fuit ab eterno, et erit in eternum. Item quod celum non fuit genitum neque factum, sed ingenitum et eternum, hoc patet ex primo celi et mundi. Item quod generatio et corruptio non inceperunt esse, neque desinent esse, hoc patet ex primo de generatione. Item quod sol ab eterno pluit et aialia generauit, et in eternum etiam generabit. Item quod deus alium mundum non potest facere, quia quicquid fit ex preiacente materia fit, iste autem mundus constat ex tota sua materia. Item quod nihil noui potest a deo immediate precedere, quia nihil potest fieri sine dispositione priua et motu precedente, deus autem immobilis perseuerat. Item quod renouatio mortuorum est impossibilis, quia mortuum non potest redire viuum nisi per multa media, et si redit, non redit idem numero, hec patet, viij. methaphisicorum, et primo de anima. Item quod vbi est modo mare aliquando fuit sicum et reuerso propter motus et temporis eternitatem, hoc patet ex primo methaphisicorum. Item quod non fuit dare primum hominem, neque primam pluuiam vbi prius. Item quod tot sunt angeli et non plures quot sunt orbis, quos dicit esse, v. vlt. iij. et tamen de angelis dicit daniel, quod milia millium ministrabant ei, et decies centena milia assistebant ei. Item quod celum est aiatum anima intellectiua.

Errores auerroyz

Errores a verroy's cōsecutoris aristotilis q̄ secutus ē
errores aristotilis. ⁊ cū maiori pertinacia defensauit. sed
p̄ter errores aristotilis negauit creationē. i. q̄ ex nihilo
aliquid fiat. ⁊ vituperat legem xp̄ianorū ⁊ sectam sarrac
cenorū in hoc q̄ ponunt rerum creationē. ⁊ hoc patet. ex.
rij. methaphi. ⁊. rj. ¶ Itē vituperat nos xp̄ianos asserēs
nos eē garrulatores ⁊ sine ratione nos mouētes. hoc pa
tēt circa principiū terciij phisicorū. ¶ Itē negat aliquid
posse habere eē post oīno nō eē. ⁊ vituperat xp̄ianos hec
credētes. q̄ patet. viij. methaphi. ¶ Itē dicit q̄ potēcia ī
p̄ductione alicui⁹ nō poterit eē solū in agēte. ¶ Itē po
nit q̄ a nullo agente possunt progredi contraria diuersa
hoc patet. rj. methaphi. ¶ Itē ponit ⁊ asserit q̄ deo nō ē
cura de indiuiduis. nec habet p̄uidentiā hic inferius. exis
stētū. q̄ vt dicit hoc nō esset cōueniēs diuine b̄ditati. hoc
p̄. rj. methaphi. ¶ Itē negat ī diuinis p̄sonaz trinitatē.
q̄ imaginatur q̄ si deus esset trinus ⁊ vnus. esset quodā
cōpositū ⁊ vnū vnitate congregationis. hoc patet. rj. me
thaphi. ¶ Itē negauit q̄ omnia q̄ hic aguntur in diuinā
p̄uidentiā reducantur. hoc patet. rj. methaphi. ¶ Itē po
nit vnū intellectum numero oībus hoībus. hoc patet in.
iij. de anima. ex hoc inferri possēt q̄ anima iude danpnati
eēt anima petri saluati qd̄ est hereticum. ¶ Itē asserit q̄
ex aīa ītellectiua ⁊ corpore nō cōstituitur terciū nisi sic ex
motore celī ⁊ celo qd̄ mouetur.

Errores auicene ⁊ hereses.

Auicē negauit motū ⁊ tēpus incepisse. sequens aristotē.
hoc patet. rj. methaphi. ¶ Itē ponit q̄ in omni factiōe
noua p̄supponitur materia negando creationē vt aristo
tiles. ¶ Itē asserit q̄ ab inuariabili nullum variabile in
mente potest progredi. imo apellat omnes hereticos di
cētes deum p̄cedere creaturam p̄ioritate duratiōis. q̄

5
sic asserentes vt dicit negat de deo libertatē arbitrij. q; si
creaturam non produxit tādū quādū ipse fuit no habes
bat plenam libertatem sue actionis. q; expetabat tempo
ra ⁊ horas vt ageret. ¶ Itē ponit q; celum est quodā ani
mal obediēs deo. ⁊ q; motus celi quē ponit eternū ab ei⁹
anima causatur. ¶ Itē dicit q; nō solum producta a pri
mo processisse ab eterno. s; voluit etiā q; a primo nō pro
cesserit in mente. nisi vnū numero vt intelligentia prima.
vt patet. ix. methaphi. ¶ Itē asserit aīas celestes produ
ci ab intelligēcijs. siue ab angelis. ⁊ vna intelligēcia pro
duci ab alia. ¶ Itē asserit corpa celestia eē producta ab
animabus corporum celestium. sic q; ponit q; intelligen
tie sunt creatores corporum celestium. ⁊ anime creatores
ipsorum corporum celestium. ⁊ superiorem intelligēciam
fore dicunt. creatorem inferioris. ¶ Item ponit animas
nostras esse productas ab vltima intelligentia a q; etiā
sui eum dependet gubernatio animarū nostrarum. ⁊ no
stra beatitudo. hec omnia patēt. ix. methaphi. ¶ Itē po
nit q; ex anima celi. ⁊ celum fiat sic ex anima ⁊ corpore no
stro. ¶ Item ponit omnes formas esse a datore formarū.
s; ab itelligētia infima. hec patēt. ix. methaphi. ¶ Itē asse
rit q; anima per imaginē operatur ī corpore alieno. sicut
in proprio. ex quo ponit facinationem esse veram. hoc pa
tet. libro suo. vj. de naturalibus. ¶ Itē asserit q; intelligē
cijs nichil mali potuit esse. qd est contra illud. Job. iij.
q; deus in angelis reperit prauitatem. ¶ Item ponit q;
sanctitas. bonitas. ⁊ alie dei perfectiones nō dicūt in deo
aliquid positive sed tantū per remotionem. quod est con
tra fidem. que habet q; tales perfectiones verius ⁊ perse
ctius sunt in deo q; in creaturis. ¶ Item q; deus nō cog
noscit singularia in ppria forma. hoc patet ex. viij. metha
phisi. sue. ¶ Item ponit tot intelligētias esse seu angelos
quot orbes. ⁊ in hoc concordat cum aristotile. Iste error

apparet. et. ix. methaphie. ¶ Itē q̄ prophēcia est natura-
lis. q̄ ab vltima intelligētia. vt dicit deriuatur in anima-
bus hominū prophēcia. ¶ Item ponit q̄ orationes. ele-
mosyne. letanie ⁊ similia cōprehenduntur sub ordine na-
ture. quod est falsū quia cū ordinent nos ad beatitudines
supernaturalē inducuntur gratie supernaturalis.

¶ Errores ⁊ hereses algazelis phi.

¶ Errores ⁊ hereses algazelis iste posuit. motū. rēpus. ⁊
mūdū ab eterno ⁊ nunq̄ incepisse. ¶ Itē q̄ corpora ce-
lestia habent animā. ⁊ q̄ nō habuerunt p̄ncipiū siue esse.
sed fuerint ab eterno. ¶ Itē a primo p̄ncipio nō potest
progredi immediate multitudo. sed tantū progreditur vnū
ab eo immediate. s. prima intelligētia seu primus angelus.
¶ Itē q̄ a p̄mo angelo processit. ij. angelus. ⁊ primū ce-
lū. a. ij. tertius angelus ⁊ secundū celū. ⁊ sic deinceps do-
nec perueniat ad vltimū angelum ⁊ vltimū celū. ¶ Itē
q̄ tāta sunt decē intelligētie siue angeli. ⁊ q̄ vltima intel-
ligētia siue angelus p̄est oibus inferiorib⁹ rebus. ¶ Itē
q̄ deus nichil agit nisi dispositione p̄ua materie. nec age-
re potest negās totaliter creationē. ¶ Itē q̄ deus nō per-
mittat mala fieri vt eliciat bona. s; q̄ mala in mūdo pro-
ueniāt ex necessitate materie. ¶ Itē q̄ deus ignorat p̄icu-
laria in propria forma. sed scit ea q̄si vniuersaliter. ¶ Itē
q̄ aīa hominis p̄cedit a datore formarū sicut ⁊ alie forme.
qui dator est vltima intelligētia. siue angel⁹. ¶ Itē q̄ to-
ta n̄ra p̄fectio ⁊ sciēcia puenit ab vltima intelligētia p̄e-
dicta siue determinata. ¶ Itē dicit q̄ beatitudo n̄ra cōsi-
stet in cognitione p̄dicte vltime intelligētie. q̄ cognitionē
asserit eē naturalē ⁊ haberi naturaliter. ¶ Item q̄ pena
anime n̄re sepate ē sepatio a p̄ma intelligētia. ¶ Itē q̄ aīa
sepata non patit penā sens⁹. s; penā dāpni q̄ ē sepatio ab
vltima intelligētia. ¶ Itē q̄ aīa cōiuncta corpi nō dolet neq; ⁊

sentit dolorē, nisi q̄ sepat̄ ab vltia itelligētia ppter occu-
 pationē quā gerit circa corp⁹. ¶ Itē q̄ pphētia ī nobis
 ē cognitio q̄ naturaliter ē ī nobis. ¶ Itē q̄ aia nra p ima-
 ginationē potest opari ī corpe aliēo. ¶ Itē q̄ īpressio aie
 trāsit in corp⁹ aliud, ita q̄ potest ipm destruere ⁊ interfis-
 cere p imaginationē suā atq; facinationes.

¶ Errores ⁊ hereses aliozi.

¶ Errores ⁊ hereses aliozi, q̄ ponit ex cōditiōe corpoz ce-
 lestiū futura pēdere, in tm̄ vt dicit, q̄ si q̄s totā cōditionē
 celestis armōie hab eret plene cognosceret tā pterita q̄s fu-
 tura. ¶ Itē ponit q̄ oia eueniūt de necessitate asserēs ho-
 mines ignorātes q̄ spāt, desiderāt, ⁊ timēt futura. ¶ Itē
 asserit q̄ pces fule deo sunt adsequēdū bonū ⁊ fugiēdū ⁊
 hoc naturalit, nō q̄ ppt̄ tales pces de⁹ nobis bona tribu-
 at, sz ab ipis v̄bis, ⁊ ab ipō desiderio, dū pcamina deū di-
 riuat̄ q̄dā radij q̄ naturaliter nobis efficiūt qd̄ optam⁹, ⁊
 ista potuit eē opinio auicēne, q̄ orōnes ⁊ letanias posuit
 sub ordie nature. ¶ Itē q̄ motus volūtatis, subest corpi
 bus celestibus. ¶ Itē q̄ attributa diuina deo competunt
 abusiuc, asserēs icōueniēter dici deū creatorē, dñm dñoz
 sic q̄ pfectiōes ī diuis nichil dicūt pōeresz nñ p remotio-
 nē. ¶ Itē q̄ caracteres habēt actionē nālē circa ea ad q̄
 ordināt. ¶ Itē ponit q̄ sacrificiū oblata dō seu spiritib⁹
 nichil p̄sūt vt p ea aliqd̄ cōsequimr, sz naturaliter habēt
 officiū ppter q̄ sūt. ¶ Itē negat q̄ deus p pces ⁊ sacrifi-
 cia placetur. ¶ Itē ponit q̄ corpora celestia ⁊ dispositōes
 eozū ī q̄bus incipimus opari dirigūt operatiōes nras in
 pncipio vsq; ad finē, p tm̄ ⁊ p totū, ista q̄ ita cōstellatio so-
 lū in qua ⁊ sub qua incipitur quacūq; sit op⁹ volūtariū
 dñatur a pncipio vsq; ad finem. ¶ Item asserit aliqua
 sacrificia naturaliter talē habere potestātē q̄ si scdm̄ illa
 aliquod corp⁹ incipiatur tale sacrificiū, dñatur dictio opi

a principio vsqz ad finē. ¶ Item ponit qd cōiuratōes & obsecratōes naturaliter possunt dñari affectibus nr̄is. quodqz si fm̄ eū aliqd̄ opus etiā voluntariū inchoetur. dirigetur hoc opus fm̄ caracteres a principio vsqz in finē.

Errores & hereses rabi moysi de e

¶ Iste q̄uis posuerit mūdū incepisse in libro .(gypto. de expositione legis reprobatō ibi aristotilē negauit tm̄ in diuinis esse trinitatē & quacūqz multitudinē. revel rōne. & vituperās deridet xp̄ianos. q̄ credūt in diuinis p̄sonaz trinitatē. ¶ Itē asserit a tributa in diuinis vt sapiētia bonitātē. & similia nō esse in deo vere & realiter. sed tantum equiuoce & vocaliter allegans p̄ se illud p̄ph̄e dicentis. cui me similit̄ fecistis. dicit nāqz qd cū dicit̄ deus sapiens. bonus & similia intelligitur p̄ causalitatē. qd scz deus est bonus qd causat bonitātē. & potēs: qd causat potentia. et sic de alijs. ¶ Itē asserit v̄bū in diuinis. & sp̄m̄ dei dici solū essentia. & nō p̄sonaliter. vnde exponēs illud. ps. Verbo dñi celi firmati sunt &c. dicit̄ ibi verbū sp̄m̄ sumi p̄ d̄ diuinā voluntate. vel eius essentia qua celi facti sunt. cū tamē ista sumātur p̄sonaliter. & in hoc cōcordat cū illis hereticis qui vocātur alogi. i. heretici sine verbo. ab. a. qd est sine. et logos qd est sermo vel verbū. hī deum esse verbū negāt. respuētes euāgeliū ioānis. & nō credūt verbū sumi p̄sonalr̄ in diuinis. ¶ Itē ponit corpora celestia eē animalia & animalia rationabilia adducēs per se illud. ps. Celi enarrāt gl̄ias dei. & illud iob. xxxviii. cū me laudaret astra matutina &c. ¶ Itē asserit qd licet mūdus incepit: nunqz tamē finietur nec inouabitur. ¶ Itē asserit qd homo sufficiēt̄ potest se disponere ad gr̄am p̄ph̄ecie. et qd deus non elegit in p̄phetando quēlibet hominem singulariter sed illū qui se disponit ad talia per sua naturalia. vnde visus est velle diuinā gratiā dependere ex opibus. nostris.

¶ Itē dixit aliqua deo esse possibilīa. ⁊ aliqua impossibi-
lia inter que impossibilia accidēs esse vlt posse sine subjecto
eē. Et illos q̄ dicūt hoc deus posse apellāt ignorātes viā
disciplinarū sciēciarū. **¶** Itē errauit quia asserit deū nō
habere puidēciā aliquorū quātū ad speciē: ⁊ quātū ad sin-
gularia. vnde casus foliorū de arboribus: ⁊ alia q̄ contin-
gūt circa particularia talia noluit sub esse diuine puidēcie.
sed extimauit oīa talia cōtingere per accidēs. **¶** Itē ponit
q̄ licet volūtas a deo inuari possit nuncq̄ tamē de facto
immutatur qd̄ est erroneū. q̄ tūc esset frustra admonitio
pphetarū. **¶** Itē asserit hominē per se ipsum absq̄ dei
auxilio pctm̄ posse vitare. ⁊ oēs mōiōdes pphetarū pfe-
cte adimplere. **¶** Itē ponit simpliciter fornicationē nullo
modo eē peccatū de iure naturali. sed solū dicit esse pctm̄
ex prohibitione legis. An̄ ante legē datā dicit fuisse licitū
fornicari. ppter q̄ dicit iudam non peccasse cū thamar.
q̄ fuit ante tēpus legis.

¶ Errores ⁊ hereses canicorū.

¶ Hi dicūtur canici ab imūdiācia ⁊ ipudiciācia. Nā sicut
cānes coheūt in manifesto. sic isti dicūt fore licitū ⁊ hone-
stum in patulo. in vicis ⁊ plateis cū vxoribus cohire. ⁊ de
facto faciūt. vnde a canibus quorū morē imitantur vo-
cabulū traxerūt.

¶ Errores quos christus persona- liter condēpnauit.

Quinta questio est q̄ sunt hereses ⁊ errores
per christū personaliter condēpnati. Dis-
cendū q̄ sunt tres in genere. s. phariseorum.
saduceorū: ⁊ herodianorū. Isti posuerunt
q̄ traditiones hominum ⁊ ordinationes
erant decretis legis diuine ⁊ mādati pponēder̄ pre alijs.

obseruāde. ¶ Itē q̄ melius ⁊ sanctius est tēporalia sacer
dotib⁹ offerre. quā patrē ⁊ matrē egētēs ⁊ necessitatē pa
ciētēs sustentare. ¶ Itē q̄ lociōēs ⁊ mūdiciē manuū exte
rius iducūt lociōnē a peccatis. et de interiore mūdiciā nō
curant. hos errores cōdēpnauit xp̄s mathei. xv. ¶ Itē q̄
licitū erat vxorē dimittere etiā non fornicatiōis ratione ⁊
libellum repudiij ei dare. ¶ Itē q̄ exterior immūdiā cor
pis inducit necessario immūdiā mentis. ¶ Itē q̄ licitū
erat vxorē alterius sic dimissam in vxorē suā accipere vi
uētē viro. ¶ Itē q̄ licitū ē sicut amicos diligere. sic ⁊ ini
micos odire. Hos errores cōdēpnauit xp̄s. mathei. l.

¶ Errores saduceorum.

¶ Saducei resurrectionem mortuorū eē futurā negabāt.

¶ Itē aīas esse ⁊ spūs nō concedebāt. s; sola eē corāplia
affirmabāt.

¶ Errores herodianorū.

¶ Herodiani posuerūt. licitum eē vxorē alterius etiā vi
uētē viro sibi accipere in vxorē. ⁊ herodes ita fecit q̄ vxor
rem fratris sui viuētis sibi in matrimoniū copulauit ⁊ qz
iōānes baptista hunc errorem arguēdo herodē cōdēpnā
uit. ipsū herodes de capitauit. ¶ Itē posuerūt xp̄m nō eē
verum deū. nec beate marie filiū. sed esse realiter iohānē
baptistā ab ipso herode de capitatū. q̄ postmodū vt asse
rauit resurrexit. vt habetur. vj. marci horū triū hereticoꝝ.
s. phariseorū. saduceorū. ⁊ herodianorū. Hos errores xp̄s
condēpnauit. marci. viij. cum dixit. canete afermēto pha
riseorum. saduceorum. ⁊ herodianorū.

¶ Errores condēpnati per christi.

(vicarium.
¶ Erta questio ē de heresibus ⁊ errorib⁹ per
christi vicariū cōdēpnatis. de quibus agi
tur i decretis. Dicēdo q̄ hereses ⁊ errores

quam plures condempnati ponuntur expresse. xiiij. q. iij. secte vbi dicit sic. Secte vero hereticorum que sunt et unde noia acceperunt. ysidorus. viij. libro ethimologiorum. c. v. determinat dicentes. Quidam autem heretici que de ecclesia recesserunt. ex nomine suorum auctorum nuncupantur. quidam vero ex causis quas elegerunt. ¶ **S**imoniaci a simone magice discipline peritro dicti sunt cui beatus petrus apostolus maledixit pro eo quod spiritus sancti gratiam pecunia voluit emere. Hi dicunt creaturam non a deo esse sed a virtute quadam superna creatam. ¶ **H**eremeadriani a menadio magistro discipulo simonis nuncupati. qui mundum non a deo sed ab angelis factum asserunt. ¶ **H**eremebasilidiani. a basilide appellati qui inter reliquas blasphemias passus iesus negat. ¶ **H**eremnicholayte dicti a nicholao diacono ecclesie iherosolimorum qui cum stephano et ceteris constitutus est a petro. qui propter pulcritudinem reliquos videri dixit ut que vellet ea videretur versa est in stuprum talis consuetudo. ut inuicem coniugia concarerentur. quod iohannes in apocalypsi. iij. improbat dicens. sed hoc habes quod odisti facta nicholaytarum. ¶ **H**eremgenostici propter excellenciam sciencie se ita appellare voluerunt. animam nostram dei esse dicunt. bonum et malum deum suis dogmatibus fingunt. ¶ **H**eremcarpocraciani a carpocrate quodam vocantur. qui dixerunt christum fuisse hominem et de utroque sexu progenitum. ¶ **H**eremcheritiani a cherinto quodam nuncupantur. Hi inter cetera circumcisionem obsequantur. mille annos post resurrectionem in voluptate carnis futuros predicant. unde grece ciliaste. latine nihilasti sunt appellati. ¶ **H**eremnazarei dicti que dum christum qui a vico nazareus est dictus filium dei confiterentur. omnia tamen veteris legis custodiunt. ¶ **H**eremophitei a colubro nominati sunt. coluber enim grece ophi dicitur. colunt enim serpentem dicentes ipsum in paradiso induxisse cognitionem virtutum. ¶ **H**eremvalentiniani a quodam valentino platonico sectatore dicti qui conuas. id est scelera quodammodo in origine dei creatoris induxit. christum quoque de virgine mi-

chil corpis assumpſiſſe. ſz per eaz quaſi per fiſtulā tranſiſſe
aſſeruit. ¶ **Frē** apelliſte quorū quaſi actor apellesus p̄n-
ceps fuit q̄ creatorē angelū nescio quē glorioſus ſupioris
dei faciēs deū legis iſra' illū igneū affirmās. q̄ dixit xp̄m
nō deū in veritate ſed hoīem in fantaſia appuiſſe. ¶ **Frē**
archōiati a p̄ncipib⁹ apellātur. qz vniuerſitate q̄s de⁹ cō-
didit opus eē angelorū defendūt. ¶ **Frē** adaniani voca-
ti. quaſi ademitētur nuditatē. vñ ⁊ nudi orāt. ⁊ nudi inter-
ſe mares ⁊ femine cōcūniunt. ¶ **Frē** cayani p̄ndesunt
apellati qm̄ caym adorāt. ¶ **Frē** ſethiani nomē acceperūt
a filio adē q̄ vocatus eſt ſeth dicētes eūdē eē xp̄m. ¶ **Frē**
melchisedeciani vocati p̄ eo quia melchisedech ſacerdos
tē dei nō hoīes eē ſed virtutē dei eē arbitrantur. ¶ **Frē** an-
gelici vocati. qz angelos colūt. ¶ **Frē** aplici vocātur. qz
hoc ſibi nomē ideo ſumpſerūt. qz nichil poſſidētes pp̄ri-
um. nequaqz recipiūt eos qui aliquid in hoc mundo ha-
bent vñ habere volūt. ¶ **Frē** cerdoniani a cerdone quodā
noīati ſūt qui duo cōtraria p̄ncipia aſſerūt. ¶ **Frē** artate
rite ab oblatione vocati. panē enī ⁊ caſeū offerūt dicētes
a p̄mis oblationē hoībus a fructibus terre ⁊ ouinz fuiſſe
celebratā. ¶ **Frē** ſeucriani a ſeuero cor̄ti nō bibūt vinū
vctus teſtamētū ⁊ reſurrectionē nō recipiūt. ¶ **Frē** aq̄rij
vocati eo qz aquā ſolū offerūt in calice ſacramēti. ¶ **Frē**
raciani a raciano vocati q̄ ⁊ eucratia dicti. qz carnes ab
hoīantur. ¶ **Frē** alogij vocātur tanqz ſine lege. logos enī
grece verbū d̄: deū enī v̄bū nō credoūt. reſpuētes iohānis
euāgelii. ¶ **Frē** cathafrigiani. nomē a puicia frigia tra-
hunt. quia ibi extiterūt auctores eorū. **Adōranus** p̄iſta.
Marimilla fuerunt. h̄ij aduētū ſpūs ſcti nō in apoſtoliſ
ſed in ſe traditū aſſeruit. ¶ **Frē** ſartorei p̄pter mundiciā
ita noīauerūt ſe gliantes enī de ſuis meritis negāt penitē-
tiis veniant pctōrū. viduas ſi nupſerunt tanquā adulte-
ras dampnant. mundiores ſe cunctis p̄dicant. q̄ ſi cognof

cerent nomē suum vellēt mūdauos se potius q̄ mūdōs
 vocarēt. ¶ **Frē pauliāi.** a paulo samositano q̄ dicit nō sp̄
 fuisse xp̄s sed a maria sūplisse iniciū. ¶ **Frē hermogenia**
 ni ab hermōgene quodā vocati: q̄ materiā nō naturā in-
 troducēs: deo nō natē eā ppauit mariāq; elemētōz ideā
 asseruit, quos apls ip̄obāt elemēt; s̄uētēs. ¶ **Frē manū**
 chei a quodā p̄sa extiterūt. q̄ vocat⁹ est manes. hic duas
 naturas ⁊ duas substācias itroduxit. i. bonam ⁊ malā. et
 aīas ex deo q̄si ex aliquo fonte manare asseruit. testamē-
 tū vet⁹ respūit. nouū ex p̄tereciū. ¶ **Frē antropomōz**
 phite dicti p̄ eo q̄ simplicitate rustica deū humana mē-
 brā hēre q̄ in diuinis libris scripta sūt arbitrent. ātropos
 grece. latīe hō iterp̄t. ignorātes vocē dñi q̄ ait. sp̄s ē de⁹
 incorporeus ē ⁊ mēbris nō distiguit. nec corporis molle
 censet. ¶ **Frē eraclite.** ab eraclito actore. monācho st m̄
 recipiūt cōiugia respūit. regna celozū paruulos hēre nō
 credūt. ¶ **Frē nouatiani.** a nouato vrbis rome p̄sbytero
 exorti. qui aduersus corneliū cathedrā sacerdotālē cona-
 tus iuadere heresim instituit voluit apostatas suscipe. et
 rebaptizās baptizatos. ¶ **Frē mōtani heretici** dicti q̄ tpe
 p̄secutiōis in montib⁹ latuerūt. q̄ occasiōe a catholice ec-
 clē corpore se diuiserūt. ¶ **Frē ebionite.** ab ebione dicti si-
 ue a paup̄tate. xp̄m em̄ per p̄uētū solum virū iustū pu-
 tant effectū. vñ cōpetēter ebionite pro paup̄tate intelligē-
 cie appellati sūt. hi em̄ iudei sūt ⁊ ita tenēt euāgeliū ut
 legē ⁊ intellectū līralē dūāt. aduersus quos. ad Gala. iiii.
 āpl̄us scribēs inuehit. ¶ **Frē fotiniani.** a fotiniano gallo
 grecie esmirne ep̄o nūcupati. q̄ ebionitaz heresiz suscitās
 asseruit xp̄m ex maria p̄ ioseph nūpciali cohītu cōceptū.
 ¶ **Frē aeriani.** ab aerio quodā nūcupati sūt. hi offerre
 sacrificiū p̄ defunct; sp̄ernūt. ¶ **Frē aetiani.** abaetio sūt
 vocati. idēq; euomianū ab enomio quodā dialetico aeci;
 discipulo. ex noīe cuius magis inotuerūt. dissimilē p̄ri as-

ferentes filiū & spiritū sc̄m dicūt. & nullū ip̄tari peccatū
in fide manentiū. ¶ Itē origeniani. ab origene actore ex
orti sunt dicētes q̄ non posset filius videre patrē. nec spi
ritus filiū. animas quoq; in principio mundi peccasse di
cunt. & pro diuersitate pctōrū de celis vsq; ad terras di
uersa corpora q̄si vincula meruisse. eaq; causa factū esse
mundū. ¶ Itē noeticiani. a quodā noeto vocati. qui di
cebāt eundē xp̄m esse patrē & spiritū sanctū. ipsamq; tri
nitatē in officiorū nominib; non personis accipiūt. vnde
et patri passianū vocati. patrē passūm dicunt. ¶ Item sa
beliani. ab eodē noeto pululasse dicunt. cuius discipulū
peribent fuisse sabellū ex nomine. cuius nomine inoties
runt. vnde & sabelliani vocati sunt. hi vnam personā pa
tris & filij & spiritus sancti astruūt. ¶ Item arriani. ab
arrio alexandrino presbytero exorti sunt. qui coeternū pa
tri filium & spiritū sanctū non agnoscētes. diuersas intri
nitatē substantias asserūt cōtra illud q̄ ait dñs. ego & pat
r vnū sumus. ¶ Itē macedoniani. a macedonio episcopo
dicti sunt. negantes deum esse spiritus sanctum. ¶ Item
apolinariste. ab apolinare vocati sunt: dicentes christū
corpus tantūmodo sine anima assumpsisse. ¶ Itē anti
dico marite appellati sunt eo q̄ marie virginitati contra
dicūt. asserentes eam post xp̄m natū viro suo fuisse com
mixtā. ¶ Itē megangi nominati. tale nomē id accepunt.
quia angios grecc vas esse dicūt. asserūt sic esse patrē & fi
lium tanq; vas minus intra vas maius. ¶ Itē patricia
ni a quodā patricio vocati sunt. qui substantiā humane
carnis a diabolo cōditā dicunt. ¶ Itē colliciani a quodā
collicio nominati q̄ dicūt deū nō facere mala. cōtra illud
Isaie. xlv. Ego dñs creans malū. ¶ Itē floxiani qui es
cōtrario dicūt deū causasse mala cōtra h̄ q̄ scribit. gn̄. j.
Aldit deus cūcta q̄ fecerat & erāt valde bona. ¶ Itē do
natiste. a donato quodā aphro nūcupati sunt. q̄ aphro d̄

10
in dia ueniens totā penitus affricā sua psuafione dces-
pit. afferens minorē patre filium. et minorē filio spiritus
sanctū. rebaptizās catholicos. ¶ Item bonosiani. a bo-
nosio quodā episcopo dicti sunt. qui xpm filium dei ado-
ptiuū non propriū asserunt. ¶ Itē circūcciones dicti eo
q̄ agrestes sunt quos stotopicos vocant supradictē here-
sis habentes doctrinā. hij amore martyrij se ipsos peri-
mūt. ac violenter de hac vita recedentes martyres no-
minentur. ¶ Item priscillianiste. a prisciliano qui in hys
pania ex errore garosticorū ⁊ manichorū permixtū do-
gma composuit. ¶ Itē luciferiani. a lucifero smyrne epi-
scopo orti. qui episcopos catholicos q̄ instāti persecutio-
ne perfidie arrianorū consenciētes erant. Et postea cum
correcti redirent in catholicā fidem clegerūt dāpnantes
qđ p̄sus crediderūt siue qđ credidisse dissimilauerūt. quos
ecclesia catholica inaterno recepit sinu tāquā petrū post
fletū negationis. hanc illi matris charitatē superbe acci-
pientes per eos recipere nolentes ab ecclesie cōmuniōne
recesserūt. et cum ipso lucifero actore suo qui mane ories-
batur cadere meruerunt. ¶ Itē iouinianiste. a iouiniano
quodam monacho dicti sunt asserentes nullam nupta-
rum ⁊ uirginū esse distantia. nullūqz inter abstinentes ⁊
simpliciter epulantes esse discrimen. ¶ Item eluidiani.
ab eluidio nominati. qui dicunt post natū xpm mariā a-
lios filios de viro ioseph peperisse. ¶ Item paterniani.
a paterno quodam exorti. qui inferiores corporis partes
a diabolo factas opinantur. ¶ Item arabici quidā nū-
cupātur. ex eo q̄ in arabia orti sunt. dicentes animā cum
corpore mori. atqz in nouissimo utriqz resurgere. ¶ Itē
tertulianiste dicti a tertuliano presbytero affricane ciuita-
tis prouincie cartaginēsis. animā imortalē esse sed corpo-
ream predicātes. ⁊ animas hominū pctōz post mortē in

demonēs verti pūtātes. ¶ **H**erē tessere decate dicti. q̄. r̄iij. luna pasca cū iudeis obsuare cōtendūt. nā tessera. q̄tuor deca. decē significat. ¶ **H**erē noctages a somno. nūcupati eo q̄ vigilias noctis respuāt. sup̄sticionē esse dicētes eū temerariū qui noctē ad requiē tribuit. ¶ **H**erem pelagianī a pelagio monacho exorti. qui liberū arbitriū diuine gr̄e anteponūt. dicētes sufficere volūtātē ad implēda diuina iussa. ¶ **H**erē nestoriani. a nestorio cōstātinopolitanō ep̄o nūcupati. qui beatā virginē mariā non dei sed hominis tantūmodo asseruit genitricē. ut aliā personā carnis. aliam faceret deitatis. nec vnū x̄pm̄ in verbo dei ⁊ carne credidit: sed separatū atq; seiūctū alterū filiū dei. alterūq; hoīs p̄dicauit. ¶ **H**erem euticiani dicti ab eutice constantinopolitanō abbate. q̄ x̄pm̄ post humanā assumptionē negauit existere in duab⁹ naturis: sed solum naturā in eo esse diuinā. ¶ **H**erem acephalite dicti idest sine capite. nullus enim eorū reperit actor a quo exorti sunt. hī triuz calcedonensū capitulorū impugnatores. in x̄po duntū substantiarū proprietatē negant. ⁊ vnā in eius p̄sona p̄dicant naturā. ¶ **H**erē theodosiani ⁊ gazonite appellati a theodosio ⁊ gazono. qui tēporibus iustiniāni p̄ncipis in alexandriā populi peruersi electione. vna die sunt ordinati ep̄iscopi. hī errores euticis ⁊ dyoscori sequētes calcedonense conciliū respuūt. ex duabus in x̄po vnā naturā asserunt. q̄ theodosiani corruptā. gazonite incorruptā contēdunt. ¶ **H**erē gnoite ⁊ tritonite a theodosianis exorti sunt ex quib⁹ gnoite ab ignorācia dicti. quia ad peruersitates aqua exorti sunt id adiciūt q̄ christi deitas ignoret que sunt scripta de die. ⁊ hora nouissima. nec recordantes x̄pi p̄souā nesciam loqui in esaya dies iudicij in corde meo. Tritonite vero vocati sunt. quia tres asserunt deos esse. contra illud q̄ scriptū est. Audi israel. dñs deus tu⁹ vnus est. ¶ **S**ūt et alie hereses sine auctore ⁊ siue nomi⁹

nibus: ex quib⁹ alij eterinū putāt esse deum. **A**lii xp̄i diuinitatē passibilē dicūt. **A**lii natiuitati de patre in tpe inītiū tēporis dant. **A**lii liberationē hominū apud inferos factā xp̄i descēsiōnē non credunt. neq; cōcedūt. **A**lii animā imaginē dei negāt. **A**lii animas cōuertī in demones & in quecūq; animalia existimāt. **A**lii de mūdi statu dissentiunt. **A**lii innumerabiles mūdos opinant. **A**lii coeter nam animā deo faciūt. **A**lii nudis pedibus ambulāt & cum hoībus non manducāt. **H**ec sunt hereses aduersus catholicā fidē exorte. ab apostolis & sanctis patribus vel concilijs dāpnate. q̄ dū in se multis errorib⁹ diuise in uicem sibi dissentiūt. cōmuni tamē nomine aduersus ecclesiam dei conspirant. de cōse. dis. ij. e. ego berēgarius.

Nō abiurationē berēgarij errorū.

Hec est abiuratio berēgarij ecclesie sancti mauricij andeganeñ diachonī qui sic dicit. **E**go berēgarius indign⁹ ecclie sancti mauricij andeganeñ diachon⁹. **R**ognoscēs verā catholicā & apostolicā fidem. **A**nathematizo omnē heresim p̄cipue eam de qua actenus infamat⁹ sum. que astruere conatur panē & vinū q̄ in alteri ponūtur post cōsecrationē solūmodo sacramētū. & non verū corpus et sanguinē dñi nostri iesu xp̄i esse. nō posse sensualiter nisi in solo sacramēto manib⁹ sacerdotū tractari vel frāgi. ac fidelīū dentib⁹ atteri. **C**ōsentio autē sancte romane ecclie et apostolice sedi. & ore & corde pfiteor de sacramētis dñice mensē eādē fidē me tenere. q̄ dñs & venerabil⁹ papa nicolaus. et hec sancta synodus auctoritate euāgelica & apostolica tenenda tradidit mihiq; firmauit scz panē & vinū qui in altari ponūtur. post cōsecrationē nō solū sacramētum. sed etiā verū corpus et sanguinē dñi nostri iesu xp̄i esse et substācialiter. i. essentialiter nō solū sacramētū sed in ueritate manib⁹ sacerdotū tractari. si angi. & fidelīū dē

tib⁹ arteri. Et iuro p^r sc^ram hō usyon trinitatē ⁊ p^r h^o sacro
 sancta euāgelia xp̄i. eos qui cōtra hāc fidē vnerint cum
 dogmatib⁹ ⁊ sectariōib⁹ suis eterno anathemate dignos
 esse pronūcio. q^u si ego ipse aliq^u cōtra hoc aliq^u sentire
 aut predicare p̄sumpsero canonū seueritati subiaceā. hoc
 autē plecto sponte subscripsi hāc cōfessionē sacre fidei de
 corpore ⁊ sanguine dñi nr̄i iesu xp̄i rome corā centū ter^o
 decim ep̄iscopis factā. q̄z misit papa nichola⁹ per vrbes
 ytalie. germanie: ⁊ galie. ⁊ ad quecūq^z loca fama p̄auis
 tatis ei⁹ p̄uenire an̄ potuit. vt ecclie q̄ prius doluerāt de a
 uerso atq^z adūso. postea gaudeāt de reuiso atq^z cōuerso.

Nota errores p^r eccliaz dāpnatos.

Pr̄ima questio est heresum ⁊ errorū per ec
 clesiā dāpnatorū. de quib⁹ agitur in decre
 talib⁹. Ex quibus q̄dam apparēt condēp
 nati ex maiori decretaliū volumie. quidam
 ex decretaliū seruo. quidam ex clemētiniis.

In volumine maiori cōdēpnant iste hereses ⁊ errores
 in p̄mis in titulo de trini. ⁊ si. ca. c. firmiter. ⁊ c. dāpnam⁹
 p̄fitetur sancta mater ecclia plures articulos fore catho
 licos ⁊ fide tenēdos. vt puta q^u vnus est solus deus imē
 sus ⁊ incōmutabilis. ⁊ alios plures quorū contrarij oīs
 sunt hereticalis ⁊ erronei. ut pote q^u non sit vnus solus de
 us. q^u non sit imēsus. q^u nō sit incōmutabilis. ⁊ sic de alijs
 articulis cōtrarijs illis articulis in dictis capitulis appro
 batis ut fide tenēdis. In spūali aut. in. c. dāpnamus p̄
 allegato. §. si q̄s. Cōdēpnatur iste articulus ut hereticus
 quē abbas ioachi assererat. s. q^u pater ⁊ fili⁹ ⁊ spūs sc̄tus
 sunt vnū. ⁊ nō vnitae eēntie ⁊ natura: sed collectiua vni
 tate. sicut cū dicim⁹ q^u multi hoīes sunt vn⁹ pplus. Cō
 dēpnatur etiā. e. c. §. reprobam⁹ doctrinā ipij almericij. ut
 hereticā ⁊ insanā. q̄ ait illa fuerit. c. nou exp̄ssit. Vincen

12
cua tamen in speculo hystoricali. li. iij. c. vij. ponit ipsum
almericū in sua prauis doctibus tenuisse heresea et erro-
rea infra scriptos. ¶ Prima eius heresis fuit q̄ quilibet
tinetur credere se esse mēbrū xp̄i. et hoc esse unū de articu-
lis fidei. sine quo nō potest q̄s saluari. ¶ Itē sc̄da here-
sis fuit. q̄ patris potēcia durauit quādiu uiguit lex mo-
saya. i. vsqz ad xp̄m. et tūc habuerūt finē omnia ueteris
testamenti sacramēta. et uiguit lex xp̄i noua vsqz ad tem-
pus almerici. et ex tunc habuerūt finē atqz. fuerunt euas-
cuata baptismata. penitētia. et oia alia noue legis sacra-
menta. sine quibz tamē s̄m ueritatē non est salua. ¶ Itē
iij. heresis fuit. q̄ a tpe ipsius almerici euacuata omnibz
noue legis sacramētia incepit uigere sp̄s sancti gratia.
q̄ quilibet interiora inspirabat. et qua saluari poterat si-
ne quocūqz alio exteriori actu. ¶ Itē. iij. heresis fuit. q̄
sic erat a spiritu sc̄to illo tēpore charitaa ampliata ut isto
q̄ alias de natura sua erat pctm̄ ut stupra et adulteriū et si-
mililia diceret nō esse peccatū. dūmodo illud facerēt carna-
liter comiscēt ea ex charitate. ¶ Itē. v. heresia fuit. q̄ mu-
lieres cum ponētibz talea errorea cōmiscētes non pecca-
bant dūmodo ex charitate agerent. ¶ Item. vj. heresis
fuit. q̄ predicto tēpore deus agebat ut bonz. sed nou ut in-
stua. quia p̄dicta stupra et adulteria et similia ex charitas-
te facta nullatenus puniebat. ¶ Item in eodē volumine
maiori extra de hereticis. c. cñ. xp̄a cōdēpnatur ista heres-
is atqz erro: scz q̄ xp̄s nō est aliquid s̄m q̄ homo.

¶ Errores dāpnati in libro sexto decretalium.

¶ Iste sunt heresea siue errorea de quibus agitur libro
sexto decretalium. in primis de sūma trinitate : et fide ca-
tholica . capitulo . fidei . proficitur ecclesia sancta inas-
ter plurea articulos fore catholicos : et fide tenēdos.

vt puta. q̄ sp̄s sanctus eternaliter ex patre ⁊ filio procedit. ⁊ alios in effectu plures. quorum cōtrarij omnes sunt hereticales ⁊ erronei. vt pote. q̄ sp̄ritus sanct⁹ a patre ⁊ filio nō procedit. ⁊ sic de alijs articulis contrarijs illis in dictis. c. a probatis fide tenēdis. In speciali. e. c. fideli. §. nos huiusmodi erroribus. condēpnant infra scripte hereses ⁊ errores. ¶ Prima heresis est q̄ sp̄s sanctus eternaliter a patre ⁊ filio nō pcedit. ¶ Itē. ij. hereses est. q̄ sp̄s sanctus a patre ⁊ filio nō tanquā ab vno principio sed a duobus principijs procedit.

¶ Isti sūt errores positi in clemēti.

¶ Hereses condēpnati. in. ti. de. tri. ⁊ fi. ca. c. fideli. p̄fite-
tur ecclesia sc̄ta mater quam plures articulos fore catho-
licos ⁊ fide tenēdos. vt puta q̄ vnigenitus dei filius hūa-
nū corpus passibile assūpsit. ⁊ alios in effectu. quorū cō-
trarij oēs sunt hereticales ⁊ erronei. vt pote q̄ dei fili⁹ cor-
pus passibile nō assūpsit. ⁊ sic de alijs articulis cōtra-
rijs illis articulis. in dictis. c. a probatis. fide tenēdis. In
speciali autē. e. c. fideli. condēpnantur infra scripti hereses
⁊ errores. ¶ Prima heresis est. q̄ dei patris fili⁹ hūanū
corpus passibile. ⁊ animā intellectuā seu rōnalem ipsū
corpus vere per se ⁊ essentialiter informātē nō assūpsit
¶ Itē. ij. heresis est. q̄ quando vnus nullitū lācea xp̄i la-
tus aperuit q̄ adhuc xp̄s viuus ⁊ non mortu⁹ existebat.
¶ Itē. iij. heresis est. q̄ aīa rōnalis seu intellectiua nō est
formā corporis hūani vere p se ⁊ essentialiter. ¶ Itē. iij.
heresis est. q̄ baptisim⁹ non est tā puulis q̄ adultis per-
fectū remediū. ¶ Itē. v. heresis ē. q̄ in baptisimo tā puu-
lis q̄ adultis nō cōferūt gr̄a ⁊ vtutes. infra at. extra de usu-
ris. c. ex granī. §. sanc. cōdēpnatur vn⁹ articulus ⁊ sic. vj.
¶ Itē. vj. hēsis ē. q̄ exerceere vsuras nō ē pctm̄. ⁊ infra de
hereticis. c. ad n̄m. cōdēpnant iste sex hereses vl' errores.

**¶ Hereses ⁊ errores bigardouū mī
norū precipue fratris alfonſi de mella, ordinis minorū de
ciuitate zamorenſi oriūduſ.**

¶ Primus error ē. q̄ hō in vita p̄nti t̄m ⁊ talē p̄fectiōis
gradū poteſt acq̄rere q̄ rederetur penitus impeccabilis.
⁊ amplius in gratia p̄ficere nō valebit. **¶** Itā vt dicūt di-
cti bigardi q̄ ſi quis poſſet ſenip p̄ficere poſſet xp̄o per-
fectior iueniri. **¶** Itē. ij. error ē q̄ ieiunare nō oportet ho-
minē vel orare. poſt q̄s gradū p̄fectionia huiuſmodi fuerit
aſſecutus. q̄ tūc ſenſualitas eſt ita p̄fecte ſp̄i ⁊ rōni ſub-
lecta q̄ hō pōt libere corpi cōcedere q̄d q̄d placet. **¶** Itē.
iij. error ē. q̄ illi q̄ ſunt in predicto gradu p̄fectiōis in ſp̄i
libertatis nō ſunt hūane ſubiecti obediētie. nec ad aliqua
p̄cepta eccleſie obligari. q̄ vt aſſerūt. vbi ſp̄iſ dñi ibi li-
bertas. **¶** Itē. iiij. error eſt. q̄ homo poteſt finalē beatitu-
dinē ſecundū gradū ⁊ rationē p̄fectiōis in preſenti aſſe-
qui. ſicut ea in vita beata optinebit. **¶** Itē. v. error eſt. q̄
q̄libet intellectualis natura ex ſe ipſa naturaliter ē beata.
⁊ ideo anima non indiget lumine glorie ipſam eleuāre ad
deū videndū. ⁊ eo beate fruendū. **¶** Itē. vi. error eſt. q̄ ſe
in actibus exercere virtutū eſt hominis imperfecti. ⁊ q̄ p̄-
fecta anima licentiat a ſe virtutes. **¶** Itē. vii. error eſt. q̄
mulieris oſculū cū ad hoc non inclinēt natura eſt morta-
le peccatū. actus autē carnalis cū ad hoc natura inclinēt
peccatū nō eſt. maxime cū temptatur exercēs. **¶** Itē. viij.
error eſt. q̄ in eleuatione corporis chriſti hoīes nō debēt
aſſurgere. nec eidem reuerentiā exhibere. aſſerētes q̄ eſſet
magna imperfectio eiſdē ſi a puritate ⁊ altitudine ſue cō-
tēplationis tantū deſcēderēt. q̄ circa miniſteriū ſeu ſacra-
mentū eucharistię. aut circa paſſionē humanitatis chriſti
aliqua cogitarent. nōnulla etiā alia ſub ſimulata ſanctita-
te dicunt. faciunt. ⁊ cōmittunt q̄ oculis diuine maiestatis

offendunt, et graue in se continent periculum animarum.

¶ **Fr̄. ix.** error est q̄ sic erat a spiritu sc̄to illo tēpore charitas ampliata: vt illud q̄d alias de natura sua erat pct̄m vt stupra et adulteriū et similia diceret nō esse pct̄m. dum modo illud facerent carnaliter cōmiscentes ex charitate.

¶ **Fr̄. x.** error et heresis fuit q̄ mulieres, cū ponētibus tales errores cōmiscentes: nō peccabant. dū modo ex charitate agerēt. **¶** **Fr̄. xi.** error et heresis ē q̄ ipse erat fili⁹ dēi naturalis. et q̄ post multa tempora v̄tur⁹ erat iudicare.

¶ **Hic** habuit multas hereses et errores diabolicos. cū multis sequacibus fratribus de ordine suo. qui in hispania: puta in vizcaya suos errores et hereses seminauit qui in villa de durango et locis eidē vicinis. in multis personis vtriusq; seculi perseuerāt. quā obrē multi p̄sertim mulieres ignib⁹ tradite sūt et cōbuste t̄ aquā hereticę. **¶** **Predic⁹** tū frater alfons⁹ de mella ord̄is minorū: postea sarracenus effectus est et simul a deo sarraceni effecti sunt frater angelus et frater guillemīn⁹ eiusdē ordinis i ciuitate malachitana. Itaq; secutus ē in oībus hereses et errores almerichi de quo superius dictum est tandem vero post aliquot dies p̄dictus frater guillemīn⁹ reuersus est ad ciuitatē hispalēsem in habitu ordinis sui et cū discurreret p̄ domos et occl̄te doceret suas hereses et errores fuit p̄ egregiū virū didaciū lupide enciso gen̄alē v̄scariā reuerendissimi dñi garssie enriquez hispalēsis archiep̄i carceri mācipat⁹. et existēs i carcere suas hereses et errores defendere conat⁹: quē reuerēd⁹ p̄ fr̄ iohānes d̄ cale armoz sacre theologie p̄fessor de ordine p̄dicatoz disputās publice supavit: nō t̄ sic manifeste cōuictus destitit a sua heretica prauitate et iō p̄pc eccl̄iā maiorē in currali hulmoz fuit solē p̄miter degradatus per dominiū frat̄ iohānem de mozales ordinis p̄dicatoz tūc ep̄iscopū pacensem. postea vero giensensem et fuit traditus curie seculari. et publice viuus

concremat⁹ in platea que dicitur sancti francisci.

14

Errores iohānis de poliaco clerici.

Quarta questio est de heresib⁹ ⁊ errorib⁹ p
ecclesiā cōdēpnatis. de quibus agit in extra
uagantibus dñi iohānis. xxiij. ⁊ dñi bñdicti
vndecimi. Nā si ante istos aliq̄ hereses fue
runt: in corpore iuris fuerut inserte. ¶ Nūc

aut agem⁹ de heresib⁹ seu errorib⁹ magrī iohānis de po
liaco. quoz p̄mus ē. q̄ cōfiteētes fr̄ib⁹ hñtib⁹ licētiā genā
lē audiēdi cōfessiones tenent eadē pctā q̄ cōfessi fuerūt il
lis itez cōfiteri p̄po sacerdoti. ¶ Itē. ij. error ē q̄ stāte sta
tuto ois vtriusq̄ serus edito in consilio generali. roman⁹
pontifex nō potest facere q̄ procliani nō teneantur cōfi
teri oīa pctā sua femel i āno p̄po sacerdoti. quē dicūt esse
prochiale curatū. ymo de⁹ hoc nō posset facere. q̄ vt dice
bat iplicat cōtraditiones. ¶ Itē. iij. error ē. q̄ p̄p nō pōt
dare licētiā genālē seu ptātē audiēdi cōfessiones. ymo nec
de⁹ quin cōfess⁹ hñti genālē licētiā. teneat itez cōfiteri
suo p̄po sacerdoti. quē dicit eē vt p̄diri prochiale curatū.
¶ Isti tres errores sūt cōdēpnati i extrauagati dñi. iohā.
pape. xxiij. q̄ incipit. vas electōis. Horū aut errorū actor
fuit ⁊ inuētor qdā magrī. in theologia p̄sius magrī atus.
vocat⁹ magrī iohānes de poliaco.

¶ **Infrascripti errores seu hereses**
sunt beguinorū fr̄is celoꝝ quos dāpnabiliter tenent.

¶ Primus error est. q̄ due sunt ecclesie. s. carnalis. diuici
js pressa. estuēs delicijs. scelerib⁹ maculata. cui romanū
p̄sulē aliōsq̄ inferiores p̄latos dñari dicūt. Heretici isti
singūt aliā sp̄ialē ecclesiā. frugalitate mūdā. v̄tute decorā.
paupertate succintā. i q̄ ipsi soli beguini corūq̄ cōplices p
senerāt. ¶ Itē. ij. error ē. q̄ venerabiles eccleie sacerdotes
aliq̄q̄ miltri sic sūt iurisdicōis ⁊ ordis auctōre dñi: vt nec

sententiā ferre. nec sacramēta cōficere. nec subiectū sibi pro
priū instruere valeāt vel docere. sed sunt priuati omni ec-
clesiastica potestate: nisi sint de eorū beguinorū perfidia.
apud quos solū ut ipsi fingūt: sicut spūalis vite sanctitas
sic ecclesiastica auctoritas pseuerat. ¶ Itē. iij. error est. il-
los mortalis criminis cōtagiōe pollui ⁊ pena tencri: quos
cōtigerit iuramēti religiōe cōstringi. ¶ Itē q̄rtus error
est sacerdotes rite ⁊ legitime ordinatos. quibus licet tamē
criminib⁹ p̄essos: nō posse cōficere. vel ecclesiastica sa-
cramenta cōferre. ¶ Itē quint⁹ error est. q̄ euāgeliū xp̄i
in solos beguinos hoc tpe est cōpletū. qd̄ hacten⁹ ut ipsi
begumi sompniāt obiectū fuerat. imo prorsus extinctū.
¶ Istos. v. errores dāpnauit dñs ioānes pp̄. xxij. i extra
uagātū q̄ incipit. gloriofā eccliam q̄ est infra. ¶ Item. vj.
error est. q̄ dñs noster ihs xps eiusqz apostoli nō habue-
rūt aliqua nec in pp̄rio nec in cōmuni. ¶ Itē. vij. error ē
q̄ dñs noster ihs xps eiusqz apostoli in his q̄ ipsos ha-
buisse sacra escriptura testat: nō habuerint seu eis nō cō-
petierit ius nec vendēdi. nec illa vendēdi seu donādi. aut
ex ipsis aliq̄ acquirēdi. ¶ Isti duo articuli ut hereticales
sunt cōdēpnāti in extrauagāte dñi ioānis pape. xxij. q̄ in-
cipit. cū inter nōnullos. q̄ est infra. ¶ Itē. viij. error est q̄
dñs noster ihs xps ⁊ ei⁹ apostoli in his q̄ habuisse legū-
tur: tantū habuerūt absqz iure aliquo simplicē vsū sa-
cti. Hic articulus tanq̄s vere hereticalis est condēpnat⁹
in extrauagante eiusdē dñi ioānis pape. xxij. que incipit.
quia vir reprob⁹.

¶ Isti sunt errores condēpnati in
extrauagāte dñi bñdicti pape. xj. q̄
incipit. Bñdict⁹ de⁹. ⁊ eorū opposi-
ta ut fide tenēda oīa approbātur.

15
¶ Item^o error^o ē. q̄ sc̄dm̄ dei comunē ordinationē. aīe iustoz decedētū añ dñi nr̄i iesu xp̄i passionē in q̄bus nichil erat purgabile: mox post passionē eiusdē dñi nr̄i iesu xp̄i. añ resūptionē suoz corporū ī iudiciū gen̄ale. nō viderūt neqz vidēt. nec videbūt clare ⁊ apte diuinā effeciā. nec illa etiā p̄frūitur. nec etiā post eiusdē dñi nr̄i iesu xp̄i ascēsiōnē fuerunt nec sunt nec erūt in celo celozū. regnō ⁊ p̄ap̄so celesti cū xp̄o ⁊ sc̄o r̄ū angelozū cōfortio aggregate. **¶** Itē ij. error^o ē. q̄ sc̄dm̄ dei comunē ordinationez. aīe iustozū decedētū. añ dñi nr̄i iesu xp̄i passionē in quibus aliq̄d purgabile remanebat: purgatione pacta ex toto: mox post eā dē passionē eiusdē dñi nr̄i iesu xp̄i añ resūptionē suozū corporū ī iudiciū gen̄ale: nō viderūt nec vidēt. nec videbūt diuinā effeciā. nec illa etiā p̄frūitur. nec post eiusdē dñi nr̄i iesu xp̄i ascēsiōnē fuerūt. nec sunt nec erūt. in celo celozū regnō ⁊ p̄ap̄so celesti. cū xp̄o ⁊ sc̄o r̄ū angelozū cōfortio aggregate. **¶** Itē. iij. error^o ē. q̄ p̄m̄ dei comunem ordinationē. aīe iustozū decedētū post sacrū baptisma ab eis susceptū. ī q̄bus nichil ē purgabile cū decedūt añ suoz corporū resūptionē ī iudiciū gen̄ale: nō vidēt nec videbūt clare ⁊ c̄. vt ī. ij. error^o. **¶** Itē. iij. error^o ē q̄ p̄m̄ dei cōez ordinationē aīe iustozū decedētū post sacrū baptisma ab eis susceptū in q̄b^o ē aliq̄d purgabile: cū decedūt pacta purgationē ex toto: añ suoz corporū resūptionē ⁊ iudiciū gen̄ale nō vidēt nec videbūt clare. vt ī. ij. error^o dictū ē. **¶** Itē. v. error^o est. q̄ p̄m̄ dei comunē ordinationē anime parunlozū sacro baptisinate renatozū decedētū añ vsū liberi arbitrij. ante suozū corporū resūptionē ⁊ iudiciū gen̄ale. nō vidēt ⁊ c̄. vt sup̄: a. **¶** Itē. vj. error^o ē. q̄ secūdm̄ dei comunē ordinationē. aīe iustozū omniū decedētū p̄dictozū. añ suoz corporū resūptionē ⁊ iudiciū gen̄ale. diuina visione ⁊ fructiōe nō erūt beate. nec habebūt vitā ⁊ requiē sempiternā. **¶** Item. vij. error^o est. q̄ sc̄dm̄ dei comunem ordinationē

diuine essentie nō ē intuitiua ⁊ facialis aīaz brārū. ¶ **Itē**
viiij. error ē. q̄ fm dei cōmunē ordinatōnē. diuine essentie
intuitiua ⁊ facialis visio in brīs euacuabit̄ nec cōtinuabit̄
tur vsqz ad finale iudiciū. nec extēdet̄ vsqz ad sempiternū

¶ **Itē. ix. error ē.** q̄ fm dei cōmunē ordinatōnē. aīe decē
dētū in mortali pctō. mor post mortē suā. ad inferna nō
descēdūt. nec penis infernalib⁹ cruciant̄. ¶ **Itē. x. error ē.**
q̄ in die iudicij oēs hoīes aī tribunal xpī cū suis corpib⁹
nō cōpēbūt reddicturi d̄ factis pp̄s rōnē. vt referat vn⁹
q̄sqz ipoz pp̄is corpis vt gessit. siue bonū. siue malū.

¶ **Hereses ⁊ errores p̄ diuersos sū**
mos pontifices de fratrū cōsilio post mortē illorū qui erro
res huiusmodi posuerunt.

Dua questio est. que cōtinet hereses ⁊ erro
res per diuersos sūmos pōtīces de fratrū
cōsilio dāpnatos. post mortē illorū qui er
rores huiusōi posuerunt. Et nota q̄ aī. cōdē
pnationē predictorū errorū factam. per do
minū iohānē papā. xij. in extrauagāte q̄ incipit. **Cū in**
ter nōnullos. Inter quos cōdēpnauit de multorū cōsilio
magistorū in theologia. postillā fratris petri iohānis de
ordine fratrū minorū q̄ fecit super apocalipsim. q̄ quidē
frater petr⁹ iohānis fuit oriūsus de villa q̄ dicitur seriaz
cū diocesis biterrensi p̄pter hereticas ⁊ errōneas articu
los in dicta postilla cōtētos. ⁊ hic infra scriptos. quos ar
ticulos cū postilla cōdēpnauit. ¶ **Cōdēpnauit etiā po**
stilla eiusdē fratris petri iohānis super matheū. ⁊ etiā po
stilla eius super epistolas canonicas. in quibus postil
lis vt in postilla super apocalipsim continentur multe he
reses ⁊ multi errores.

¶ **Errores fratris petri iohānis de**
ordine fratrum minorū.

Errores autē in dicta postilla super apocalipsum cōrē
 ti ⁊ cōdempnati sunt isti. Sed primo aduertēdū est q̄ in
 fra p̄ totū. p̄ babiloniā meretricē: intelligit vniuersalē ro-
 manā ecclesiā militatē. quā nos vere vocamus sanctā ca-
 tholicā ⁊ apostolicā. **P**er ecclesiā carnaliē: intelligit idē.
 vniuersalē romanā ecclesiā. **P**er bestiaz: intelligit idē.
Per synagogā sathane: intelligit idē. **P**er mysticuz
 anti xp̄m: intelligit papā. seu pōtificē romanū. **P**er an-
 gelū cōsignatū: intelligit beatum franciscū. **P**er chri-
 sti militiā: intelligit bigardos. seu eius heresibus ⁊ erro-
 ribus credētes. **P**er enāgelicā vitā seu enāgelitū: intelli-
 git nichil h̄re nec in p̄po nec ī cōi. nec ius siue dñiū ī reb⁹
 h̄re donādi. v̄dēdi. seu ex ill' v̄dēdi. v̄ alienādi. s̄z h̄re in
 eis simplicē vsū facti. **P**er ecclīā spūalē: intelligit idē. s.
 ei⁹ errorib⁹ credētes. **P**rim⁹ ergo error isti⁹ fr̄is petri
 iohānis de ordie m̄noꝝ ē: q̄ sext⁹ stat⁹ ecclie incepit vt di-
 cit a tpe bti fr̄acisci. ⁊ pleni⁹ a tpe dāpnatiōis babilonis
 meretricis magne. q̄ndo angel⁹ xp̄i signabat. p̄ suos futu-
 rā militiā xp̄i. ⁊ durabit vsqz ad t̄pus anti xp̄i. qd̄ p̄mi-
 nebit nōbilit̄ q̄nqz p̄uijs. **C. ij.** error ē: q̄ sic ī p̄mo xp̄i ad-
 uctū formata est noua ecclīa veteri synagoga reiecta: sic ⁊
 ī initio sexti stat⁹ vetustas p̄oris t̄poris ē vniuersalit̄. repet-
 lēda vt videat̄ nouū celū. i. noua ecclīa tūc formari veteri
 b⁹ iā reiectis. **E**t sic ī sexta etate reiecto carnali iudaismo
 ⁊ vetustate p̄oris scl̄i. venit nou⁹ homo xp̄s cū noua lege.
 vita. ⁊ cruce vetustate p̄ioris scl̄i reiecta: sic in sexto statu
 renouabitur xp̄i lex vita. ⁊ crux. p̄opter quod in eius pri-
 mo initio scl̄us fr̄aciscus apparuit cathezizat⁹. ⁊ xp̄o to-
 tus crucifix⁹ ⁊ cōsignat⁹. **C. iij.** error ē: q̄ sicut gl̄ia q̄ fue-
 rat synagoge p̄ata ⁊ pōtificib⁹ suis si in xp̄m credidissent
 trāslata fuit ad p̄mitiuā ecclīā ⁊ ad pastores ei⁹: sic ⁊ gl̄ia
 p̄ata finali ecclie q̄nti status p̄pter ei⁹ miliciā ad electos
 sexti status est translata. **C. iij.** error est. q̄ constat regula

fratru minoru p btm frasciscu editis: ee vere r pprie illam
euagelicā quā rpa aplia imposuit r i euagelijis suis scribi
fecit. ¶ v. error ē. q regla bti frascisci ē cōdēpnāda a plris
b^o ab ecclia carnali r supboz neqter r sophistice: sic xps
cōdēpnat^o fuit a sinagoga reproba iudeoru. r q oportet
pire exterminiu ecclie. sicut xpi r suoru cōdēpnatio iudeis
puit tporale exterminiu sinagoge. ¶ vi. error est. q btis
frasciscus ē ille angelus de quo dr in apocalipsi. vidi altes
rū angelū habentē signū dei viui. euangelice vite r regu
le. vj. r. vij. tēpore ppagāde r magnificāde innouatoz. re
nouatoz. r sumnuā post xpm r eius matrem obseruatoz.
¶ vij. error ē. q decet cōdēpnationē regule bti frascisci p
ire exterminiu carnalis ecclie: ad hoc vt iusto dei iudicio
carnalis ecclis put meruit excecet vsqz ad expugnationē
vite r spūs scī. ¶ viij. error ē. q sere oēa clerici r reglares
possidētes aliqd in cōi vident min^o bñ sentire de abrenū
ciatiōe euāglica huiusmodi cōi. ¶ ix. error ē. q sic sinago
ga ppagata ē ex. xij. pñarchia: r ecclia de gētib^o ex. xij.
aplis: sic finalia ecclia reliqarū iudeoru r gētū ē p. xij. vi
roa euāgelicos ppsgāda. vñ btia frasciscu ahsbuit. xij. fi
lios r socios: p quos r in qbus fuit fundat^o r iniat^o o
do euāgelicus. ¶ x. error ē. q tertia tribulatio sfligit ma
nus p appetā celebris auctoritatis ecclie genialis r ple
beie multitudinis sibi subdite. r appetā cōtrarij i spūali
bua viris. ¶ xi. error ē. q angelus scūs frascisc^o sentiet se
pspari nō in carnali ecclia latinoz: s; in grecis r sarr
cenis. r tartaris. r tādē in iudeis. ¶ xij. error ē. q oēs sb
bates qnti tporis cōueniēt in qntū caput bestie q ē diabo
lus aut antixps. sut cōgregatio maloz. ¶ xij. error est.
q illa ecclesis quā noa vocsm^o vniuersalē ecclesis catho
licā militatē. ē ecclia carnal/bsbilōia meretric magna ex
tēsiue. qz boni sic sūt i ea sic psuica grana tritici sub imeso
cumulo pallearū. q ecclia carnalis publice r impudētiss

me adulterat a suo spōso xpō. q̄ ecclia se ⁊ oēs gētes sibi
 subiectas corūpit. sedis carnalitatib⁹ ⁊ simoniacis cupi-
 ditatib⁹ ⁊ terrena glia hui⁹ mūdi. q̄ etiā nūc exarsit in irā
 cōtra viros spūales. ⁊ cōtra viros ⁊ flurus spūs sc̄i. q̄ ē
 tēdit int⁹ spūaliter. ⁊ exterio⁹ corporaliter. ⁊ q̄ p̄ t̄pale extermi-
 niū cecidit in mūdo: deinde ad eternū suppliciu cecidit i in-
 ferno. ⁊ q̄ sua malicia ⁊ ptate i pediu ⁊ angustiauit spm̄
 electoꝝ ⁊ cōuersionē toti⁹ orbis. q̄ etiā est extermināda. et
 eius extermiuiū erit sc̄is q̄i erit⁹ de carcere ad libertatē
 latitudinē ⁊ volatū. ⁊ erit⁹ de tenebrosissimo fumo forma-
 cis ad lucē solares. ⁊ sicut exoneratio a lapide molari seu
 a monte immēso. ¶.iiii. error est q̄ sicut post quattuor-
 aialia q̄tuoꝝ p̄mos stat⁹ sanctoꝝ designātia sublimata
 est genialis sedis romane ecclesie ceteris patriarchalib⁹
 ecclis occidēt alib⁹ i eu orientalib⁹ a xpō ⁊ ab ei⁹ vera fide
 recedētibus sic eodē tpe post q̄tuoꝝ bestias a daniele vi-
 sas q̄tuoꝝ p̄mis ordinib⁹ setō ⁊ cōtrarias: sublimata ē se-
 des bestie. i. bestialis caterue. ita ut nūero ⁊ ptate p̄ualeat
 et fere absoꝝbeat sedē xp̄i. cui localiter ⁊ notaliter ē cōmix-
 ta. vñ ⁊ sic appellat ecclia fidelium. sic ⁊ illa q̄ vere ē p̄ gr̄as
 sedes ⁊ ecclia xp̄i sup huiusmōi vero maliciā nō cessat ze-
 latoꝝ sc̄i hui⁹ q̄n̄ tpoꝝis effundere sialā detestatiōis. ⁊
 celebris increpatiōis. ita q̄ regnū eius vellit nollit euidē-
 ter apparet oib⁹. ⁊ etiā ip̄ismet tenebrosū. ⁊ fedatū enoꝝ
 mi luxuria ⁊ auaricia ⁊ symonia ⁊ supbia ⁊ negociatiōe
 dolosa ⁊ astutia. ⁊ fere oī malicia dissipatū ⁊ abhoian-
 dū. vñ ⁊ infra vocat babilō meretric habēs in manu sua:
 poculū aureū plenū abhoiatiōe. Per hāc autē sedē bestie
 designat p̄ncipaliter carnalis clerus in h̄ q̄nto tpe regnās.
 ⁊ toti ecclie p̄sidēs. in q̄ quidē bestiali vita trāscēdēt ⁊ sin-
 gularit̄ regnat. ⁊ sedet sic i sua p̄ncipali sede. ⁊ lōge plus
 q̄ in laicis plebib⁹ sibi subiectis. ¶.v. error est. q̄ tpe
 anni xp̄i mixti carnalis ecclesia p̄ quā intelligit in toto suo.

progressu eccliam romanā cōtra doctrinā scōrū ⁊ vitā et
celū acrius exardescēs. q̄i oīno siccet spūali sapia. etiā vir
tuali grā opulēta xp̄i. sicut factū fuit in iudeis ⁊ in grecis
ita ut pateat oī errori. **C. xvj.** error est. q̄ sicut vasti regiā
a regno ⁊ cōiugio regis affueri abiecta: electa est hester
hūilis ⁊ sc̄a ad eiusdē regis conubiū ⁊ regnū. fecitq; rex
magnificū cōiuiū cūctis p̄ncipib⁹ ⁊ seruis suis: sic re
iecta synagoga. electa est ecclia plēitudinis gentiū. sic in
sexto statu ecclesie reiecta babilone adultera. oportet spi
ritualē ecclesiā exaltari. ⁊ celebre ac spūale cōiuiū post
eius nuptias celebrari. **C. xvij.** error est. q̄ sub mixtico an
tixpo fienda est submersio ⁊ cōmotio per quā tota carna
lis ecclesia excitabit ⁊ cōmouebit contra euangelicū spm̄
xp̄i. **C. xvij.** error est. q̄ sub mixtico antixpo cadet babilonia
meretrix carnalis ecclesia quo tpe sancti p̄res forti
ter p̄dicabūt dicētes. q̄ ex tūc nō est ecclia xp̄i sed synago
ga sathane ⁊ h̄ratio demoniorū. q̄ ante in corde suo dice
bat supbiendo. **Sedeo ut regina. i. in magna p̄sidentia ⁊**
gloria sup regnū meū. dñorū sc̄z mūdiālū. et quiesco. et
vidua nō sū. i. destituta nō sum gloriosis ep̄is ⁊ regibus.
C. xix. error est. q̄ romana ecclia est mulier illa meretrix:
de qua agit in apoca. q̄ fuit quōdā in statu paganisimi.
et postmodū fuit in fide xp̄i. q̄ nūc mult⁹ crimib⁹ cū hoc
mūdo fornicata est. q̄ merito vocat meretrix magna q̄ a
fidei culto. et a sincero amore. delitijs xp̄i sponsi sui rece
dens adheret huic seculo. diuitijs ⁊ delicijs eius. diabolo
et regib⁹. magistratib⁹ ⁊ p̄latis ⁊ oībus alijs amatorib⁹
huīus seculi. **C. xx.** error est. q̄ magis cōpetit doctoribus
stat⁹ tertij generalis. q̄ est. vj. ⁊ vij. eē spūales portas ap
tas introducētes aptores seu explicatores sapie xp̄iane:
quā apostolis. **C. Multa alia hereticalia ⁊ erronea pos
sunt iste frat̄ petrus ioānis i postilla p̄dicta. s̄z h̄ q̄ dixim⁹
sunt p̄ncipalia. ⁊ ad h̄ cetera reducunt. posuitq; q̄s plura**

alia falsa, temeraria, blasphemosa, piculosa, p̄sumptuo-
 fa, insana, p̄iter ⁊ mēdosa. ¶ Articuli autē positi sup̄ ca-
 nonicas, ⁊ postille sup̄ matheū cōtinēt sup̄ascriptos ar-
 ticulos in sn̄ia ⁊ effectu. De cōdēpnatiōe ecclē carnalis
 babilonis meretricia magne ⁊ exaltatiōe ecclē sp̄ualia, s̄z
 ī speciali ponūt in postilla sup̄ matheū duo errorē q̄ sūt
 postea cōdēpnati. Unus p̄ dñm clemētē p̄ ap̄ā. iiii. ⁊ ali⁹
 p̄ dñm ioh̄z papā. xxiij. ¶ Prim⁹ error ē. q̄ qñ vn⁹ mili-
 tū lācea xp̄i lat⁹ in cruce pendētis aparuit q̄ xp̄s adhuc
 eēt viu⁹ ⁊ nōdū mortu⁹. Hic error cōdēpnat in clemēti.
 de su. tri. ⁊ si. ca. c. fidei. ¶ ij. error est. q̄ xp̄s ⁊ ei⁹ apli nō
 habuerūt aliqd̄ in pp̄io nec cōi. nec ī reb⁹ q̄bua vtebāt̄
 h̄uerūt. nisi simplicē vsū facti. Hic error cōdēpnat in ex-
 traugantib⁹. sup̄ adict̄. cū inter. ⁊ qz quorū dā mētes.

¶ Nota errores seu hereses fratris

michaelis de cesana heretici, ministri generalia ordi-
 nis fratrum minorum.

¶ Postmodū vero factis dictis cōdēpnatiōib⁹ de p̄fesa-
 ctia errorib⁹ siue heresib⁹. Et p̄serti de errorib⁹ cōdēpna-
 tis in sepe dict̄ extraugantib⁹ fuerūt cōdēpnati errores
 isti ⁊ simil̄ cōtēti ī libello quē edidit fr̄ michael de cesana
 hereticus maḡ gn̄ alia ordia fr̄m̄ minorū. cui⁹ cā a maḡi-
 sterio siue m̄isterio gn̄ alia dicti ordis ē deposi⁹. quē libellū
 dict⁹ fr̄ michael hereticus fecit cōtra dñz ioh̄z papā. xxiij
 eūdē ioh̄z vocāa hereticū gerētē se p̄ papa in auinione.
 q̄ dñā ioh̄z eūdē frat̄rē michaelē deposuit. ⁊ suū libellū
 ⁊ cōtētos ī se errorē cōdēpnauit. ⁊ cōdēpnādo doctrinā
 ei⁹ hereticale ⁊ pestiferā cōdēpnauit. ⁊ et cōdēpnauit p̄so-
 nā eū hereticū p̄m̄lgādo. ut p̄z ī extraua. eiusōē dñi iōā. pp̄.
 xxiij. q̄ incipit. Qz vir reprob⁹ michael de cesana minister
 ⁊c. ¶ Aduertēdū tñ ē q̄ añ cōdēpnatiōez libroz editoz
 a p̄dicto fratre petro iōānis factā auinioni. p̄ dñm ioh̄em

papā. xxiij. Dñs alexāder quartus cōdēpnauit rome quē
dā librū euāgeliū eternū appellatū cōmuniter. cui⁹ actor
fuit ut fert̄ qdā fr̄ iohes de parma monachus italicus.
In quo libro sequētes errores ⁊ hereses sunt reperi.

¶ Nota errores quos posuit frat

ioānes de parma monachus italicus.

¶ Primus error est. q̄ doctrina abbatis ioachi excellit
doctrinā xp̄i. ⁊ cōsequēter ⁊ vet⁹ ⁊ nouū testamētū. **¶** ij.
error est q̄ euāgeliū xp̄i nō est euāgeliū regni. ⁊ iō nō est
edificatoriū. **¶** iij. error est. q̄ nouū testamētū nō duras
bit i v̄tute sua nisi p̄ sex ānos p̄ime tūc futuros. vj. vsqz
ad ānū incarnatiōis xp̄i. **¶** cc. lx. **¶** iij. error est. q̄ illi
qui erūt vltra p̄dictū tēpus. erūt in statu p̄fectōrū. **¶** v.
error ē q̄ euāgelio xp̄i aliud euāgeliū succedet. ⁊ ita p̄ sa
cerdotio xp̄i. aliud sacerdotiū succedet. **¶** vj. error ē. q̄ n̄
lus simplex hō est p̄doneus ad instruendū aliū hōiem in
sp̄ualib⁹ ⁊ eternis: nisi illi q̄ incedūt pedib⁹ nudis. **¶** vij.
error est. q̄ q̄tūcūqz affligat de⁹ iudeos in h̄ mūdo. illos
tñ suabit q̄bus b̄n̄faciet. etiā manētib⁹ in iudaysmo. ⁊ q̄
in fine liberabit eos ab oī ipugnatiōe hōiūz. etiā in iudā
ysmo manētes. **¶** viij. error est. q̄ ecclia nōdū pepit neqz
pariet filios añ finē regni tēporalis. qd̄ finiet p. vj. ānos
p̄ime tūc sequētes. Et p̄ hoc dat̄ itelligi q̄ religio xp̄ias
na q̄ iā multos pepit vocatos ad fidē xp̄i nō est ecclesia.
¶ ix. error ē. q̄ euāgl̄z xp̄i neminē p̄ducit ad p̄fectū. **¶** x.
error est. q̄ adueniēte euāgl̄io sp̄ūs sc̄ti. siue clarescēte ope
ioachi qd̄ ibidē dicit̄ euāgl̄m sc̄ti sp̄ūs: euacuabit euāge
liū xp̄i. **¶** xi. error est. q̄ intelligētia sp̄ualis noui testamē
ti nō est cōmissa pape romano. s̄z tñ l̄ralis. ⁊ p̄pter hoc
dat̄ ibi intelligi q̄ ecclia romana nō pōt indicare de sp̄ua
li intelligētia noui testamēti. ⁊ si iudicat: temerariū ē ei⁹ iu
diciū. ⁊ ei nō est acquiescēdū. q̄ ecclia romana vt dicit̄ aīa

lis est ⁊ nō spūalis. ¶. xij. error est. q̄ recessus ecclesie gre
 corū a romana ecclesia fuit bon⁹ ⁊ p̄ hoc dat̄ intelligi. q̄
 v̄iri spūales nō tenent obedire romane eccle. nec acquies
 cere eius iu dicio. ¶. xiiij. error est. q̄ pplus grecus magis
 ambulat s̄m spm̄ quā pplus latin⁹. ⁊ p̄ h̄ dat̄ intelligi q̄
 pplus grecus magis est in statu saluado:ū. ⁊ magis ad
 hereduū ē ei. q̄s̄ populo romane eccle. ¶. xiiij. error est. q̄
 sicut filius opat̄ salutē populi romani: siue latini q̄ filium
 rep̄sentat: sic p̄r opat̄ salutē populi greci. q̄ spm̄ sc̄m̄ rep̄
 sentat. ⁊ per h̄ dat̄ intelligi q̄ p̄r saluū faciet pplm̄ grecū
 et iudaycū q̄ spm̄ rep̄sentat. ¶. xv. error est. q̄ spūs sc̄tus
 aliquid recepit ab ecclesia. sicut xp̄s in quātū hō accepit a
 liq̄o a spiritu sc̄to. ¶. Decim⁹ sextus error est. q̄ xp̄s ⁊ ei⁹
 apostoli non fuerūt perfecti in vita contēplatiua.

**¶ Nota errores seu hereses quas
 posuit Raymundus lullī.**

Est hec autē dñs gregorius. pp̄. xj. de cōsi
 lio frat̄rū interdixit ⁊ cōdēpnauit doctrinā
 raymūdi lullī cathalani mercatoris de ciuit̄
 tate maioricaz oriūdi. layci. fantastici. ipiti
 q̄ quā plures libros ediderat in vulgari ca
 thalano. q̄ totalit̄ grāmanicā ignorabat. que doctrina
 erat plurimū diuulgata q̄s̄ credit̄ hūisse a diabolo. cū eā
 nō habuerit ab hoie. nec hūano studio. nec a deo. cū de⁹
 nō sit dator errorū siue heresum. licet ip̄e raymūdn̄s affe
 rat in libris suis q̄ eā habuerat in quodā mōte a xp̄o. q̄
 sibi ut dixit apparuit crucifirus q̄ putat̄ maḡs diabolus
 q̄ xp̄s q̄ doctrina durauit fere per. lxxx. ānos quousq̄ sc̄s
 frater nichola⁹ eymerici ord̄is frat̄rū p̄dicatoz aragonie
 validus in q̄sitor ex certis causis hñs eā dēvalde suspectā
 de heretica prauitate: illā inulto cū labore transcurrit. et
 post p̄sentauit p̄dicto dño gregorio pape. xj. xx. volumina

et causa commissa dño cardinali hostien de ei⁹ mādato fue
runt per. xx. magistros in theologia diligēter examiata. et
tandē de fratrum cōsilio ut vere hereticalia cōdēpnata: et to
ta doctrina gñaliter iterdicta. q̄ doctrina cōtinebat plus
q̄m q̄ngētos articulos erroneos de q̄bus paucos p̄ntibus
inserā. ¶ **Prim⁹** error est. q̄ de⁹ hēt multas eēntias. ¶ **ij.**
error est. q̄ in diuinis eēntia nō est occiosa s̄z eēntiat. et na
tura naturificat: et bonitas bonificat. et infinitas infinitifi
cat. et eternitas eternificat. ¶ **iiij.** error ē. q̄ sicut leo se hēt
ad leonificādū. et hō ad homificādū. sic et mltō plus diui
na natura se hēt ad naturificādū. et diuinitas ad diuinifi
cādū. ¶ **iiij.** error est. q̄ eēntia et natura dei p̄ris generat
filiū. ¶ **v.** error est. q̄ deus pater ē añq̄ deus fili⁹. ¶ **vj.**
error est. q̄ deus p̄r in quātū p̄r est suppositū singlāre. s̄z
in quātū m̄det suis rōnibus ad poucēdū filiū est suppo
sitū cōmune. ¶ **vij.** error est. q̄ si deus p̄r nō fuisset pater
nō potuisset eē pater eternitatis cui⁹ est p̄r i quātū eā de
dit filio p̄ generationē. ¶ **viiij.** error est. q̄ deus filius sic
eēntialit̄ ē de eēntia p̄duct⁹: sicut p̄sonalit̄ de p̄sona. ¶ **ix.**
error est. q̄ dei filij eēntia relata ad p̄sonā filij. sic est geni
ta: sicut ē igenita eēntia p̄ris relata ad p̄sonā p̄ris. ¶ **x.**
error est. q̄ deus. q̄ ē fili⁹ diuinitat̄ est pater hoīs deifica
ti. p̄pter hoc ut indeificare p̄ri asimilet̄. ¶ **xj.** error est. q̄
sp̄s sc̄tus est cōceptus de p̄re et filio. ¶ **xx.** error est. q̄
sp̄s sc̄tus p̄cedit a p̄re et filio ut eqlis p̄ri et filio. sic q̄ita
habeat duas passiōes. vnā sc̄z a p̄re. et aliā a filio. sicut p̄r
habet duas acciōes. et fili⁹ vnā actionē. et vnā passionē.
¶ **xiiij.** error est. q̄ tantū sunt tres p̄sone diuine in vnione:
q̄ nulla illarū triū potest aliq̄d agere in̄trinsēce sine alijs.
q̄ nec generare. nec spirare. ¶ **xiiij.** error est. q̄ generatio
et p̄cessio nō possunt esse in diuinis p̄ vnā vel per duas p̄
sonas solū. minus de oibus tribus. ¶ **xv.** error est. q̄ fili⁹
in quātū filius in diuinis qui est distinctus a patre et sp̄ū

sancto psonaliter potest esse incarnat⁹. sine hoc q illi nō
 sint incarnati. sed in quātū oēs tres psonie sunt vna cēntia
 ⁊ natura oportet q pater ⁊ sp ūs sc̄tus sint ita veracit̄ hō
 per incarnationē sicut filius. hoc dicit in libro de septem
 arborib⁹. ¶. xvj. error est. q corpus xp̄i stās in cruce fuit
 mortuū i quātū aīa dimisit illud. ⁊ nō fuit mortuū i quā
 tū diuinitas ab eo nō recessit. nec cō iūctio diuine nature:
 ⁊ humane fuit diuisa. remāsit ergo xp̄s viuus ⁊ mortu⁹.
 fuit mortuus sm cursū naturalē. sed remāsit viuus sc̄m
 cursum super naturalē. ¶. xvij. error est. q surrexit xp̄s
 p̄pter hoc ut esset homo ex aīa ⁊ corpore: sicut erat ho
 mo anteq̄ moreret. ⁊ quādo fuit mortuus fuit homo. in
 quātū fili⁹ dei fuit homo. ¶. xvij. error est. q illi q amāt
 deū p̄pter hoc ut det eis gloriā celestē. vel bona tēpora
 lia. ⁊ timēt deū p̄pter hoc ut nō det eis penā infernalem.
 vel labores tpales: faciūt de p̄mā intentione secūdā. ⁊ de
 sc̄da primā: ⁊ eorū intentio est peruersa ⁊ falsa ⁊ contrā
 dei intentionē. nō est vnus homo solus qui fecerit tantuz
 malū sicut id qd̄ fecit machometus qui tot hoīes misit in
 errōē. ⁊ tamē maius malū sequit̄ cū homo nō habet ad
 deum p̄mā intentionē. quā sit totū malū quod fecit ma
 chomet⁹. quia maius bonū est in vno hoīe q fortiter dili
 git deū p̄mā intētionē. quā sit malū in hoībus hoīb⁹ qui
 sunt dāpnati. ¶. xix. error ē. q incōueniēs est q verus a
 mor p̄pter aliqua q facit homini de⁹ mltiplicet seu minu
 at suū amorē. quia postq̄ de⁹ inītiāuit hoīem amare. boni
 tate. magnitudine. amore. et sic de alijs: ⁊ hō contēplari
 deū: non cōuenit q cōtinue habeat posse iū amare. p̄mo
 oportet eē tā magna magnitudo inītiādi ⁊ cōtēplandi in
 amore vestito bonitate. magnitudine. et duratione. et sic
 de alijs: q nō possit amare. vel amore crescere nec minui.
 quia. si posset crescere ⁊ minui: iam inītiare ⁊ cōtēplari
 nō intraret mediū amoris. ¶. xx. error est. q tantū deside

rat et amat amicum. hoc est homo iustus. bonitatem. magnitudinem. et
 et eternitatem sui amici. sed est dei. quod propter suum amorem se con-
 dat. bonitas. magnitudo. et eternitas in eundo una eorum natura
 turam et unam et eandem rem numero in amico et amato. ita quod ami-
 cus et amat. scilicet homo iustus et deus sunt una indistincta et incōfusa
 eentia et natura in bonitate. et magnitudine et eternitate. Quam
 plures articulos ponit in libris suis hereticos et erroneos. te-
 merarios et piculosos quod digni relatione et memoria non existunt.
 ut pote quod nulla ratione appeti vel colorata fulciunt. quod pos-
 tius temeritate presumptio voluntati proprie et ignorantie multe
 accipit iuvant. **¶ Non errores lullistarum.**

Hereses et errores lullistarum discipulorum lullij sunt isti **¶ Pri-**
 mus est quod doctrina raymundi lulli excellit omnem aliam doctrinam
 in bonitate et veritate. etiam beati agustini. **¶ ii.** error est quod theo-
 logi temporis moderni nichil sciunt de vera theologia lullista-
 rum copatione. **¶ iii.** error est quod deus veram theologiam a theo-
 logis moderni temporis propter peccata eorum abstulit et eam lullistis
 contulit. **¶ iiij.** error est quod omnes doctrine obstruent propter doctri-
 nam raymundi lulli quam perpetuo remanebit. **¶ v.** error est quod tem-
 poris antipri omnes theologi apostatabunt a fide propter lullistas. qui pro
 doctrinam raymundi lullij reducet ecclesiam ad fidem catholicam.
¶ vi. error est quod doctrina veteris testamenti attribuit deo patri
 doctrina novi testamenti attribuit dei filio. scilicet doctrina ray-
 mundi lullij attribuit spiritui sancto. **¶ vii.** error est quod doctrina ray-
 mundi lullij non potest heri neque per studium neque per hominem. sed tantum
 per spiritum sancti revelationem. **¶ viij.** error est quod doctrina raymundi
 lullij sic ab eius sectatoribus per spiritum sancti revelationem habet: quod
 in brevi tempore. quod i. xxx. vel xl. vel l. horis habetur. **¶ ix.** er-
 rore est quod doctrinam raymundi lullij nihil intelligit. nec intelligere
 potest nisi soli lulliste. **¶ x.** error est quod dominus gregorius papa. ix.
 qui doctrinam raymundi lullij i. xx. eius voluminibus contemta ut he-
 reticalis in multis articulis avinione in consistorio condempnavit

totāq; genaliter vt suspectā vehemēter de heresi cūctis si
 delib⁹ iterdirit. sacrū collegiū qđ cōfēsit: cardinal' hostis q
 cōmissari⁹ i illa causa fuit. magrī i theō vltra. xx. q ad cō
 dēpnationē p̄dicrā cōsiliū p̄stiteterūt. isti doctrinā istā nō
 intellerūt. decepti sunt ⁊ turpif errauerūt. ¶. xj. erro: ē.
 q raymūdus p̄dic⁹ ē in cel'btūs ⁊ p tali hñdus ē a suis
 sectato:ib⁹ ⁊ noīand⁹. causa tñ breuitatis dimittim⁹ qñ
 gētos errores dicti raymūdi lullī q sunt dāpnati p ecclīā
 vt patet indirectorio inq̄sitionis.

¶ Hereses ⁊ errores dāpnati extra
 curiā romanā p iquisitores heretice p̄auitatis de expres
 so mandato domini nostri pape.

Quēcima questio de heresibus seu herozib⁹
 cōdēpnatis extra curiā romanā p inquisito
 res heretice p̄auitatis i regnō aragonie au
 ctoritate ap̄lica. ⁊ de expresso mandato dñi
 nri pape. ¶. Inā dñs clemēs. vj. informat⁹
 p frēm nicholaū roselli ordīs fratrū p̄dicato:ū p̄orē puī
 cialē eiusdē puīcie ⁊ inq̄sitorē in regno aragonie. postea
 vō titulo sci iusti p̄sbyterū cardiale: q i cathalōia i ciuita
 te barchinōn p̄dicabat publice ⁊ p alias ptes q̄ plēs: q i
 sanguie xp̄i as p̄so i pasceue nō remāsit diuinitas. nec san
 guis ille erat dīficat⁹. h̄ito sollēpnī cōsilio magrōz ⁊ alio
 rū mādauit p suas patētes lras dicto iq̄sitori q̄ten⁹ dictū
 articlū vt hereticale ⁊ erroneū faceret publice reuocari.
 ac sollēpniter cōdēpnaret. ⁊ sic ip̄e inq̄sitor fecit i ecclīa ca
 thedrali publice barchinōn. ⁊ dictū articulū cōdēpnauit.
 ¶. Postmodū vō tpe gregorij. pape. xj. fr̄ nicho. eymerici
 ordīs fr̄z p̄dicato:z i q̄sitor hētice p̄uītatis i regno aragōie
 successor i mediatus p̄fati fr̄is nicholay roselli. informa
 uit eūdē dñm gregoriū q i ptibus cathalonie infra scrip
 ti articuli de sacramēto altaris publice p̄dicabant. ¶. Cui

dn̄s gregorius pre habito multoz cōsilio magistroz. mā
dauit dicto inq̄sitori ⁊ prelatia oib⁹ cathalonie p̄ lraa su
aa q̄ten⁹ illoa articloa interdiceret p̄ sniaz excōicatiōia in
ecclesia cathoratic⁹. q̄d ⁊ factū fuit. ¶ Pr̄mus error ē.
q̄ si hostia consecrata cadat seu piciaf̄ in cloacā. lutū. seu
aliū turpē locū: q̄ remanētib⁹ sp̄eb⁹ sub eis eē desinit cor
p⁹ xp̄i. et reddit substātia panis. ¶ ij. error ē. q̄ si hostia
cōsecrata a mure corrodaf̄. seu a bruto sūmatur q̄ rema
nētibus sp̄ebua sub eis desinit eē corpua xp̄i. ⁊ reddit sub
stātia panis. ¶ iij. error ē. q̄ si hostia cōsecrata a iusto vl̄
p̄ccatore sūmatur: q̄ dū speciea dentibus teritur: xp̄s ad
celū rapitur. ⁊ in ventrē hois nō trahicit. ¶ iiij. error est.
q̄ beata maria incōceptione filij sui fuit gratia plena. q̄
ex post in gratia nō p̄fecit. nec p̄ficere potuit. ¶ v. error
est. q̄ sp̄ua sc̄tus in die p̄thecostes veniēs in beatā virgi
nē mariā ⁊ ap̄los: b̄tē marie nullā gratiā cōtulit. s̄z tantū
apostolis. q̄ sic erat gr̄a plena: q̄ in gr̄a p̄ficere nō vale
bat. ¶ Consequēt̄ vero idē dn̄s gregorius papa. xj. infor
matua p̄ eūdē fr̄em nicholaū eymirici inq̄sitorē q̄ in qui
busdā libellia ocularit̄ eidē oñsis cōtinebant̄ infra scrip
ti articuli erronei. hito sup̄ eis pl̄ica cōsilio maḡoz in p̄n
tia dn̄oz cardinaliū. sc̄ti custachij. ⁊ sc̄ti angeli a viniōne i
palatio dn̄i pape ⁊ de mādato eiusdē. tādē ipse dn̄a papa
p̄ suaa patētes lraa. mādauit eidē inq̄sitiōi q̄ten⁹ ipse cū
dn̄o archiep̄o terrachone vt dictoa articulos hereticales
⁊ erroneos cū suo libello publice cōdēpnaret. ac cōdēpna
tos dictū libellū igni traderet cōsumendū. ⁊ sic factū fuit.
quoa q̄dē errorea ⁊ hereses posuit quidā heretic⁹ de tar
rachona neofit⁹ de iudeo factua xp̄ianus. ¶ Pr̄mua cr
ror est. q̄ peruersum dogma impijsimi almerici. arrij. sa
bellij. ⁊ alioz hereticoz nō est heresia de se nisi tantū ap̄
illū qui ip̄m eligit animo p̄tinaci. ¶ ij. error ē. q̄ licitū est
creaturas adorare ⁊ honorare honore ⁊ adoratiōe latric

22

absqz pctō. ymo meritoze. inq̄stū sūt rēp̄sentatiue sui cre
 a toria. ¶. iij. error ē. q̄ lz demōea adorare ⁊ honorare. ho
 noze ⁊ adoratiōe latric meritorie si suū rēp̄sētēt creatorē.
 ¶. iiij. error ē. q̄ nō tm absqz vicio heresia. ymo absqz vl
 lo pctō possunt demoncs adorari dulia nisi q̄ phibitū p̄
 ecclā dei. ¶. v. error ē. q̄ eque ⁊ meli⁹ pōt sacrificāa de
 moni excusari ab ydolatria: quā xp̄ian⁹ adorāa ymaginē
 crucifixi vl̄ scōz. ¶. vi. error ē. q̄ de iure nature adoratiō ⁊
 sacrificiū debet demōijs. ¶. vii. error ē. q̄ q̄ vici supplici
 ja ore negāt deū. corde tm adorāt: nō solū nō peccāt. ymo
 sūt digni remūeratiōe. ¶. viij. error ē. q̄ layc⁹ nō tenet ad
 aliquē fidei articlm credēdū explicitē. s̄z sufficit sibi ista cō
 clusio i genere q̄ credat oē illd q̄ credit scā mat ecclia dei.
 ⁊ iō q̄ si layc⁹ credit vl̄ tenet oppositū alicui⁹ articuli ex
 ignorātia ⁊ tēptatiōe diaboli nō peccat. ¶. ix. error est. q̄
 ois inobediēs p̄ceptia ecclie ē cēsēd⁹ heretic⁹. ¶. x. error
 ē. q̄ secta machometi ē eque catholica sicut fides ih̄u xp̄i.
 ¶. xi. error ē. q̄ xp̄s. apli. ⁊ oēs angli. ⁊ oēs sc̄i sūt scismatici.
 ⁊ q̄ p̄fecti⁹ ē eē scismaticū quā catholicū. ¶. xij. error ē.
 q̄ sol⁹ de⁹ p̄r ē optim⁹. s̄z dei fili⁹ i p̄mo gradu. sp̄ua san
 ct⁹ ē bon⁹ in. ij. gradu. s̄z ois creatura ē bona i. iij. gradu.

Errores magri arnaldi o villa noua

Ad decima questio ē. de erroribus. heresib⁹.
 temeritatibus. falsitatib⁹ cōdēpnatia in ca
 thalōia p̄ inq̄sitoria heretice prauitatis. au
 ctoritate ap̄lica licet nō de mādato expresso
 dñi pape. Et nota q̄ tpe dñi clementis pape
 v. fuit quidā medicua valde famosua vocatua magi
 ster arnaldus de villa noua qui cōdidit multos libros in
 quibus erant quā plures errores inserti. qui fuerūt cōdē
 pnati p̄ fratrē iohānē de leugerio ordinis fratrū p̄dicato
 rū inq̄sitorē. ⁊ p̄ dñm gaufredū de crudillis p̄positū in

ecclia terra cone vicariū generalē sede vacāte, anno dñi
M.ccc. xvij. q̄ errores fuerūt cōdēpnati de multoz cōsi-
lio theologoz. ¶ Prim⁹ error est, q̄ natura hūana a deo
assūpta est eq̄lis deo in oib⁹ bonis suis, ⁊ q̄ tā alta sit hū-
manitas i xp̄o q̄ntū diuinitas ⁊ tm̄ possit. ¶ ij. error ē, q̄
quā cito aia xp̄i fuit vnita deitati: statī ipsa aia sciuit oia
q̄ d̄itas scit, q̄ alias nō ut dicebat fuisset cū eavna p̄sona
p̄cipue q̄ scire est circūstātia p̄tinēs ad suppositū indiu-
duale ⁊ nō ad naturā. ¶ iij. error ē: q̄ diabolus ingenioz
se fecit totū pplm̄ xp̄ianū deuiare a veritate dñi nr̄i iesu
xp̄i, sic q̄ suggestit ⁊ cuacuauit pplz xp̄ianū, q̄ nō dimisit
in eo nisi pellē. i. apparētiā cult⁹ eccliaſtici quē fecit ex vsu
⁊ fides quā habet est talis q̄lis fides demonū, ⁊ q̄ totus
populus xp̄ian⁹ ducit ad infernū, ⁊ q̄ pplus xp̄ian⁹ p̄ sin-
gulos stat⁹ palā, vita, morib⁹, ⁊ affectib⁹ ipsum abnega-
uerūt, ⁊ q̄ in toto corpe xp̄i collegij vsqz ad verticē, a plā-
ta p̄cois: nō solū viuit s̄ impat ⁊ regnat talis apostasia.
¶ iiii. error ē, q̄ oēs claustrales sūt extra charitatē ⁊ dāp-
nant. ¶ v. error ē, q̄ male fecerūt doctores theologī q̄ al-
liq̄d de ph̄ia posuerūt in suis opib⁹, studiū ph̄ie total̄ cō-
dēpnādo. ¶ vi. error ē, q̄ reuelatio facta cirillo ē p̄cisioz
cūct̄ scriptur̄ sacris. ¶ vii. error ē, q̄ opus mie plus pla-
cet deo q̄ sacrificiū altar̄. ¶ viii. error est, q̄ stabiliēs ca-
pellanias vel faciēs celebrari missas post mortē: nō facit
opus charitat̄, nec ex h̄ meret̄ vitā eternā. ¶ ix. error ē q̄
q̄ in vita sua scit multitudinē indigētū ⁊ marie amicoz ⁊
cōgregat ⁊ tenet supflua ad stabiliēdū capellanias, ⁊ p̄-
petuādū missas post mortē certū est q̄ talis cadit i eternā
dāpnationem. ¶ x. error est, q̄ in sacrificio altar̄is sacer-
dos offerēs, vel offerri faciēs, nihil deo de suo offert, etiā
voluntatē. ¶ xi. error est, q̄ elemosyna magis represen-
tatur in passione xp̄i quā in sacrificio altar̄is. ¶ xij. error
est, q̄ in sacrificio missē non laudatur deus opere: sed

solū ore. **¶** .xiiij. error ē. q̄ i cōsultatōib⁹ papalib⁹ nō ē scia
nisi opū hū auoz. **¶** .xiiij. error ē. q̄ nū q̄s de⁹ cōminat⁹ ē et
nā dāpnationē ptōrib⁹. s̄z malū exēplū pbētib⁹. **¶** .xv. er
ror ē. q̄ anuo ab incarnatiōe dñi. **AD**.ccc. lxx. v. eet. mūdi
finis totaliter ⁊ ex toto. **Errores pet ollerij.**

¶ Itē tpe dñi iohānis pape. xxiij. surrexit in ciuitate bar
chinoñ quidā vocat⁹ petr⁹ ollerij de maioricis oriūdo cū
q̄busdā cōplicib⁹ suis q̄ posuit multa de heresibus ⁊ er
rozib⁹ bigardoꝝ inter quos posuit de p̄po. ⁊ cōi. ⁊ tandē
barchinoñ p̄ fr̄ez bernardū de podio circulo ordīs fratrū
pdicatoꝝ inq̄sitorē cū ep̄o barchinoñ fuerūt eoz hereses
⁊ errores cōdēpnati. ⁊ ip̄i heretici traditi curie sc̄lari ⁊ cō
busti. **¶ Errores durādi de baldach.**

¶ Itē tpe eiusdē dñi iohānis pape. xxiij. insurrexit in ciui
tate barchinoñ q̄dā vocat⁹ durādus de baldach ciuis ge
rūde cū quodā suo cōplice q̄ dogmatigauit hereses ⁊ er
rores bigardoꝝ de p̄po. s̄. ⁊ cōi. ⁊ vlteri⁹ q̄ matrimoniū
nō erat nisi meretriciū occltū. Tādē gerūde p̄nte dño ia
cobo rege aragōie fuerūt cōdēpnati p̄ dñz ep̄m gerūdeñ
de villa marina ⁊ fr̄em arnaldū burgueti ordīs fr̄m pdi
catoꝝ inq̄sitorē heretice p̄auitatis. ⁊ ip̄i vt ip̄enitentes
fuerūt traditi curie seculari ⁊ in igne cremati.

Hereses bonanati bigardi.

¶ Itē tpe dñi bñdicti pape. xj. insurrexerunt in cathalo
nia. i. in villa franca de penedes q̄s plures bigardi. quoz
erat p̄ncipalis heresiarcha quidā p̄sbyter vocatus frater
bonanat⁹. q̄ añ ab iurauerat postq̄s tradit⁹ fuerat vt im
penitēs sc̄lari curie. ⁊ iā ex vno latere assat⁹ finxerat se pe
nitere. Iste cū pdictis posuerūt hereses bigardoꝝ. ⁊ tādē
p̄ dñm ferrariū d̄ apillia ordīs fr̄m pdicatoꝝ ep̄m barchi
noñ. ⁊ fr̄ez guillelmū costa eiusdē ordīs inq̄sitorē fuit eoz

cōgregatio cōdēpnata ⁊ domus eoz hūitatōis ī villa frā
ca dirupta. ⁊ eoz hereses cōdēpnate. ⁊ dict⁹ fr̄ bonanat⁹
⁊ relaps⁹ ⁊ ipenitēs tradit⁹ curie sclari ignib⁹ cōsumēd⁹
ceteris cōplicitibus penitētibus. erroribus abiuratis.

¶ Errores iacobi iusti bigardi.

¶ Fr̄e tpe dñi clemēt̄ pp̄. vj. insurrexerūt ī ciuitate valētie.
quā bigardi quoz erat pncipal̄ quā vocat⁹ iacob⁹ iusti. q̄
dogmatizauerat iscriptas hereses bigardoz. ⁊ int̄ alias
q̄ cōdēpnati religiosi. clerici. ⁊ layci p̄ dictis heresib⁹. tā
p̄ dñm clemēre ī curia. q̄ p̄ inquisitores in alijs mūdi pt̄is
b⁹ erāt bñi ⁊ in celis m̄es dñi ihu xp̄i. ⁊ tā dē eoz hereses
fuerūt valētie cōdēpnate p̄ fr̄em nicholaū roselli inq̄sitor̄
re ordinis p̄dicatoz factū postmodū p̄sbyterū cardinalē
⁊ p̄ dñm vgonē defenoleto ep̄m valētiniū. ⁊ tres iā mozo
tui. s. guillelmus gerald̄. gilbert⁹. ⁊ bartholome⁹ fusterij
exhūati. ⁊ vt ipenitētes heretici cōdēpnati. ⁊ dict⁹ fr̄ iaco
b⁹ iusti dictis heresib⁹ abiuratis inuirat⁹ mortu⁹ ē ibi.

¶ Errores fratris berēgarij de mō te falcone ordinis cisterciē de populeto.

¶ Fr̄e tpe inocēcij pape. vj. insurrexerūt ī cathalonia. ī vil
la q̄ dicit̄ mōs alb⁹ quā q̄ ausi sunt dogmatigare. q̄ om̄
nia de genere bonoz q̄ fīda sūt. sūt fīda dei puro amore
nec ex alia causa. nec spe mercedis eterne. Iste error ibi in
ualuit. actor fuit fr̄ berēgari⁹ de mōte falcone cisterciē or
dinis de monasterio populeti. Tādē iste error fuit cōdē
pnat⁹ solēpniter ⁊ publice p̄ frat̄e sanciiū archiep̄m ter
rachon̄ ordinis fr̄m minorū. ⁊ p̄ dñm fr̄ez nicholaū rosel
li ord̄is p̄dicatoz supra dictū inquisitorem.

¶ Errores nicholay de calabria.

¶ Fr̄e tpe eiusdē dñi inocēcij pape. vj. insurrexit in catha
lonia. hoc ē in barchin̄. quā vocat⁹ nichola⁹ de calabria

oratio. s; i hispania conuersat. iste publicauit infra scriptas hereses et errores. q; fuerunt condempnati sollempniter et publice barchinonensi p; frem nicholaum epimerici ordinis predicato- rum inquisitoris. et p; dñm arnaldum de busq; vicarium epi bar- chinonensi. Sūt aut; errores infra scripti. ¶ Primus error que posuit ē. q; qdā hispanus heresiacha magnus vocatur gūdis- salus d; epatu condempnatus oratio. q; erat dei filius i celis eternali- gnatus. s; videret p;rem et m;rez h;re i terris. ¶ ij. error ē. q; spūs sctūs debebat futuro tpe incarnari. et tūc ipse gūdis- salus totū mūdū conuerteret. ¶ iij. error ē. q; dicit gūdis- salus nunq; moreret s; viueret i eternū. ¶ iiii. error ē. q; i die iudicii gūdis- salus ille q;aret pro mortuis oibus i inferno. condempnatis. et eius p;cibus liberarentur et saluarentur. ¶ v. er- rore est. q; in hoie sunt tria. anima quā formauit deus p; co- rpus qd; formauit de filiis. et spūs: que creauit de spūs sctūs. adducēs illud. formauit de hoies de limo terre et ins- pirauit in faciē eius spiraculum vite et factus ē hō i aiaz viuētē. Quā plura posuit hereticalia et erronea. fatua. piculosa. et temeraria. ppter q; vt relapsus traditus ē brachio scilari.

¶ Errores bartholomei ienouesij.

¶ Item tēpore vrbani. v. insurrexit in barchinona quidam vocatus bartholomeus genouesij oriundus de insula minoricaz. q; libellū condidit ac publicauit. in quo mul- te hereses et errores multi. temeritates. et falsitates de anti- christo et eius tēpore ponebant. quas cū suo libello dñs be- regarius daniel episcopus barchinonensi. et frater nicholaus ep- merici ordinis predicatorum inquisitor supra dictus de con- silio multorum magistrorum in theologia in sede barchiono- nensi publice condempnauit. et libellū ibidē tradi fecerunt ignibus coburendū. ipso bartholomeo penitente et erro- res publice abinrate. ¶ Primus error est. q; p;figebat cer- tū tps aduentus antiepi. in quo p; totū mūdū sui discipuli

apperēt. s. āno. **M.** cccc. li. **C. ij.** error. q̄ tpe antixpi cessa
rēt sacrificiū in ecclia. ⁊ alia ecclīastica sacramēta. **C. iij.**
error ē. q̄ xpiani hñtes vsū liberij arbitrij q̄ cōuerterēt p̄
antixpm sic starēt immobilē ī errorib⁹ antixpi q̄ nunq̄m cō
uertērēt. nec cōuer ti possēt ad fidē xpī. q̄ caracter quē an
tixps eis faceret ī frōte vl' ī manu hñret tātā efficacitā ī aīa
b⁹ eoz. q̄ in illis errorib⁹ faciet eos immobiliter p̄petuo p̄
manere. ⁊ cōsequēter q̄ oēs tales xpiani certitudinaliter dā
narent. ⁊ igne d' celo missō etiā corpāliter morient. **C. iiii.**
error ē. q̄ pueri puuli xpianoz. etiā iudei. sarraceni. ⁊ infi
deles ceteri. tā puuli q̄ adulti p̄ antixpm pueri post mor
tē antixpi oēs cōuertent ad fidē xpī. s̄ nō aliqs adult⁹ de
xpianis pueris. ⁊ finaliter tota ecclīa dei eēt de conuersis
iudez. sarracenoꝝ. ⁊ infidelīū ceteroz. Quā plura alia er
ronea posuit q̄ nō sūnt digna relatione.

**Nota errores cuiusdā fratris mi
noris qui vocatus est frater arnaldus.**

C. Hic tpe dñoz. inocēcij pape. vi. ⁊ vrbani. v. ⁊ gregoriij
xj. fuit quidā de ordine fr̄m minorū ī cathalonia ī villa pos
siceritani. diocesis vrgelē vocat⁹ fr̄ arnald⁹ mōtanerij
q̄ hereses ⁊ errores quos posuit noluit ab iruare. s̄ finire
tit se velle facere s̄ fugit. ⁊ citat⁹ respōsur⁹ de fide nō cō
paruit. ⁊ stetit in tali p̄tinacia p̄ annos. xir. Tādē p̄dicat⁹
fr̄ nichola⁹ eymūrici in q̄sitor' ordīs fr̄m p̄dicatoꝝ: cōsulta
to p̄mit⁹ p̄mo dño papa vrbano. v. ⁊ deinū gregorio. xj. ⁊
dñs p̄dicat⁹ berēgari⁹ daril tūc ep̄s vrgelē dictū fr̄m ar
naldū p̄tinacē hereticū q̄ publice p̄dicabat ⁊ defendebat
infra scriptas hereses ⁊ errores ī sede vrgelē publice decla
rauerūt. ⁊ ei⁹ hereses ⁊ errores publice cōdemnauerūt.

C. Prim⁹ queꝝ erat. q̄ dñs ihs xp̄s ⁊ ei⁹ apli nichil ha
buerūt ī pprio ⁊ cōi. **C. ij.** error ē. q̄ null⁹ pōt dāpnari q̄
deferat h̄itū bñ fr̄acisci. **C. iij.** error ē. q̄ bt̄s fr̄aciscus oī

35
anno semel descendit ad purgatoriū ⁊ extrahit inde aīas il
lorū q̄ in hac vita fuerūt de ordine suo. seu ordinib⁹ per
ipsum institutis. ⁊ ducit ad paradysū. ¶.iiij. error ē. q̄ or
do beati francisci in perpetuū durabit.

¶ Errores duorū scz Geraloi sega relli. et Dulcini nouariensis.

Dodecīa q̄stio est de heresib⁹ ⁊ erroribus
pseudo apostolorū. q̄ in surrexerūt in partis
bus lōbardie. vbi sunt p̄ ecclie platos ⁊ in
quisitores cōdēpnati. ¶. Nota q̄tporibus
oñi honoriū pape. iiij. bonifacij. viij. nicho
lai. iiij. clemētis. v. in ep̄atib⁹ p̄gamēsi ⁊ nouariēsi. ⁊ par
tib⁹ circūuicinis. insurrexerunt duo magni heresiarche
scz geraldus segarelli p̄gamēsis. ⁊ dulcīn⁹ nouariēsi. q̄ to
rā terrā illā suis ifrascript⁹ errorib⁹ iplētes cōgregatōnē
quādā fecerunt. quā ap̄los vocauerūt. q̄ sub nulli⁹ obia
viuebāt. sed tm̄ se esse subiectos solī deo ⁊ nulli hōi. ⁊ vitā
seq̄ ap̄loꝝ singulariter afferebāt. Isti publice mēdicabāt
t̄pi ap̄los se dicebāt. in plateis ⁊ vicis ea q̄ sibi appone
bant publice māducabāt. p̄nīaz p̄ vicos ⁊ plateas p̄dica
bant cū mātello albo ad collū p̄ modū pallij eleuato ⁊ tu
nica alba. ac lōgis criminib⁹ aliqñ vtēdo. in pedib⁹ soleis.
aliqñ nudis pedib⁹ incedebāt. ⁊ a cōi cōuersatiōe fidelīū
vita ⁊ morib⁹ desiderēs singularē vitā se ducere aplicā si
mulabāt. ⁊ plures ac quā plures inficiebāt. postq̄ eorū
vita ⁊ status p̄ dñm honoriū papā. iiij. fuit cōdēpnatus
p̄ suas patētcs l̄ras infra positas. tandē post q̄tuoꝝ an
nos fere q̄bus eorū error in lōbardia iualuit: dictus geral
dus p̄ ep̄m p̄gamēsem ⁊ inq̄sitorē frat̄re māfredū ordīs
fratrū p̄dicatorū t̄pe bonifacij. viij. fuit ut heresiarcha. et
margarita eius cōfors in scelere ⁊ errore fuerunt publice
mēbrati dilaniati. ⁊ postmōꝝ cōcremati. ⁊ finaliꝝ p̄ maioꝝ

ri parte cū magna diligētia p̄latorū ī illaz partiū ⁊ inq̄si-
torū. ip̄sorū secta pseudo ap̄loꝝ fuit ab illis finib⁹ extir-
pata. ⁊ cōgregato exercitu magno crucis signaculo insi-
gnita. et collata p̄ dñm elementē. v. indulgētia gñali. He-
reses autē ⁊ errores ip̄soꝝ geraldī ⁊ dulcini hereliarcharū
ac eorū seq̄ntiū pseudo ap̄loꝝ sūt hi q̄ sequūt. ¶ Prim⁹
est. q̄ tota auctoritas a dño ihesu xp̄o tradita ⁊ collata
eccleie romane. ē oīno euacuata. ⁊ iā dudū cessauit p̄pter
maliciā p̄latorū. ⁊ q̄ ecclesia romana c̄s tenēt. papa. cardi-
nalis. clerici. ⁊ religiosi: nō est ecclesia dei s̄z reprobata ec-
clesia. q̄ pseuerat hodie sine fructu. ¶ .ij. error ē. q̄ ecclesia
romana est illa meretrix q̄ a fide xp̄i apostatauit. de q̄ ioā-
nes scripsit ī apoca. ¶ .liij. error ē. q̄ tota illa prās c̄s xp̄s
dedit eccleie ab initio: trāsfecta est in sectā illoꝝ q̄ dicunt a-
postoli. seu de ordine ap̄loꝝ. c̄s sectā vocāt cōgregationē
sp̄ualē a deo missā ⁊ electā in istis dieb⁹ nouissimis. ⁊ ip̄i
⁊ nulli alij ut dicūt habēt ptatē c̄s beat⁹ petrus apostol⁹
hūit. ¶ .iiij. error est. q̄ gerald⁹ segareli de parma p̄dic⁹
q̄ fuit p̄ncipiū huius secte ⁊ actor: fuit noua plāta pullu-
lās in radice fidei. ⁊ q̄ deus cepit reducere ecclesiam suā ad
cōseruationē ⁊ p̄fectionē. ⁊ vitā ⁊ statū ⁊ paupertatē eccleie
p̄mitine. in illo statu ī quo xp̄s cōmisit ecclesiam btō petro
ap̄lo. ¶ .v. error est. q̄ ipsi soli vocati apostoli de p̄dicta
secta seu cōgregatione sunt ecclesia dei. ⁊ sūt in illa p̄fectiōe
vite in q̄ fuerūt aplū p̄mi. ⁊ iō nō tenent alicui hoi obedi-
re. nec sūmo p̄tifici. q̄ ab eo regla q̄ fuit īmediate a xp̄o
libera ē ⁊ p̄fectissima vita. ¶ .vi. error ē. q̄ nec papa nec
aliq̄s alius p̄t eis p̄cipe q̄ deserāt statū illū seu vitā tā-
te p̄fectiōis. nec etiā p̄t eos ex cōmunicare. ¶ .vij. error ē
q̄ de quolibz statu ⁊ ordine p̄t quilibz licite trāsfire ad eo-
rū vitā ⁊ statū. siue sit religiosus siue secularis. ita q̄ vir
sine cōsensu vxoris. ⁊ vxor sine cōsensu viri p̄t relinq̄re
statū matrimonij. et aduolare ad ordinē ip̄soꝝ. ⁊ q̄ null⁹

platus ecclie romaue pōt separe matrimoniū: s; ipi pos-
 sunt. **C. viij.** error est. q; null^o de vita seu statu vel ordine
 ipoz pōt licite itrare aliū ordinē seu religionē sine pctō
 mortali. nec pōt se supponere abie hoīs cuiuscūq; q; h
 eet descēderē a vita pfectissima ad min^o pfectā. **C. ix.** error
 est. q; nullus pōt saluari nec itrare in regnū celoꝝ: nisi sit
 de statu suo ⁊ ordie. q; extra statū seu ordinē ipozū deins
 ceptis null^o saluabit. **C. x.** error ē. q; oēs q; eos psequūt: pe-
 cāt mortali. ⁊ sunt in statu dāpnatiōis ⁊ pōitiōis. **C. xi.**
 error ē. q; null^o pp romane ecclie pōt aliquē absoluerē a
 pctis. nisi effzita scrūs sīe fuit btūs petrus apłs viūedo ī
 oimā paupate. sine ppo. ⁊ cū hūilitate. ⁊ nō faciēdo gue-
 rras. nec aliquē psequēdo. s; pmitēdo quēlz viūere ī sua
 libertate. **C. xij.** error ē. q; oēs plati romane ecclie tā ma-
 iores q; minores: a tpe scī siluestri postq; declinauerūt a
 mō viūedi pōꝝ sctōꝝ sūt puaricatores. ⁊ seductores. exce-
 pto frē petro de marone q; fuit papa celestin^o appellat^o.
C. xij. error ē q; oēs ordies religiosoꝝ sacerdotū. diacho-
 nor. subdiachonoꝝ ⁊ platoꝝ sūt a fidei catholice det mē-
 tū. **C. xiiij.** error ē. q; layci nō tenēt. nec debēt dare decias
 alicui sacerdoti vel plato romane ecclie: q; nō sit in tāta p-
 fectiōe. ⁊ in tāta paupate in q; fuerūt pmi apłi. ⁊ loco di-
 cunt q; decimis non debent dare nisi ipsis q; dicūt. aposto-
 li. ⁊ sunt paupes xpī. **C. xv.** error est. q; qlibet hō vel qlis-
 bet mulier possūt nudi simul iacere licite: iūicēq; comisce-
 ri sine omni pctō: ⁊ tsgere oēs partes corporis. ⁊ oscula-
 ri sine oī peccato. ⁊ vir cōiūgere ventrē suū ad ventrē mu-
 lieris nudos si. stimulant carnaliter: ut cesset tēptatio: non
 est peccatū. **C. xvj.** error est. q; iacere cum muliere: ⁊ non
 comisceri carnaliter: magis est quam mortuos suscitare.
C. xvij. error est. q; perfectior vita est viūere sine voto:
 q; se astringere voto. **C. Decim^o octau^o** error est. q; eccle-
 sia consecrata non plus valet ad orandum. q; stabulum

equorum vel porcorum. **C.** rix. error est, quod ita bene potest adorari christus in nemoribus et siluis sicut in ecclesiis vel melius. **C.** rix. error est, quod pro nulla causa nec in aliquo casu debet homo iurare nisi pro articulis fidei, et omnia alia potest celare et quatercumque iuret, dicere veritatem coram prelatiis seu in questionibus non teneat defendere verbo seu voce, sed solum in mente retinere, et in nullo modo defendere veritatem, nisi de his que verbaliter continentur in articulis fidei seu preceptis, et si de aliis requiratur, istis sine peccato metiri, et veritatem sue secte negare ore dummodo teneant ea in corde, ad hoc ut euadant peccatum inquisitionis, sed debent respondere tergiversando, colorando, seu paliando quocumque modo possint pertransire, si tamen non possunt mortem aliter vitare, tunc in tali casu apte debet confiteri et defendere in omnibus et pro omnia predictam doctrinam suam et mori in ea patienter et constanter, et nullatenus aliquem de sociis vel creditis reuelare. **C.** Preter predictos errores in fide et nonnullos alios in dictis pseudoapostolis adiuuatos ac plenas etiam quas faciebant in simplicibus deceptions, et cum mulieribus quas secum ducebant inhonestates eos et eorum ordinem, dominus prope, honoris, iiii, condempnauit per litteras suas, sequentis tenoris. **C.** Oly felicis recordationis, prope, gregori, r. predecessor noster in concilio lugdoneo, omnes religiones et ordines medicantes adiuuatos post generale lateranense concilium que nullam confirmationem sedis apostolice meruerunt perpetue prohibitioni subiecit, et que actenus processerunt renouabit, verum sicut ad usum simplicium auditum summa querula referente puenit quod post generale et ante lugdoneo, predicta concilia sub ordinis apostolorum habitu noue religionis assumpserat, quos nullam aliquam confirmationem sedis apostolice meruissent, prohibitionis et reuocationis predicte temerarij presumptores eundem habitum seu ei consimilem sub eodem nomine usque hodie deferentes que plures etiam alij assumpto post dictum lugdoneo concilium, huiuscemodi habitum pro diuersas mundi partes medicando discurrere non verent, facientes ea que non condecet in animarum suarum periculum, et graue escandalum plis

morū: presertim cum nōnulli prauitatis heretice vicio la-
 borantes: sub huiusmodi habitu sunt inuenti. Nos igit̃
 volentes taliū preuaricatorū insolentem audaciam resre-
 nare: & predictā non tam religionē q̃ perniciosam sectā
 penitus abolere: ne forte fidelīū simplices falsa sanctita-
 tis eorum imagiue seducantur. Uniuersitati vestre per a-
 postolica scripta mandamus: quatenus quoscumq; de
 predictis in vestris ciuitatibns: & diocesibus inueniri cō-
 tingerit: eos ad deponendum huiusmodi habitum moniti-
 one premissa per censuram ecclesiasticam appellatione
 postposita compellatis: monentes eos: vt si religionis vi-
 tam ducere cupiunt: ad aliquam se transferant de religio-
 nibus approbatis. Qd̃ si aliqui eorum censuram predi-
 ctam contempserint vos cōtra ipsos ad penam carceris
 seu alia prout expedire videritis procedatis: inuocato si
 opus fuerit auxilio brachiij secularis. Ceterū vt predicti
 eo facilius a sua insolētia cōpescantur: quo magis a chri-
 sti fidelibus abici viderint & contemni: volumus nihil o-
 minus q̃ huiusmodi processum nostrum: vestrarum ciui-
 tatū & diocesum iter atq; vicibus publicantes: ac facientes
 per alios publicari eisdem processus auctoritate nostra
 moneatis et inducatis attēte ne aliqueni de predictis pre-
 fatum habitum deferentibus recipere presumant in hos-
 pitio vel eis elemosinas largiantur: uec ad deferendū ha-
 bitum ipsum seu ei consimilem impendant consilium au-
 xilium vel fauorem. Datum rome apud sanctam sabinā
 v. ydus marcij. pōtificatus nr̃i anno. i. sub anno dñice in-
 carnatiōis. M. cc. lxxx. v. ¶ Ad instar ergo dñi honorij
 pape. iij. Nicholaus papa quartus vniuersis ecclesiarū
 prelatis consimiles litteras destinauit: sub anno domini.
 M. cc. xc. pontificatus eius: anno. iij.

Errores manicheorum.

Tridecima q̄stio ē de heresib⁹ ⁊ errorib⁹
manicheorū: q̄ insurrexerūt ī ptib⁹ italie et
ibi sunt per platos ⁊ inq̄sitores condēnati.
Iñ tpe Inocēcij pape. iij. in partibus yta-
lie qz in archiepatu mediolanensi et alijs p-
tib⁹ circūvicinis: insurrexit quidā dicit⁹ manes a quo eius
seq̄ces manichei sunt dicti: q̄ multas hereses publice di-
uulgauerūt: ⁊ publice ac impudēter in ytalia p̄dicarunt:
pro p̄dicatiōe q̄rū frater petr⁹ de verona ordīs fratrū p̄e-
dicatorū inquisitor in partibus atē dictis: ab ip̄is mani-
cheis hereticis est gladijs interfect⁹: ⁊ martyr gl̄iosus ef-
fect⁹. Postea eodē anno sui martyrii sc̄torū cathologo
agregat⁹: ac per sc̄tām eccl̄iam canonizat⁹: qui claret ho-
die multis miraculis gl̄iosus. Istōrū autē manicheorū he-
reses ⁊ hereses sunt isti. ¶ Prim⁹ error est: qz duos deos
⁊ duos dños asserunt ⁊ fatent⁹: s̄m benignū deum videli-
cet ⁊ malignū: creatorē oīni rerū visibiliū ⁊ corporalīū: as-
serentes nō esse factā creaturā corporalē a deo p̄re celesti
quē dicūt deū benignū: s̄z a diabolo malo ⁊ sathana quē
ip̄i vocāt deū malignū ⁊ dñm huius sc̄li: ⁊ p̄ncipē huius
mūdi: sic qz duos ponūt creatores: deū videlz ⁊ diabolum
⁊ duas creationes: vnā. s. corporalīū visibiliū: alia inuisi-
biliū ⁊ incorporealiū. ¶ ij. error ē: qz cōsingūt eē duas ec-
clesias: vnā benignā quā dicūt eē sc̄tā suā. eāqz asserūt
eccl̄iam iesu xp̄i. Aliā vero eccl̄iā malignorū quā dicunt
eē eccl̄iā romanā: eāqz impudēter appellāt matrē fornicā-
tionū: babilonē magnā m̄retricē: basilicā diaboli ⁊ sina-
gogā sathane. ¶ iij. error ē: qz oēs gradus ⁊ ordīnes ⁊ or-
dinatiōes sc̄tē romane ecclesie ⁊ statuta despiciūt ⁊ dep̄a-
uāt: ⁊ oēs qui fidē ei⁹ tenēt apelāt hereticos ⁊ errātes: nec
aliquē posse saluari in fide romane ecclesie dogmatizāt.
¶ iij. error est: qz oīa sacramenta romane ecclesie dñi nr̄i
iesu xp̄i eucharistie seu altaris ⁊ baptisimi q̄ fit in aq̄ ma-

teriali necnō cōfirmatiōis ⁊ ordīa: et extreme vñctiōis: pe
 nitētie ⁊ m̄rimoniij inter virū ⁊ mulierē oīa ⁊ singula asse
 rūt iania atqz vana ⁊ cōsingūt tanqz simie qdā alia loco
 ipōrū q̄ q̄i similia videant. ¶. v. error est: q̄ fingunt loco
 baptisimi sc̄i in aq̄ baptisimū aliū spūalē quē vocāt con
 solamentū spūa sc̄i: q̄n. s. recipiūt aliquā p̄sonā in sanita
 te vel infirmitate ad sectā ⁊ ordinē per impositionem ma
 nuū s̄m ritum suum execrabile. ¶. vi. error est: q̄ loco cō
 secrati pania eucharistie corporis xp̄i: cōsingunt quēdam
 panē quē apellāt panē b̄ndictum seu panē orōnis quē in
 p̄ncipio mēsc sue tenēdo in manib⁹ s̄m ritū suū b̄ndicūt:
 frangūt ⁊ distribuūt assistētib⁹ ⁊ credētibus suis. ¶. vii.
 error est: q̄ loco p̄nc dicūt esse verā p̄niam suscipe ⁊ tenē
 re eorū sectā ⁊ ordinē: ⁊ suscipiētibus dictā sectā ⁊ ordinē
 siue in sanitate siue in infirmitate dicūt oīa p̄ctā eē dimis
 sa ⁊ talea esse absolutōa ab oībus p̄ctia sua sine alia q̄
 cūqz satisfatiōe ⁊ absqz restitutiōe si haberēt aliqd de ali
 eno: dū modo seruēt eorū sectā ⁊ ordinē: asserētea se sup il
 lo habere p̄tatem eādē ⁊ tantā q̄zta habuerūt petrus ⁊
 paulus ⁊ alij apli dñi n̄ri iesu xp̄i: dicētea cōfessionē sacer
 dotū romane ecclie nihil valere penit⁹ ad salutē: nec ip̄am
 nec aliū aliquē de ecclesia romana habere p̄tatem absol
 uēdi aliquē a p̄ctia. ¶. viii. error est: q̄ loco sacramēti ma
 trimoniij carnalis inter virum ⁊ mulierē: confingunt esse
 spūalem matrimoniū inter aiām ⁊ deū: q̄n videlicet ipsi
 heretici seu consolati recipiunt aliquem ad sectā ⁊ ordinē
 suū. ¶. ix. error est: q̄ incarnationē dñi n̄ri iesu xp̄i ex brā
 maria virgine negāt: asserētea ip̄m nō habuisse verū cor
 pua humanū: nec verā carnē hoīs sic habēt ceteri hoīes:
 nec vere fuisse passum ⁊ mortuū in cruce: nec vere resur
 rexisse a mortuis: nec vere ascēdisse in celū cū corpe ⁊ car
 ne humana: s̄ omnia in similitudinem facta fuisse. ¶. x.
 error est: q̄ beatam mariā negant fuisse matrē dñi nostri

iesu xpi: negat etiā fuisse mulierē carnalē: s; sectā suā ⁊ ordinē dicūt eē mariā virginē verā pñiaz ⁊ castā ⁊ virginē q̄ generat filios dei qñ recipiūt ad eādē sectā ⁊ ordinē alios quos. **C. xj.** error ē: q̄ negat resurrectionē corporū hūanorū futurā: loco eius cōfingentes q̄dam spūalia corpora: ⁊ quēdā interiorē hoiez in q̄bus ⁊ q̄lib⁹ dicūt resurrectionē futurā eē intelligēdā. **C. xij.** error ē: q̄ dicunt q̄ hō nunq̄s debet comedere carnes: nec tāgere eas: nec caseū: nec oua: nec aliqd̄ qd̄ nascat̄ ex carne p̄ viā gnatiuā seu cohyt⁹: sic ip̄i faciūt. **C. xiiij.** error ē: q̄ dicūt ⁊ credūt q̄ ī aīalib⁹ brutis: ⁊ etiā ī auib⁹ sunt spūs illi q̄ incedūt de corpibus hominū: qñ non sunt recepti ad eorū sectā ⁊ ordinē p̄ impositionē manūū p̄mirū eorū: ⁊ q̄ trāseunt de vno corpore ad aliud corpus: quare nō comedūt ipsi aliquod animal: nec aliqd̄ volatile: nec occidūt. **C. xiiij.** error ē: q̄ dicūt q̄ nūquā debet hō tāgere aliq̄s ml̄ierē. Itē p̄dicti manichei faciūt cōgregationē quā vocāt la cōuēca pro eo q̄ hñt illi de cōgregationē inter se multa pacta q̄ sūāt puerfa ⁊ iniq̄ ⁊ ecclie dei ⁊ rcy publice mltū nociua. p̄dicta secta manicheorū: p̄pter eorū p̄fatos errores fuit p̄ sc̄tām romanā eccl̄esiā cōdepnata. **xxiiij. q. iij. c.** quidam heretici.

C Errores valdensiū.

Quartā dccima q̄stio ē. de heresibus ⁊ errorib⁹ valdensiū. seu paupū de lugduno. vñ in capatatorū qd̄ idē ē. qui insurrexerūt ī ptib⁹ b⁹ fracie ibidē p̄ platos ⁊ inq̄sitores cōdepnati. ⁊ adhuc frequēt⁹ cōdepnāt. Itā tpe domini gregoriū pape. ix. circa annū dñi. **M. c. lxx.** Insurrexit in ptibus gallicanis in archiepatu ⁊ ciuitate lugdunū. Quidā vocat⁹ valdensi⁹ seu valdenē. q̄ relictis oib⁹ p̄posuit seruire euāgelicā paupertatē sicut apl̄i seruauerūt q̄ p̄les sibi adherētes hñt cōgregationē magnā. viroz ⁊

mulierū. Hij hereses ⁊ errores infra scriptos secreta ⁊ pu-
 blice dogman gauerūt. tādē archiep̄m ⁊ ecclīā metuētes:
 inde fugerūt. p ptes frācie ⁊ ytalie dispsī. quā plēs cōplis
 ces hūerūt: multūqz creuerūt: ⁊ vsqz hodie errores suos
 hinc inde seminauerūt. Hij enī vocant valdēses ab eorū
 magrō erroris ⁊ actore: vocant etiā paupes de lugdouno
 a ciuitate lugdouū vnde traxerūt originē. Et qz vitā clege
 rūt pauperē: vocant vltērī⁹ incapatati: qz in eoz secta ma
 gis pfecta ī capatis eoz seu sup sotularib⁹ signū spāle di
 stintū ad modū scuti publice deferebāt. Hereses aut ⁊ er
 rores istorū valdēsū sunt hij q sequūtur. ¶ Prim⁹ error
 ē. q ipsi nō sunt subiecti romano pōtifici: nec alijs p̄latis
 romane ecclie: asserētes q ecclīa eos psequit ⁊ cōdēpnat
 indebite ⁊ iniuste. ¶ .ij. error ē: q nō possunt excomunica
 ri a romano pōtifice: nec ab alijs p̄latis ecclie: nec eis tenē
 tur obedire: ⁊ vbi mādet q eoz sectā deserāt ⁊ abiurēt: ni
 chīl faciēt. ¶ .iij. error ē: q iurare ī iudicio siue extra p q
 cūqz causa: ⁊ in quocunqz casu ē illicitū: ⁊ mortale pctm:
 ¶ .iiii. error ē: q de iurare ī iudicio corā iudicib⁹ fidei de ce
 lāda v̄tute ⁊ nō reuelare cōplices suos ī hac secta nō ē il
 licitū nec pctm: s; licitū ⁊ sanctū. ¶ .v. error est: q iudicare
 hoīez ad suplicū vel ad mortē ī nullo casu ē licitū: ymo sp
 ē mortale pctm. ¶ .vj. error ē: q decretales ecclie ⁊ cōstitu
 tiōes dñi pape de ieiunijs ⁊ festis colēdis nō sūt obseruā
 de: s; refutāde ⁊ totalr cōdēpnāde. ¶ .vij. error ē q ipi val
 dēses qntūcūqz sint illiterati: nec ab ep̄is romane ecclesie
 ad sacrū ordinē p̄moti: tā viri q̄ mulieres: potestātē a deo
 solo hñt: sicut apli hūerūt audiēdi cōfessōes ī foro p̄nā
 li viroz ⁊ mulierū: ⁊ p̄nās iponēdi salutare. ¶ .viii. er
 roz ē: q indulgētie q̄ a romano pōtifice seu alijs p̄relatis
 ecclie conferūt. nullius valoris sunt. efficacie ⁊ virtutis.
 ¶ .ix. error ē: q in sacramēto altaris: panis nō trāssubstā
 tiat in verū cor̄p⁹: ⁊ vinū in sanguinē dñi nr̄i iesu xp̄i: si sa

cerdos cōsecrans sit peccator. **C. x.** error ē. q̄ oīs homo est
peccator: nisi sit de secta eorū. ⁊ cōsequēter q̄ nullus cele-
bras vere cōficat corpus xp̄i nisi sit de eorū secta ⁊ credēs
erroribus eorū. **C. xi.** error ē. q̄ q̄libz q̄ntūcūqz sit mere-
lāycus. siue sit vir: siue mulier: dū tñ sit de eorū secta potest
cōsecrare vere: ⁊ cōficere corpus xp̄i. **C. xij.** error ē: q̄ oīs
vir ⁊ oīs mulier de eorū secta ē vere sacerdos. **C. xiiij.** error
est: q̄ anime decedentiū statim vt decedūt euolāt ad pado-
sum: vel ad celū: ⁊ descēdūt dāpnati ad infernū: nec aliq̄s
purgatoriū intrat. **C. xiiij.** error ē: q̄ purgatoriū nichil ē:
⁊ q̄ misse: orationes: ⁊ elemosine: suffragia: ⁊ alia q̄ fiunt
in romana ecclesia p̄ defunctis: nichil eis p̄sunt p̄o quis
bus fiunt: nec p̄desse possunt. **C. xv.** error est: q̄ sc̄i qui
sunt in celo orationes nostras nō audiunt vnquā. nec ex-
audiunt: nec p̄o nobis ad deū orant. quia non est līcītum
eos orare: nec corū suffragia implorare: nec p̄o eis festa
celebrare: seu p̄o eorū reuerencia: sed miracula eorū que
ab hominib⁹ recitantur tanq̄ falsa ⁊ ficticia reprobant:
nec eis fidē acomodant. **C. xvj.** error ē: q̄ melius est satis-
facere libidīni quocūqz actu turpi. quā carnis stimū fa-
tigari: s̄ ē vt dicūt ⁊ ip̄i faciūt in tenebris līcītū cū quolibet
⁊ cū q̄libet indistincte carnaliter comiseri: q̄socunqz
⁊ quociēscūqz cū carnalib⁹ desiderijs stimulent. **C. xvij.**
error est: q̄ simbolo fidei non est standū nec credendū: cū
sit per romanam ecclesiam vt dicūt ordinatum. **C. xviiij.**
error est: q̄ nec salutatio angelica. s. aue maria: nec oratio-
nes alie quecunqz per romanam ecclesiā ordinate sunt di-
cēdem nisi pater n̄r tantū: cū hec oratio sola per ch̄istū fue-
rit ordinata. **C. xix.** error ē: q̄ ipsi sunt successores aposto-
lorū in euangelica paupertate. ⁊ vt dicunt cognoscūt me-
lius fidei veritatē: q̄ p̄lati: clerici: seu religiosi de roma-
na ecclesia: ⁊ q̄ eis non est credendum. **C. xx.** error est: q̄
papa episcopi ⁊ alij p̄lati qui habent diuicias huius

mundi: et sanctitatem apostolorum non imitant: non sunt ecclesie
dei viri pastores vel gubernatores: sed lupi rapaces et de-
uoratores: nec talibus christus dignatus est ecclesiam com-
mittere sponsam suam: quia eis non est credendum: nec obedi-
endum: sed ipsis solis valdensibus qui habent a deo solo mis-
sas celebrandi: confessiones audiendi: penitentias imponen-
di plenariam potestatem: siue mulieres siue mares. ¶ Pro-
pter huiusmodi errores et hereses istorum valdensium: seu
pauperum de lugduno processu temporis. ipse dominus
gregorius papa. ix. ipsos excommunicauit: anathematizauit
et condempnauit: ut extra de hereticis. c. excommunicamus
vniuersos hereticos: gazaros: parinos: pauperes de lug-
duno etcetera.

¶ Nota errores bigardorum fratris celorum ordinis fratrum minorum.

Quinta decima questio est de heresibus et erro-
ribus bigardorum: beguinarum: fratris celorum:
vel fratrum de pnia de tertio ordine beati francisci:
qui quod idem est. Qui insurrexerunt in puincia pu-
cia: et in puicijs narbone. tholose: carcasso-
nesticilie insula calabria: tuscia: alemania et alijs diuersis
mundi partibus: et adhuc dampnabiliter perseuerant in dictis partibus
per prelatos et inquisitores condempnati et cotidie dampnantur. ¶ In
tempore domini clemetis pape. v. insurrexit in puincia narbone homo
quidam vocatus frater petrus iohannis de ordine fratrum minorum:
de villa que dicitur siriaca: diocesis biterrensium oriundus. Hic
frater petrus iohannis contra plures hereses et errores in dicta pu-
cia verbis et scriptis pariter publicauit: et contra plures homines ad se
traxit. Hic condidit dum viveret postillam super apoc. Aliam su-
per matheum: et quedam tractatum de medicitate: et quedam aliud
de dispensationibus: in quibus libris presertim in postilla
super apocalipsim: contra plures hereses et errores inseruit ut

supra patuit. q. ix. vbi multi recitantur. Et cuius dicitis fris
petri iohannis dicitis libellis et postillis: et presertim ex postis
illa sup spoca: que remaserunt post eius mortem et remanent ho
die apud bigardos: et per eccliam condempnati: et ex propriis inue
tionibus eius sequitur: ut pote fris michaelis de cesana hereti
ci dicitis ordines firmi minorum generalis ministri: et nonnullos ali
orum eiusdem ordinis hereses et errores: abhominaciones et blasfe
mic contra sanctam eccliam pullularunt: et que plurimum creuerunt: et
hodie crescunt. Et que plures in cathalonia: narbona: biter
ri: tholosa: in monte pefulso: capite stagni: lunelo: marsila: ca
labria: sicilia: iuscia: alemania: ac modernis temporibus in
non existente ibi romana curia: tempore domini clemetis:
pape. vi. ac in viterbio tempore vrbani pape, vi. Innocentij
pape. vi. fuerunt ut pertinaces heretici condempnati et igni
bus concremati. ¶ Hereses autem et errores bigardorum fris
celorum: vel fratrum de pnia de tercio ordine beati frascisci: sunt
isti. ¶ Primus error est: quod dominus iesus christus in quatuor fuit homo
et eius apostoli nichil haberunt in proprio: nec etiam in communi. quod fuerunt
perfecti paupes in hoc mundo. ¶ ii. error est: quod dicunt hanc esse
perfectam euangelicam paupertatem: vix nichil habere in proprio nec
in communi. ¶ iii. error est: quod habere aliquid in communi: diminuit de
perfectione euangelice paupertatis. ¶ iiii. error est: quod apostoli sine
diminutione perfectionis eorum et sine peccato: non potuerunt ha
bere aliquid nec in proprio nec in communi. ¶ v. error est: quod dicere
credere: et asserere contrarium est hereticum. ¶ vi. error est: quod re
gula sancti frascisci est illa vita iesu christi que christus seruauit in hoc
mundo: et quam apostolis tradidit: et ipse sicut obseruanda. ¶ vii.
error est: quod sanctus frasciscus tradidit fratribus suis ordinis in re
gula sua superadictam euangelicam paupertatem: ita quod perfectores
dicte regule nichil possunt habere: nec in proprio: nec in communi.
¶ viii. error est: quod dicunt quod beatus frasciscus post christum et eius
matrem et aliam dicunt post apostolos: fuit summus et principis obfua
tor vite: et regule euangelice: ac renouator eius in isto. vi.

statu ecclie in quo dicunt. iam nos esse. **C. ix.** error est. quod regulam
 sancti fransisci dicunt esse euangelium christi. ac vniu et idem cum euangelio
 christi. **C. x.** error est. quod qui eam impugnant: contradicunt euangelio
 christi. et per consequens errant et sunt heretici si in hoc perseuerant.
C. xi. error est. quod dicunt: quod sic papa aut alius non potest muta-
 re aliquid in euangelio nec adere in eodem: ita non potest aliquid mu-
 tare vel adere in dicta regula. nec subtrahere ex eadem. quantum ad
 vota substantialia euangelica aut precepta contenta in ipsa. **C. xii.**
 error est. quod dicunt quod papa non potest dictam regulam euangelicam sancti
 fransisci commutare vel mutare. ac tollere ordines sancti fransisci. que
 euangelicum ordinem esse dicunt. **Idem** dicunt de tertia regula. **C. xiii.**
 error est. quod dicunt quod papa non potest facere constitutionem vel de-
 cretalem per quam dispenset ac concedat fratribus minoribus quod possint
 habere bladum. vinum. ad suadum in coena. in granariis vel cellariis.
 pro tempore futuro ad suum usum seu victum necessarium. et quod hoc esset
 facere contra euangelicam regulam sancti fransisci et euangelium christi.
C. xiiii. error est quod dicunt quod dominus papa iohannes. xxiij. faciendo
 quodam constitutionem que incipit quod quoru danda. in qua dicit concedere et
 dispensare cum fratribus minoribus quod possint congregare vinum et
 bladum in cellariis et granariis pro tempore futuro ad arbitrium pre-
 latoꝝ ordinis ipsoru: fecit contra euangelicam paupertatem. et per conse-
 quens ut dicunt contra euangelium christi. et idem dicunt quod factus est he-
 reticus. et quod ex hoc perdidit potestatem papalem ligandi et soluendi
 et alia facienda si in hoc perseuerauit. et prelati per eum facti ex quo di-
 cta constitutionem fecit: non habent aliam ecclesiasticam iurisdictionem
 seu potestatem. **C. xv.** error est. quod omnes prelati et alij que eidem domino
 pape in dicta constitutione facienda preferunt at preferunt scienter:
 ex hoc facti sunt heretici. et si in hoc pertinaciter perseuerent: quod dictam pra-
 ter seu iurisdictionem ecclesiasticam perdidissent. **C. xvi.** error est. quod
 dicunt quod omnes fratres minores que dictam constitutionem fieri procura-
 runt. ac que eidem consentiunt. et eam recipiunt. vel ea utuntur. ex hoc he-
 retici sunt facti. **C. xvij.** error est. quod dicunt quod dominus papa non
 potest facere secundum deum quod alius frater minor etiam de ipsius licentia

transseat ad aliq̄s aliā religionē seu ordīez nisi ip̄e fr̄ minor
sit ⁊ alij fr̄es eiusdē ordīs hēant aliq̄s diuitias ī cōi. q̄ vt
dicūt hoc eēt descēdere a maiori ⁊ altiori gradu seu statu
p̄fectōis ⁊ v̄tutis. ad minozē ⁊ inferiorē. ⁊ hoc eēt destitue
re ⁊ nō cōstituere. q̄ potestas pape ē data solū in cōstitu
tione ⁊ nō destructionē. **C. xviii.** error ē. q̄ dicūt q̄ si aliq̄s
fr̄ minor fact⁹ fuerit ep̄⁹. vel cardinal. vel etiā papa: tenet
suare votū paupertatis a se pri⁹ factū s̄m regulā scti fr̄acis
ci. **C. xix.** error ē. q̄ dicūt. q̄ p̄fectio: stat⁹ qui sit in ecclia
dei. ē stat⁹ s̄m minoz. qui paupertatē euāgelicā vouerūt ⁊
p̄miserūt. nec stat⁹ p̄latorū ad p̄fectionē eius p̄tingit. s̄
illi p̄lati qui de ordīe s̄m minoz assumunt vbi paupertatē
euāgelicā p̄miserūt ad q̄s s̄uādā sunt p̄petuo obligati ad
eādē p̄fectionē p̄tingāt si votū s̄uauerūt a se prius factū.
C. xx. error ē. q̄ dicūt q̄ illi q̄ttuoz minozes fr̄es de ordine
scti fr̄acisci. q̄ sub āuo dñi. **AD. ccc. xviii.** ap̄d marsiliā p̄ in
q̄sitorē heretice p̄auitatis q̄ etiā erat de ordīe s̄m minoz
fuerūt velut heretici cōdēpnati. ex hoc vt ip̄i dicūt q̄ nole
bāt s̄uare ⁊ tenere puritatē ⁊ v̄tatē ⁊ paupertatē dicte regle
scti fr̄acisci. ⁊ q̄ nolebāt cōsentire ī relaxatiōe regule. nec
recipe dispēsationē p̄dicti dñi iohānis pape factā sup̄ illa
nec sibi. nec alijs sup̄ hoc obedire: fuerūt cōdēpnati ī iuste
p̄ veritate regule euāgelice defendēda. iō dicunt ip̄os nō
fuisse hereticos s̄ catholicos. ⁊ etiā m̄res gliosos. ip̄oz im
plorāt orones ⁊ suffragia ap̄d deū. **C. xxi.** error ē. q̄ dicūt
multi ex eis. se credere eos esse uos minozes m̄res. nec mi
nozis meriti ap̄d deū: q̄ s̄ctōs laurētii ⁊ vincentii m̄res
xp̄i. **C. xxij.** error ē. q̄ quidā ex ip̄is dicūt. q̄ ī ip̄is q̄ttuoz
fratrib⁹ minozibus. fuit xp̄s itez sp̄ūaliter crucifixus. tan
quā in q̄ttuoz brachijs crucis. cū paupertas ⁊ vita ei⁹ sint
in ip̄is cōdēpnate. **C. xxij.** error ē. q̄ dicūt q̄ si dñs n̄r
papa mādauit ⁊ cōsēsit: q̄ p̄dicti q̄ttuoz fratres minozes
fuerint p̄ inquisitorē velut heretici cōdēpnati: ex hoc ip̄e

factus est hereticus. ⁊ maior etiā inter alios. cū deberet ipse sicut caput ecclie pfectionē euāgelicā defendere. **C. xxiiij.** error ē. qz dicūt qz papa nō defendit pfectionē euāgelicā in illis quattuor fratrib⁹ minorib⁹ ⁊ papalē pdidit ptatē. nec ipsum credūt eē papā. ⁊ qz nō ē ei obediendū in aliquo a fidelibus. ⁊ qz ex tūc vacauit papatus. **C. xxv.** error est. qz dicūt qz oēs illi beguini vulgarit̄ apellati. qui se ipsos fratres de penitētia de tertio ordine sancti frācis apellāt: q̄ in istis trib⁹ ānis pcedētibus. v3. āno dñi. **MD. ccc. viij.** vel circa fuerunt per iudiciū p̄latorū ⁊ inq̄sitorū heretice p̄auitatis velut heretici cōdēpnati in puincia narbone. ⁊ in capite stagni. ⁊ apud lodeuā. ⁊ i dyocesi⁹ agathēn. ⁊ biterreñ. ⁊ apud lunellū. ⁊ magaloeñ dyocesi. qui crede bāt quattuor frēs p̄dictos minores eē sc̄os m̄res. ⁊ cre debāt ⁊ tenebāt. ⁊ sentiebāt sicut ipi de paup̄tate euāgelica. ⁊ de potestate pape videlicet qz eā p̄didit. ⁊ qz sit fact⁹ hereticus. ⁊ qz etiā p̄lati ⁊ inq̄sitores qui dictos frēs persecuti sunt: ex hoc facti sunt heretici. Et qz doctrina fratris petri iohannis olim: tota erat vera ⁊ catholica. Et qz ecclesia carnalis. videlicet ecclia romana erat babilō meretrix magna destruēda ⁊ deiciēda. sicut olim destructa fuit sinagoga iudeorū incipiente ecclesia p̄imitina. tales in q̄s beguini q̄uis p̄dicta crederēt ⁊ defenderēt: fuerūt vt ipsi dicunt iniuste cōdēpnati. ⁊ pro veritate defendēda: ⁊ nō fuerunt heretici sed catholici. ⁊ dicūt eos corā deo esse martyres gl̄iosos. **C. xxvj.** error ē. qz dicūt qz ecclesia dei adhuc recognoscat qz dicti quattuor frēs minores. ⁊ dicti beguini qui fuerūt: velut heretici condēpnati: sunt m̄res. ⁊ de eis fiet solēpne festū in ecclesia sicut de magis martiribus alijs. **C. xxvij.** error est. qz dicūt. qz p̄lati ⁊ inq̄sitores qui ipsos iudicauerunt ⁊ condēpnauerūt velut hereticos: ⁊ etiam omnes illi qui consenserunt. ac scienter consentiunt in condempnationibus eorum: ex hoc facti sunt

heretici si in hoc pseuerat. et in hoc poiderunt ecclesiasticam potestatem ligandi atque soluendi. et ad ministrandi ecclesiasticas sacras metas. nec est eis obediendum a fidelibus christianiis. **C. xviii.** error est. quod dicunt quod omnes et singuli predicti quos dicunt esse factos hereticos propter predicta non sunt de ecclesiis dei. nec de numero fidelium. sed sunt extra ecclesiam si in hoc pseuerat. **C. xxi.** error est. quod dicunt quod omnes illi qui tenent et credunt sic ipsi beguini. seu pauperes fratres de tertio ordine beati francisci. credunt et tenent de predictis omnibus. sicut tenuerunt et crediderunt illi qui fuerunt velut heretici condempnati. et etiam alii fideles qui non sunt de. iij. ordine. sancti francisci sicut clerici. siue layci qui tenentur aut credunt de predictis sicut ipsi beguini. omnes in quibus tales ut agunt sunt ecclesie dei. et intra ecclesiam dei viuunt. **C. xxii.** error est. quod multi beguini et beguine. ac ipsorum credentes recollegerrunt oculte ossa combusta et cineres predictorum combustorum qui fuerunt heretici condempnati ad conseruandum sibi pro reliquiis. et tanquam reliquias sanctorum osculabantur et venerabantur sicut sanctorum scilicet ob deuotionem et reuerentiam eorum. sicut copiam extitit et inuentum per inquisitores. et confessiones et depositiones quorumdam beguinorum receptas in iudicio. que talia secum habebant. et alios hereticos et habuisse viderant et sciebant. sic nos inquirentes de talibus reliquiis spiritus illos iuuetas vidimus et palpauimus et fide probauimus oculata. **C. xxiii.** error est. quod aliqui ex beguinis scripserunt et notauerunt nomina predictorum condempnatorum et dies siue habebant in quibus passi fuerunt sic matres ut ipsi asserunt. sic ecclesia dei de sanctis et iustis matribus facere conuenit. et nomina eorum annotauerunt in suis basilicis. et in suis iuocant letanias. **C. xxiiii.** error est. quod dicunt quod papa non potest dispensare cum aliquo persona in voto virginis. seu castitatis. etiam si votum illud fuerit simplex et non sollempne quacumque etiam ex tali dispensatione sequeret aliquid quod bonum magnum ciuitatis. puta reformatio pacis alicuius prouincie siue regni. vel conuersio vniuersi generis ad fidem christi. quod persona cum qua dispensaret. de maiori et altiori gradu

perfectio[n]is descēderet ad minorē. ¶. xxxiiij. error ē: q[ui] dicit q[uo]d oēs mulieres eēt mortue excepta vna q[ui] vouisset castitātē et virginitātē dñi: etiam si genus humanū deficeret nisi talis mulier cōtraheret: papa nō posset cū tali muliere dispensare: nec mulier teneret obedire pape precipiet ei ut cōtraheret: et si obediret mortaliter peccaret: et si propter hoc excoicaret a papa: talis excoicatio eēt iniusta et eā nō ligaret: et si sustineret ppter hoc mortē eēt martyr.

¶. xxxiiij. error ē: q[ui] dicit q[uo]d nō tenent iurare corā p[re]latis et inquisitoribus quibus delati sint esse de secta et heresi beguinorū ad rñdum eis: nisi fo lū de fide et articulis fidei.

¶. xxxv. error ē: quia dicit q[uo]d si exco[m]unicarentur ppter hoc: quia recusant iurare simpliciter et absolute de veritate dicenda in iudicio requisiti: nisi tñ de articulis fidei et pceptis ac sacramentis: et quia nolunt de alijs respōdere: et quia recusant suos cōplices reuelare: q[ui] talis excoicatio est iniusta et q[uo]d nō ligat eos. ¶. xxxvj. error est: q[ui] dicit q[uo]d papa nō pōt p[ro]m deū inhibere beguinis: etiā per sniam exco[m]unicatiōis q[uo]d nō viuāt de mēdicatate quibus possent laborare de arte sua victū cōgruū procurare: nec tenent sibi obedire: et si propter hoc condēnent ad mortem dicit q[uo]d essent martyres gloriosi.

¶. xxxvij. error est: q[ui] dicunt et asserūt q[uo]d tota doctrina fr̄is petri ioānis de ordine fratrum minorū est vera et catholica: et eādē dicunt et credunt fuisse ei a dño reuelatā: et dicunt fratrem petrū ioānis hoc ipm dū vivebat suis familiaribus reuelasse.

¶. xxxviii. error est: q[uo]d fratrem petrū ioānis cōtervocāt sc̄m patrē nō canonizatū.

¶. xxxix. error est: q[ui] dicunt eum esse ita magnum doctore: q[uo]d ab apl̄is et euāgelistis citra nō fuit aliquis maior eo: et aliqui addūt q[uo]d fuit maior in sc̄titate et doctrina.

¶. xl. error est: quia dicunt aliqui ex eis eundem fratrem petrū ioānis veritatē dixisse et tenuisse in eo q[uo]d dixit et tenuit. q[uo]d christus vivebat qñ fuit pendens in cruce lancea

lāceatus: dicentes q̄ aīa xp̄i s̄m rei veritatē adhuc erat in
corpore sed q̄ xp̄s erat multū exinanitua ideo aspiciendi
bua mortuus videbat: ⁊ q̄ ioānes euāgelista iō dicit: tūc
tūc esse mortuū q̄ mortua appebat. **M**athe⁹ aut̄ eīā
gelista scripsit q̄ xp̄s tūc vniua erat: q̄ s̄m rei veritetem
ita erat: s̄ ecclia abrafit hoc de euāgelio mathei ne cōra
riua videret̄ ioāni euāgeliste. **C. xli. error est:** q̄ dicit q̄
scriptura ⁊ doctrina p̄dicti fratris petri ioannis sunt ma
gia necessarie ccclie dei pro isto tpe finali quā alique alie
scripture quorūcūq̄ doctozū ⁊ sc̄ozū exceptia scripturia
aploz ⁊ euāgelistarū q̄ ut dicūt ip̄e magia declarauit et
dat̄ intelligere maliciā anti xp̄i ⁊ discipuloz ei⁹. v3 phise
ozū quoa dicūt eē platoa ⁊ religiosoa moderna.
C. xlii. error ē: q̄ dicūt q̄ illi q̄ non recipiunt ei⁹ doctrinā
sunt ceci ⁊ illi qui reprobat̄ ⁊ cōdenāt ei⁹ doctrinā sunt he
retici. **C. xliii. error ē:** q̄ dicūt q̄ si papa cōdenaret doctri
nā vel scripturā fratris petri ioānia: cōdenādo eā eēt her
eticua q̄ cōdenaret vitā ⁊ doctrinā xp̄i. **C. xliiii. error ē:**
q̄ dicūt prout inueniūt in postilla fratris petri ioānia su
per apoc. ecclia carnalē per quā intelligūt romanā ecclia
nō solū p̄ ip̄a roma: s̄ q̄tū se extēdit romanū imperij lati
tudo eē illā babilonē meretricē magnā de qua loquit̄ ioā
nes in apoca. ⁊ de ipsa exponūt ⁊ intelligūt q̄ leguūt ibi
dē: videlz q̄ ipsa ē eb:ia de sanguine martyz iesu xp̄i ⁊ ex
ponunt de sanguine illoz. iiii. fratrū minoz qui fuerunt
apud marsiliā cōbusti vt heretici ⁊ cōdenati ⁊ de sangui
ne beguinoz de. iij. ordine qui fuerūt in istia retro ānis tā
q̄z heretici cōdenati ⁊ cōbusti in p̄puincia narbone sicut
superi⁹ cōtinet̄ quoa asserūt eē martyrea iesu xp̄i. **C. xlv.
error ē:** q̄ dogmatizāt q̄ ecclia carnalis videlicet ecclia
romana aī p̄dicationē anti xp̄i ē destruēda per bella que
cōtra ip̄am faciet fredericus rex sicilie q̄ nūc reguat cū cō
plicib⁹ suis qui vocant̄ dccē reges qui intelligunt̄ per. x.

capita bestie. de quib⁹ scribit^r i apoca. ⁊ q^dā alia dē rege
34
federico rege frācie ⁊ rege roberto ⁊ ita hec fabulant^r tam
erronea q^m insana. ¶. xlvi. error est: q^d isti dogmatizāt q^d
in fine sexti stat⁹ ecclesie in quo statu dicunt nos esse qui i
cepit a scō frācisco citra: p^odicta ecclesia carnalis babilon
meretrix magna ē reijciēda a xpō sicut reiecta fuit sinago
ga iudeoz ⁊ q^d crucifixit xpm q^d carnalis ecclesia crucifi
git ⁊ psequit vitā xpi in illis fratrib⁹ quos vocāt paupes
⁊ spūales ordinis scī frācisci exponendo tam de pmo q^m
de. iij. ordine ⁊ psecutiōe q^d facta ē cōtra eos in prouincia
prouincie ⁊ in puincia narbone de qua in superiorib⁹ ē
tractatū. ¶. xlviij. error ē: q^d dogmatizāt q^d sicut reiecta si
nagoga iudeoz a xpō fuerūt pauciviri electi ab eo p quos
fuit fundata xpi ecclesia pmitiua q^d tū ad p^omum statū ec
clesie: ita reiecta ⁊ destructa ecclesia romana in. vj. statu ec
clesie nūc etiā remanebūt pauci viri electi spūales paupe
es euangelici quoz maio^r ps vt aiunt erit de vtroq³ ordi
ne scī frācisci videlicet de pmo ⁊. iij. per quos fundabit^r
ecclesia spūalis q^d erit humilis ⁊ benigna. In. vij. statu ec
clesie qui incipiet mortuo antixpō. ¶. xlvij. error ē: q^d do
gmatizāt q^d oēs ordines ⁊ religiones destruent^r in psecu
tione antixpi excepto ordine scī frācisci quē distingūt in
tres pres: quarū vnā dicunt esse cōmunitatē ordinis. ⁊ se
cundā dicūt esse illos qui apellati sunt fratriscelli in yta
lia. ⁊. iij. dicūt esse tam in fratrib⁹ quos vocant spūales
seruātibus puritatē regule scī frācisci: q^m in fratrib⁹ de
tertio ordine eisdē adhrētib⁹. Et prime due partes vt a
iunt destruent^r: ⁊. iij. remanebit vsq³ ad finē mundi dura
tura quia ut aiunt beato frācisco sic fuit a domino pro
missum. ¶. xlix. error ē: q^d dogmatizāt duplicē antixpm
esse videlicet vnū spūalē seu mysticū et aliū realē maiorē.
antichristum: ⁊ primum dicūt esse pparatorē. xie secundi
⁊ dicunt etiā primum antichristum illū papa sub quo fiet ⁊

sub quo iam fit ut aiūt persecutio ⁊ cōdemnatio eorūde:
C. l. error est: q; determināt tempus infra qđ maior anti-
christus veniet ⁊ incipiet predicare: ⁊ finiet cursum suum:
quē antichristū dicunt iam esse natū: ⁊ finiet scđm quos-
dā ex eia cursum suū infra annū qui cōputabit. **AD. ccc.**
xxxv. **C. l.** error est: q; dogmatizant q; illi viri spirituales
quoa vocant euāgelicos in quibus ⁊ per quoa fundabit
ecclia mortuo antixpo p̄dicabūt. **xij. tribub⁹ isrl:** ⁊ cōuer-
tent de quibz tribu duodecim milia: q; simul oēa cōgrega-
ti erūt. **c. xliiij. milia:** ⁊ hec erit multitudo signata per āge-
lū hñtē signū dei viui: qđ exponūt de btō frācisco: q; ha-
buit stigmatavulnerū xpi: q; nullitia signata p̄mo pugna-
bit cū antixpo ⁊ per eū occidet añ aduentū enoch ⁊ helye.
C. li. error ē: q; dicūt q; tpe p̄secutiōia antixpi ita affligē-
tur xpiani carnalea: q; desp̄ati dicēt: q; si xps eēt de⁹: non
pmitteret xpianoa suos tāta mala pati: ⁊ sic desp̄ati apo-
statabūt a fide ⁊ morient. Sed de⁹ abscedet p̄dictos vi-
ros spūales electos: ne p̄ antixpm vel suos ministroa va-
leāt inueniri: ⁊ tūc ecclia reducet ad numerū p̄sonarū in
quo numero fuit fundata ecclia p̄mitiua: ita q; vix rema-
nebūt. **xij.** in quibus ecclia fundabit: ⁊ in quibus fundet spūa
sc̄tus in eqli vel maiori habūdātia: quā fuerat infusus su-
p̄ ap̄los i ecclia p̄mitiua. **C. liij.** error est: q; dicūt q; post
mortē antixpi: dicti viri spūales cōuertēt totū mundū ad
fidē xpi: ⁊ totus mūdus erit bon⁹ ⁊ benign⁹: ita q; nulla
malicia vel pctm̄ erit in hoib⁹ stat⁹ illi⁹: nisi forte pctā ve-
nialia in aliqb⁹: ⁊ oīa erūt cōmunia quo ad vsum: ⁊ non
erit aliq̄a q; offēdat aliū v̄l sollicitet ad pctm̄: q; maxim⁹
amor erit i n̄t oēs: ⁊ erit tūc vnū ouilez vn⁹ pastor: ⁊ talis
oniū stat⁹ ⁊ cōditio durabit fm̄ aliquos ex ipis per cētū
ānoa. Deinde deficiēte amore: paulatim subingredietur
malicia: ⁊ in tm̄ excrescet paulatiue: q; xps p̄opter exces-
sum dicte malicie: quasi coget venire ad generale iudiciū

35

omniū. **C. liij.** error ē: q̄ ignominiose ⁊ grauit̄ obloquit̄
 tur cōtra dñm papā vicariū iesu xp̄i: quē (sicut infani mē
 te ⁊ scismatici) vocāt ⁊ dicūt esse misticiū antixpm̄ maio
 ria antixpi p̄cursorē ⁊ p̄paratorē vie ei⁹. **C. lvi.** error ē: q̄
 vocāt eū lupū rapacē a fidelib⁹ euitādū; ⁊ p̄pham inius
 stū ⁊ cecū caiphā p̄tōficē q̄ xpm̄ cōdēnauit: ⁊ herodē qui
 xpm̄ illudēdo derisit: q̄ ut dicūt ip̄e cōdēnat vitā xpi deri
 det xpm̄ ⁊ paupes suos molestat iuste. **C. lvj.** error ē: q̄
 dicūt ip̄m papā esse aprū de silua ⁊ singularē ferū: exter
 minantē ⁊ destruētē maceriā seu clausurā ecclie dei: ita ut
 in eā possint ingredi canea ⁊ porci. i. hoīea q̄ perfectionē
 vite euāgelice dilacerāt ⁊ cōculcāt: ⁊ dicūt q̄ plua fecit de
 malo in ecclia: q̄z oēs heretici p̄cedētea: q̄ tpe hereticorū
 manebit ecclia in statu suo: nūc vero eius tpe carnalia ec
 clesia destruet q̄ ip̄e solua cū duobus cardinalibus fugi
 et ⁊ latitabit ⁊ moriet̄ p̄ tristitia ⁊ dolore.

G q̄ p̄dicti errores abūdāt originaliter in
 paup̄tate euāgelica quā dicebāt esse mēda
 citer: q̄ xpa ⁊ eius apli nō habuerūt aliqd
 in pp̄rio vel cōmuni: ⁊ q̄ sup̄ hīa qb⁹ vte
 bant nō hēbant aliqd ius: s̄z solūmodo sim
 plicē vsū facti iō dñi iōānes papa. xxiij. declarauit con
 trariū esse verū ⁊ catholicū: ⁊ ista duo hereticalia esse et
 cōdidit de cōsilio frat̄rū. s. dñorū cardinaliū extrauagatē
 q̄ incipit. cū inter nōnullos sequētia tenor̄is. **C. Cū** inter
 nōnullos scolasticos sepe cōtingerit in dubium reuocari.
 vtrū p̄tinacit̄ affirmare: redēptorē dñm n̄m iesum xpm̄
 eiusqz ap̄loa in p̄p̄rio nō habuisse aliqua nec in cōmu
 ni hereticū sit cēsēdū: diuersa diuersa ⁊ aduersa etiā sen
 tiētib⁹ circa illos huic cōcertatiōi finē imponere cupiētes.
 Dissertionē huiusmodi p̄tinacē cum scripture sacre q̄ in
 plerisqz locia ipsos nonnulla habuisse asserit cōtradicat
 exp̄resse: ipsamqz scripturā sac̄ā per quā vtiqz fidei orto

dere probantur articuli quo ad premissa fomentum aye
te supponat continere mendacij: per consequens quātū id
eā est: eius fidē in totū euacuās: fidē catholicā reddat eius
probationē adimens dubiā & incertā: deinceps erroneam
fore censendā & hereticā: de fratrum nostrorum consilio hoc pe
petuo declaramus edicto: rursusq; in posterū pertinaciter
affirmare: q̄ redēptori p̄dicto eiusq; apostolis in his que
ipsos habuisse scriptura sacra testat: neq; ipsi ius ven
dendi cōpetierit: nec illa vēdēdi seu donādī ius habuerit:
ac et ipsis aliā acquirēdi que tamen ipsis de premissis e
cisse scriptura sacra testat: seu ipsos potuisse facere sup
ponit expresse: cum talis assertio ipsorum vsum & gesta ei
denter includat in premissis nō iusta: quod utiq; de vsti
gestis seu factis redēptoris nostri dei filij sentire nefas et
sacre scripture contrariū & doctrine catholice inimicum.
Assertionē ipsam pertinacē de fratrum nostrorum consilio:
deinceps erroneam fore censendā ac hereticā declaramus.
Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostrorū
rum declarationū infringere: nec ei ausu temerario cōtra
ire. Si quis autē hoc attentare voluerit seu presumpserit
indignationē omnipotentis dei & beatorum petri & pauli
apostolorū eius se nouerit: incurrisse. Datum auinionū. ij.
xpus nouemb:is pontificatus nostri. Anno. viij.

Quod predictae constitutioni. Cū inter non
nullos frater michael de cesana: ministri ge
neralis ordinis fratrum minorū patenter con
tradixit publice & impudenter cū suis com
plicibus: mendaciter asserendo: q̄ roman⁹
pōtifer hāc constitutionē. Cū inter nonnullos: nō potuit
cōdidisse. Idē dñs iohannes papa. xxij. Aliā cōstitutionē
edidit: q̄ incipit. Ad cōdito: ē canonum: in qua clarissime
ostendit: q̄ constitutionē potuit facere antedictam. Verū
quia ille hereticus frater michael de cesana ante dict⁹ cū

36
q̄ pluribus cōplicibus suis dicte cōstitutiōi. Ad cōditō-
rē canonum etiā detraheret ⁊ ambas: videlicet. Cū inter
uonullos: ⁊ Ad cōditōrē canonū pariter cōdemnabat.
Idē dictus dñs iocānes papa tertiā cōstitutiōē edidit: q̄
incipit. Quia quorū dā mētes: in quia cōstitutiōe vtrāq̄
scz. Cū inter nōnullos. ⁊ Ad cōditōrē canonū confirma-
uit ⁊ errores duos p̄dictos de proprio ⁊ cōmuni fortius
extirpauit: ⁊ verbis alijs vsus fuit. Unde dicit sic. Quia
quorū dā mentes et iuſra. Nos itaq̄ ne refrabricatores
mendatioꝝ huiusmōi: ac etiā assertores: de tam pestifera
erronea ⁊ dānata doctrina confuscatiōe: ac confusione oī
vbīq̄ digna gloriari valeāt: ⁊ alios trahere ⁊ errorē ausi
defendere publice fuerint dānatāq̄ per cōstitutiōē pre-
dictā heresim: ac etiā approbate videlicet q̄ x̄ps ⁊ eius a-
postoli in his que habuisse legunt: t̄m habuerint absq̄
iure aliquo simplicē vsus facti: ex quo si verū eēt sequere-
tur: iesu x̄pi vsus fuisse iniustū quod p̄fecto blāsemā cō-
tinet: ⁊ est catholice fidei inimicū cū hoc d̄ p̄tinaci animo
sitate ⁊ erronea nou sit dubiū p̄cessisse: oēs ⁊ singulos: q̄
verbo ac scripto: per se vel aliū: seu alios: talia publice p̄-
sumplerunt: ipsos quoq̄ qui eos instruxerunt in talibus
⁊ ut p̄missa facerent docuerunt: indānatā incidisse here-
sim: ac ut hereticos vitandos fore: de fratrum nostrorum
consilio declaramus. ¶ Si quis aut̄ dānatas per nostrā
cōstitutiōē predictas hereses vel ipsarum alteram deinceps
scienter: verbo vel scripto defendere vel approbare
presumpserit: de eorū dē fratrum cōsilio decernimus: vt tā-
q̄ hereticus ab oībus euitetur. Adhuc quia cōstitutiō
nē nr̄am. Ad cōditōrē canonū sup̄radictam: insano ausu
impugnare n̄si sunt sicut serc districtius de eorundem fra-
trum consilio inhihemus: ne quisquam diffiuita ordina-
ta seu facta per ipsum: verbo vel scripto. scienter appro-
bet aliquis vel defendat. ¶ Si quis vero contra presump-

serit: tanq̄ contumax ⁊ rebellia romane ecclesie ab omni-
bus habeat. Nulli ergo ꝛc. Datū a uinione. iiii. xpus no-
uēbris: pontificatus nostri Anno. ir.

Gracie ꝑdictis duob⁹ errorib⁹ in dicta dua-
bus cōstitutionib⁹ cōdepnatis sup mate-
ria de ꝑprio ⁊ cōi: adhuc ꝑ uicia terrach-
one nōnulli bigardi ⁊ fr̄ea minores solo no-
mine religiosi a cōuersatione alioꝝ ordinis
firmiter uita ⁊ morib⁹ desiderata: ꝑfatos cōdepnatos errores
in dicta ꝑuincia terrachone adhuc defendebāt: ideo dñs
iohānes papa supꝑdictus archieꝑo terrachoneñ eiusqꝫ
suffraganeis: ac inq̄sitorib⁹ illaz ꝑriū heretice ꝑauitatis
iteꝝ dictos errores: ac fr̄es eoz defensores a hereticoa cō-
depnādo: ⁊ tales publicari mādando: gratijs ⁊ indulgēti-
js sui ordia ꝑuādo: ac eos prelatijs ⁊ inq̄sitorib⁹ subiciēdo
lras destinauit tenoris sequentis. **I**ohānes eꝑus huus
huoz ꝛc. venerabilib⁹ fr̄ibus terrachoneñ eiusqꝫ suffra-
ganeis: ac dilectis filijs inq̄sitorib⁹ heretice ꝑauitatis in
ꝑuincia terrachonē: auctoritate aplica deputans: salutē ꝛc.
Quia nōnūq̄ vni⁹ ꝑunitas ⁊ infra. ⁊ qꝫ idignū ē: ut eia
in qua se obedientia subtrahunt quāqꝫ ꝑugnare temere
satagūt ꝑuilegijs ꝑfruant. ipos oib⁹ ⁊ singulis tā exēpti-
uis quā alijs quibuscūqꝫ ꝑuilegijs ⁊ gratijs: libertatib⁹
⁊ imunitatibus: tā ordibus suis: qꝫ ꝑsonis ⁊ locis ipozum
sub q̄cūqꝫ forma vel expressiōe uerborū ab aplica sede
cōcessis: auctoritate aplica oīno ꝑuamus: ⁊ ꝑter penas ali-
aa: cōtra talia ꝑsumētes inflictas quibus ipos subiacere
uolum⁹ ꝑuatos ꝑpetuo: ⁊ ordinarioꝝ locoꝝ iurisdictioni
ordinarie quo ad causas omnes: ⁊ omnia alia decernim⁹
manere subiectos. Quo circa: discretiōni vꝛe ꝑ aplica scri-
pta: in uirtute sc̄te obedientie districti⁹ iniūgēdo manda-
m⁹: quaten⁹ singulis dñicis diebus ⁊ festiuis: de quibus
uideritis expeditiōe talea excommunicatoa: hereticos: ⁊

34
scismaticos vt predicat eisqz preuilegijs: gratijs: et liber-
tatibus: et imunitatibus priuatos: vos fratres archiepe
et suffraganei faciatis in ecclijs vřarū ciuitatum et dioce-
sum publice nunciari. Et vos vřiqz vices gerentes: vřa
ordinaria: et vos filij inquisitores auctoritate apostolis-
ca aduersus eos quos in pmissis: vel circa ea summarie:
simpliciter et de plano in eisōe ciuitatibus et diocesibus re-
peritis deliquisse: tanqz cōtra hereticos et scismaticos: ad
captionē inquisitionē: correctionē et cōpunctionem: iuxta
sanctiōes canonicas a deo diligēter procedere studeatis:
q̄ extirpatis d̄ finib⁹ vřis heresibus huiusmodi: catholis-
ca fides illibata remaneat in hac pte. Datis auinioe. 2c.

Errores fratris henrici de sena ordinis fratrum minorum.

Sextadecima questio est de heresibus et erro-
ribus fratris henrici de sena ordinis fratrum
minorū: generalis ficti ministri nō veri or-
dinis beati francisci: s; ficti: qz fratrum a cō-
muni statu ordinis sui desidentū: in p̄tibus
tucie regni sicilie. Notādū q̄ post cōdēnationē predictā
duarū heresum et errorū de proprio et cōmuni factā per-
ionanē papā. xij. in partibus tuscie et insula regni sicilie:
dictis duabus cōstitutionibus non obrēperātes: sed eas
potius cōdēnatas: a cōmuni statu ordinis b̄i frācisci: vi-
ta et moribus: ac etiā aliquāliter habitu desidētes: ac tota-
liter deuantēs: sibi henricū de sena oicti ordinis sancti
francisci cum predictis suis complicibus fugitiuū et apo-
statā in ministrum generalē talis sue peruerse cōgregati-
onis et ordinis elegerūt sibiqz p̄fecerunt tam in ydolū
qz p̄elatum: qui pariter ministros: custodes: gardianos
temeritate cōsilij eligere p̄sumpserūt: plurimos ad eorū
sectā recipere: sicqz receptis licentiam predicandi: confes-

fiones audiēdi cōcedere ausi sunt ⁊ sic i hereses ⁊ errores
plimos inciderūt: quoz quidē statū cū suis errorib⁹. v. de
qbus actū ē supra eadē pte. q. ij. **I**de dñs iohānes pape.
xrij. piter cōdēpnauit: ac eos capi mādauit p suā cōstitu
tionē: q̄ incipit: gliosam: q̄ ē tenoris sequētis. **G**liosam
ecclīā: ⁊ infra. **E**t ne apd dictaz blaffemiaz sectatores to
lerable videat: aut dubiū: d̄ p̄dictis eoz errorib⁹ aliquos
uelatere: ⁊ p̄inde nocere valeāt: p̄ntib⁹ durim⁹ adnotā
dos. **I**tem⁹ itaqz error ē: q̄ de istoz officina tenebrosa
p̄rūpit: duas fingit ecclīas: vnā carnalē diuicijs p̄ssam:
efluētē delicijs: scelerib⁹ maclatā: cui romanū p̄sulē: alios
qz inferiores p̄latos dñari asserūt. **A**liā spūalē paup̄tate
succintā: in q̄ ipi solt: eozqz cōplices cōtinent: ⁊ ipi spūa
lis vite merito siq̄ fides ē adhibēda mēdacijs p̄ncipant.
I.ij. error ē: quo p̄dictoz insolētū cōsciēcia maclat: vene
rabilis ecclīe sacerdotes: aliosqz mīstros sic iurisditiōis ⁊
ordis clamat̄ auctoritate deptos: vt nec snīaz ferre: nec sa
cramēta cōficere: nec subiectū papā īstruere valeāt: v̄do
cere. illos fingētes oī ecclīastica ptāte p̄uatos: quos a sua
p̄fidia viderit alienos: qz apd ipos solos vt ipsi sōpniāt.
sicut spūalis vite scītās: sic auctoritas pseuerat. i q̄ re do
natistaz sequunt̄ errorē: q̄ olim scismate ab vnitāte ecclīe
recedēte. itaqz suā sectā dei gr̄a dixerūt eē coactā: vt null⁹
eā recipe eēt ydone⁹: qui nō foret ipoz scelere maculatus.
I.iij. error istoz: i valdēsū errorē cōiurat: qm̄ ⁊ hij ⁊ illi
in nullū euentū asserūt fore iurādum: dogmatizātes: mor
talis criminis cōtagione pollui ⁊ pena teneri: quos cōti
gerit iuramētū religione cōstringi: quoz blaffemias pie
tas xp̄iana cōdēpnās: non leuitate nature: s̄ vtilitate: ac
necessitate coacta veritatē p̄teritorz atqz p̄sentīū: ⁊ cer
titudinē futurozū: iureiurandi religione cōfirmat certissi
me tenens: q̄ nullatenus de suo genere potest esse peccas
tū: quod x̄ps exerciuit qui peccatū nō fecit: sed peccatum

omne sua positione dāpnauit: iurauit enī domin⁹: ⁊ a pos-
 stol⁹ paul⁹ fue operationis exēplo mōstrantes adhuc tā-
 tū iuramentū esse prohibitū: ne iurandi facilitas frequēs-
 tiā: frequentia consuetudinē cōsuetudo periuriū introdu-
 cat. Bonū est enī iuramētū per quod veritas rerū diuino
 testimonio cōfirmatur: sed malū est illi qui eo malcytatur
 ⁊ a malo: infirmitas humana est vt aliquis vere pferens
 iurare cogatur. ¶. iij. error: isto: ū huiusmodi impiorum.
 blāssēmia de valdēsū venenato fonte prūpens: sacerdo-
 tes rite ⁊ legitime secūdū formā ecclesie ordinatos: quib⁹
 libet tamē criminib⁹ pressos: nō posse cōficere vcl cōfer-
 re ecclesiastica sacramēta cōsurgit. ¶. v. error: ē: q̄ sic isto-
 rū hominū mētes obcecat: vt euāgeliū xpī i se solos hoc ī-
 tēpore: asserant esse cōpletū quod hactenus vt ipsi somp-
 niant obtectus fuerat ymo prorsus extinctum. ¶. Multa
 sunt alia q̄ isti presumptuosi homines cōtra coniugij ve-
 nerabile sacramētū garrīre dicunt: multa qz de cursu tēpo-
 rū ⁊ sine sc̄li sompnīates: multa qz de antixpi aduētū quē
 iā instare asserunt. sc̄bili vanitate diuulgant: que omnia:
 quia parti hēretica: parti insana: parti fabulosa cognos-
 cim⁹: dampnāda potius cū suis actoribus. q̄ stillo perse-
 quēda ac repellēda censemus. ¶. Et quia predicta adhuc
 insurrerit peruersa quedā eorum bigardorum ⁊ beguinō-
 rum congregatio incidentium in errores ⁊ hēses leuiter
 supradictas. Idem dominus iohānes papa. xxiij. damp-
 nauit istam congregationē ⁊ statum ab eis consimilem:
 per constitutionem que incipit: faicta romana: tenor is se-
 quentis.

Sancta romana ac venerabil' ecclia: cui actō
 re dño lz īmeriti p̄sidem⁹: sicut religiosam ⁊
 piā volūtātē benigno fauore p̄sequitur: sic
 supstitiosos conatus insolētū hominū de-
 testat: v3: ne sub cuius pelle gregē dñi icum

truculētia lupi rapacis iuadat: sub pietatis ymagine. vi.
r^o heretice prauitatis obrepit: et sub p̄textu cōuersatiōis
angelice: in cautis mētib⁹ spūs malignus illudat: cui⁹ rei
grā sacris ē canonib⁹ interdictū: ne aliq̄s nouū ordīnē
aut religionē iueniat: v^l h̄itū noue religiōis assumat: s; q̄
cūq; ad religionē venire voluerit: i;grediat^r vnā de religio
nib⁹ approbatis. ¶ Nōnulli tñ p̄fane mltitudinis vīrī
q̄ vulgarit̄ fr̄iscellū: seu fr̄es de paupe vita: ac bizoti: siue
beguini: v^l alijs noīb⁹ nūcupati: in ptib⁹ ytalie: nec nō et
in insula sicilie: et comitatu puicie narbone et tholose ciuita
tib⁹ et diocesib⁹ et puicijs: alijsq; diuersis citramarinis et
ultramarinis ptib⁹: cōtra dictos canones h̄itū noue reli
giōis assumere: cōgregatiōes et cōuētīcula facere: et supio
res sibi ip̄is eligere: quos mīstros seu custodes: v^l gardia
nos aut noīb⁹ alijs apellāt: plimos ad eoz sectā recipe lo
ca etiam de nouo construere: seu constructa recipere: in q̄
bus h̄itāt ī cōi publice mēdicātes: vt eoz secta eēt q̄si vna
de religiōib⁹ p̄ aplicā sedē approbatis: temeritate dāpna
bili p̄sumpserūt et p̄sumūt etiā icesant. Et vt ip̄oz error
veritas: et ipietas religio reputet: plimi eoz: regulā ordīs
fr̄m minoz q̄s sc̄tūs fr̄ācisc⁹ instituit se p̄fiteri et ad l̄ram
obseruare cōfingūt: quāq; sub obediētā general^r v^l p̄nun
cialis mīstroz ip̄i⁹ ordīs nō mozent p̄tēdētes se a sc̄tē me
morie celestino papa. v. p̄decessore n̄ro huiusmōi stat⁹ seu
vite p̄uilegiū h̄uisse: qd̄ tñ etiā si oñderēt: nō valeret: cum
bone memorie bonifaci⁹ papa. viij. p̄decessor n̄r ex certis
causis rōnalib⁹ oīa p̄uilegia ab ip̄so celestino p̄decessore
n̄ro cōcessa q̄ per ip̄sum bonifaciū nō cōtingerit appro
bari: vīrib⁹ penit^r vacuauit: dictūq; p̄uilegiū nō iueniat^r.
p̄ eundē bonifaciū approbatū. ¶ Quidā autē eozū dictū
h̄bitū et viuēdi ritū a quibusdā ep̄is: seu eozū supiorib⁹
vel alijs ecclesie p̄clatis se recepisse p̄tēdunt: quos nec
eis recipere: nec p̄dictis ep̄iscopis: vel eozū supiorib⁹

39
vel alijs eccliaꝝ ꝑlatiſ cōcedere licuit cōtra formā cōciliꝝ
generalis. ¶ Nonnulli ex ipſis aſſerētes ſe eē de. iij. ordie ſcī
frāciſci de ꝑnia vocati: ꝑdictū ſtatū ꝛ ritū eoz ſub velami
ne talis noiſ ſatagūt ꝑalliare. ꝛ cū in regula totiꝝ ipſiꝝ ter
tij ordiſ talis viuēdi ritꝝ uullatenꝝ ſit cōceſſꝝ: qꝛ iu erroꝝ
baratrū facilr ruūt q̄ cōceptꝝ ꝑꝑrijs ꝑꝑm diffinitiōibus
ante ꝑonūt: ipſoz quoꝝ ꝑꝑmi ſicut ſide digna relatione ꝑ
cepimꝝ. a ſitate catholice fidei deuiātes eccliaſtica ſacra
mēta deſpiciūt. ac erroꝝ alios ſtudēt multiꝑlꝛ ſeminare.
¶ Cū itaqꝝ taliū dāpnāda temeritas. i. eiꝝdē fidei detri
mētū. fideliū ſcādālū. ꝑꝑati minorꝝ ꝛ alioꝝ ordinū oppꝑo
bitū. ꝛ alias etiā in ſuaz ꝛ aliaz multaz aiaz ꝑnicie redū
dare noſcat. ¶ Nos ſectā/ritū/ꝛ ſtatū huiꝝſmodi nō obſtā
tibus ꝑmiſſis eoz excuſatiōibus q̄s friuolas reputamꝝ: ꝛ
q̄cqd ꝑ eos cōiter vel diuiſim. ſub religiōis. cōuētꝝ. colle
gij. ſeu cogregatiōis noiē vel colore attētātū extitit vꝛ exi
ſtit: de fꝛm nꝛoz cōſilio auctozitate aplice. nullius fuiſſe ꝛ
eē decernimꝝ firmiter: ꝛ q̄tenꝝ de facto ꝑceſſerūt: de conſi
lio ꝛ auctozitate ꝑmiſſa reuocamus oīū: ac ꝑꝑetue ꝑꝑi
bitiōi ſubicimꝝ: ꝛ ab ecclia dei ꝑenitꝝ abolemꝝ: eiſdē ꝑſo
nis ꝛ alijs q̄buſcūqꝝ: ſub pena excōicatōis q̄s eas ſi ſecꝝ ſe
cerūt icurrere volumꝝ ipſo facto. iūgētes expꝛ ſſe: ne ſtatū ſi
ue ſectā. ꝛ ritū huiꝝſmodi ab ipſis aſſūptū ſectēt vltꝛiꝝ. vꝛ
ipm de nouo aſſumere quo quomō ꝑſumat. ¶ ꝑꝑos quoꝝ
qꝛ ꝛ eoz ſupiores: ꝛ alios ꝑlatos quocūqꝝ q̄ ꝑꝑicis ꝑſo
nis vel alijs ritū viuēdi ꝛ hꝛitū ſupradictos ꝑꝑter aplice ſe
dis auctōtē deiceꝑs cōceſſerūt: ꝑꝑdicte excōicatōis ꝑene ip
ſo iure deceruimꝝ ſubiacere. dignū enim ē: vt adulterinas
ꝑlatatiōes quas nō pater celeftis: ſed hūane temeritatis
audacia ꝑlantat: apſtolici culminis cenſura diuellat: nec
ꝑatiatur in agro dñico ꝑeruerſe cogitationis vꝑꝑꝛes oz
ri vel ꝑlatare: cui ꝑꝑꝑriū eſt diuina opitulāte gratia vir
tutes ſerere: ac vicia radicinis extirꝑare. ¶ Nulli ergo. ꝛc.

¶ Errores pseudo fratrum minorū.

Scīma septima questio est: de heresibus et errorib⁹ qui per nōnullos aduersarios veritatis opponētes se dictis determinationibus factis per dictū dominū iohānē papā. xxiij. de proprio et comuni asserunt. mēdaciū atq; false. Et notādū q; post predictas determinationes factas de proprio et comuni in cōstitutionib⁹. Cū inter nōnullos. Et q; quorūdā: q̄ plures pseudo fratres minores a comunibus fratribus vita et moribus bñi fr̄acisci deuotātes: dixerūt ac falso asseruerūt infra scriptas hereses et errores sequi ex dictis cōstitutionibus quas dñs benedictus papa. xij. dū eēt cardinalis recollegit atq; soluit p modū qui sequitur. Itē ipsi heretici posuerūt. xvi. impugnationes cōtra cōstitutiones supradictas. quas dñs benedict⁹ xij. mirabiliter soluit. ¶ Prima impugnatio ē: q; asserūt pro sui erroris fundamēto: q; apostoli et religiosi vitā apostolorū sequētes nō hūerūt nec habēt in reb⁹ cōsumptilibus vsu aliq̄d ius dñij et proprietatis. aut ius vtēdi i spāli vel comuni. sed vsu simplicē facti. dñio et proprietate taliū rerū penes aliū remanēte. ¶ Ad istud respōdet dñs benedict⁹ papa. xij. et dicit: q; p̄dictū fundamētū eē hereticū declaratū ē. p̄t in decretali: cū inter nōnullos cōtinetur: vt diligēter cōsiderātū appet: cōtrariat̄ scripture diuine: scōz p̄m doctrine: et cōsuetudini toti⁹ ecclie. ¶ ij. impugnatio ē: q; dicūt: q; dictā paupertatē fuisse xp̄i et ap̄torū: determinauit dñs nicholaus papa. iij. in. §. porro abdicatio proprietatis oīuz rez. et etiā i cōstitutōe ex iij. ¶ Itē dicit dñs bñs: q; illd i dicta cōstitutōe cōtinet̄. tñ scripta diuina vez eē: ibi non oñdit: sed solūmō narrat̄. et tñ iā nos oñdimus q; cōtrariū haberi pōt ex scriptura aplica et euāgelica. et

qua scriptura mot⁹ dñs nř iohānes papa: declarauit di-
ctā assertionē si ptinar eēt: hereticā eē cōtrariā diuine scri-
pture: nec hoc asserit simplicit̄ r̄ determinatiue dñs nicho-
la⁹ q̄ dictā cōstitutionē fecit: s; solū mō hoc dicit incidēter
r̄ narratiue: posito etiā q̄ determinatiue diceret: nō obstat
cū cōtrariū inueniat̄ in scriptura diuina si diligēter atten-
dat̄: vt nūc ē p̄ ecclīā determinatū. r̄ patet etiā ex supradī-
ctis ī tractatu p̄dicto. ¶ **iiij.** impugnatio ē: q̄ in hīs q̄ p̄ti-
nēt ad fidē vel ad mores: qđ determinatū est semel p̄ vñ
sūmuni pōtificē: nō pōt p̄ aliū reuocari: s; talis ē assero
dñi nicholai de xp̄i r̄ ap̄loꝝ paup̄tate. ¶ **Respōdit** dñs
bñs dicēs: q̄ falsum ē: q̄ petrū qui non ambulabat recte
s̄m veritatē euāgelicā reprehendit r̄ correxit paul⁹. vt p̄
galis. iij. r̄ tñ nō erat sibi par: sed inferior. ¶ **Itē** stephan⁹
papa determinauit: q̄ nullus baptizatus p̄ quoscūq; he-
reticos veniēs ad ecclīā: rebaptizaretur: sanctus autē ci-
prian⁹ cū multis ep̄is in affrica celebrās cōciliū determi-
nauit oppositū: videlicet: q̄ baptizati a quibuscūq; here-
ticis. si ad ecclīam catholicā veniant: rebaptizādi sunt re-
p̄bans in hoc stephanū papā. vt patet in cipriani ep̄isto-
lis ad imbaiariū. ad stephanū. r̄ ad poupeiā. **Concilium**
autē nicenū vtrāq; oppositionē. sancti cipriani ac stepha-
ni pape correxit: d̄terminādo q̄ baptizati ab hereticis nō
seruātibus formā ecclesie: venientes ad ecclīam baptizē-
tur. ab alijs vero hereticis baptizati: nō rebaptizentur. vt
nō sit cōtra articulū fidei. vnū baptisma. ¶ **Itē** p̄ multos
romanos pōtificates determinatum fuerat: q̄ matrimoniū
factū infra. vij. gradū consanguinitatis debebat separi. r̄
q̄ coytus cū muliere que erat infra dictū gradum erat in-
cestuosus. vt patet. xxxv. q. prima. c. nullum: hoc autem re-
uocātū est p̄r alios. vt patet: extra: de cōsangu. r̄ affini.
c. non debet: vnde nunc licet in. vij. gradu consanguinita-
tis matrimoniū fieri: etiā si aliq; mlierē in dictis gradib⁹

existētē carnalr cognoscat: non cōmittit incestū. **I**te extra
de eo q̄ cognouit cōsanguineā vxoris sue. c. discretionē tu
am: d. ibi: q̄ cū qdā legitime matrimoniū contraxisset cū
qdā: q̄ anteq̄ carnalr cognosceret: cōsanguineo suo i cō
iugio tradidit renitētē. Ille cū quo matrimoniū cōtraxit
carnalr eā cognouit. Cū ip̄a vellet postea reuerti ad p̄o
rē maritū: r̄ sup hoc dubitaret: an fieri deberet: papa m̄
dit: q̄ l3 qdā p̄decessor ei⁹ alexāder determinauerit: tñ ip̄e
dicit: q̄ si mulier hoc vult: licite p̄t r̄ dz p̄ozi viro restitui
Et tñ manēte determinatiōe dicti pape p̄decessoria sui: ec
clesia reputasset incestū: si talis mulier carnalr: iungeret p̄
ozi marito. **I**te extra de sp̄osa duoz. c. l3. d. q̄ quidā p̄des
cessor: ea dñi alexādi. iij. iudicauerit: q̄ inter virū r̄ vxorē
legitimū matrimoniū p̄ verba de p̄nti exp̄ssum eēt cōtra
ctū siue iuramēto interposito: siue nō: si postea mulier nus
beret alteri a quo carnalr cognita eēt: nō debebat separi
ab isto. ij. **E**t tñ alexāder papa ibi dicit: q̄ matrimoniū ta
liter cōtractū dz separi a sc̄bo r̄ restitui p̄mo. **E**t sic patet
q̄ p̄mi romani p̄ntifices male senserāt de separiōe r̄ de in
dissolubilitate matrimonij. **E**t q̄bus cōstat: q̄ illd̄ circa
fidē r̄ mores qd̄ male determinatū ē p̄ vnū papā. v̄l p̄ cō
ciliū. p̄t p̄ aliū p̄specta meli⁹ veritate corrigi r̄ emēdari.
Ideo nō ē mirū si dñs iohānes diligēti deliberatione cū
mltis peritis in theologia r̄ in vtroq̄ iure h̄ita: reuocauit
q̄ male dixerat dñs nicholaus: de xp̄i r̄ ap̄loz paup̄tate.
C. iij. ip̄ugnatio ē: q̄ dicūt: q̄ si cōtēta i p̄dicta decretali
erij: sint falsa r̄ hereticalia: seq̄t q̄ papa nico. errauit i fi
de catholica. r̄ hereticus fuit. **R**espōdet ad hoc dñs be
nedict⁹ dicēs q̄ nō: q̄ dū voluntaa nō sit in crimine: si er
defectu humane intelligētie error contingat: nō est simpli
citer culpabilis error: taliter q̄ debeat pro errore dāpna
bili reputari: vt patet in petro quē paulus reprehendit: r̄
in cipriino martyre quē sic excusat angustin⁹ in lib: ode

41
baptismo contra donatistas. **¶** Et quia dicit augustinus
ad esycium error vitandus est qui ab homine vitari po-
test sed mihi quisquam non videtur errare cum aliquid nesci-
re se scit: sed cum putat se scire quod nescit. **¶** Faciens autem decre-
talē exiit non videbat quod putaret se veritate fidei ac morum
determinare certitudinaliter quod scientia requirit: quod dixit
quod si aliquid dubium in sua declaratione insurgeret:
non per quoscunque sed per romanum pontificem declarari ha-
beret. multum autem dubitabile erat illud quod dixerat de pau-
pertate christi et apostolorum: et an usus in omnibus rebus possit se-
parari a dominio et proprietate: ideo potuit et debuit dominus
iohanes illud dubium declarare: cum contrarium ex scriptura
diuina et legali possit deduci. **¶** Et sic dominus nicolaus non in fi-
de errauit simpliciter: quod non putauit vel putabat se scire quod
nesciebat: sed putabat se scire quod non sciebat: alioquin frustra
et sine causa si crederet scire se predicta aliquem correctorem vel
emendatorem vellet habere: cum illud quod veraciter scit sic ef-
se: impossibile sit aliter se habere et ita ipse non errauit principio
se: nec ecclesia sequens eum: quod sub declaratione et correctione
auctoritatis apostolice sedis illa que dixit asseruit: propter quod eius
error venialis et humanus fuit: nec error simpliciter debet
dici: ut patet per dictum augustinum supra inductum: et confirmatim
liter disputans cum pro homine excusat sanctum petrum. **¶** v. impu-
gnatio est: quod dicta decretalis: exiit: fuit per vniuersalem et san-
ctam ecclesiam approbata et in concilio generali vniuersali ap-
probata et confirmata. **¶** Respondit ad hoc dominus benedictus
dicens: quod nunquam fuit approbata per vniuersalem ecclesiam nec
aliter nisi ut communes constitutiones papales: nec fuit ap-
probata nec improbata in predicto concilio: nec dominus clemens
v. in decretali exiit de padiso dixit: quod dicta decretalis: exi-
it concilium generale approbauit vel confirmauit. **¶** vj. impu-
gnatio est: quod dicitur quod sequitur ecclesiam romanam multis annis
errasse in fide quod est contra articulum fidei: credo in vna sanctam

catholicā ⁊ aplicā ecclīā. ¶ Rēspōdit ad hoc dñs bñdī
ct⁹ dicēs: q̄ nō ē imputādus error ecclīe catholice: si aliqd
dīfiniat papa: vel ecclīa: vel cōciliū generale nō ptinens
ad fidē ⁊ mores: qđ pro tūc qñ dīfiniebat: nō facta plena
discussīōe fuit dīfinitū: qđ tñ postea per diligētē inq̄siti
onē factā appet cōtrariū esse verū frequēter enī cōtigit:
q̄ multa p̄us determinata per cōciliū vel per papā: sunt
postea reuocata: sicut patet per supradicta: ⁊ maxime in
casib⁹ vbi sacra scriptura loquit̄ oīo clare ⁊ exp̄sse. Unde
talibus liberū est absqz nota heretice p̄auitatis oppina
ri cōtraria: añ ecclīe determinationē sub articulo fidei po
sitā: vnde sicut in dño nicolao nō fuit error p̄nitiosus: sed
venialis ex causis supradictis: nec in sequētib⁹ ē añ deter
minationēz dñi ioānis. Qđ āt fuerit pctm veniale in ecclīa
circa p̄ntez materiā vl̄ aliā: nō ē incōueniēs. Itā cū dicit
ap̄lus q̄ x̄ps sibi exiuit ecclīaz nō hñtē maculā neqz ru
gā: debet itelligi de ecclīa triūphāte: nō de militāte: vt di
cit aug. i. li. retractationū. ¶. vij. i. pugnatō ē: qz dicūt: q̄
ī decretali exiūt cōtinet: q̄ ī reb⁹ tpalib⁹ ē cōsiderare p̄p̄e
tatē: possessionē: vsū fructū: ius vtēdi: ⁊ simplicē vsū fa
cti: ⁊ vltimo tāqz necessario eget vita mortalīū: licet alijs
carere possit qz nulla pōt eē p̄fessio q̄ a se vsū necessarie
substētatiōis excludat: q̄ inqz vsus nō iuris s̄z facti t̄mmo
do nomē hñs: qđ facti ē t̄m ī vtēdo p̄bet vtētib⁹ nihil ius
ris. ¶ Rēdit ad hoc dñs bñs dicens q̄ non valet: qz quo
ad illa: dicta decretalis ē correctā ⁊ emēdata rōnabilr per
illū q̄ pōt: ⁊ ita cum ex statuto correcto ⁊ emēdato quo
ad illa q̄ sūt correctā ⁊ emēdata arguāt: eoz dicta nō cō
cludūt. ¶. viij. i. pugnatō ē: qz dicūt q̄ multi romani pōti
fices ī reb⁹ tpalib⁹ vsu cōsumptibilib⁹ ⁊ nō cōsumptibi
lib⁹ vsu q̄ frīb⁹ minorib⁹ offerunt: dant: vel cōccount do
miniū romane ecclīe suauerūt vsu t̄mō simplicis facti
īp̄is frīb⁹ derelicto. ¶ Rēdit ad hoc dñs bñs dicens: qz
hoc fecerūt alij sūmi pōtīfices de reb⁹ q̄ nō cōsumūt vsu.

Dñs aut nicola⁹ fecit hoc de oib⁹ reb⁹: supponēs tū dī-
ctū suū correctiōi romani pōtificis: et sic dñs ioānes tā ex
auctoritate iuris q̄z ex auctoritate ei resuata p dictū suū
pdecessorē cōtrariū multis rōnib⁹ oñdit et determinavit.

C. ix. impugnatō ē: qz dicūt qz roman⁹ pōtifex diffiniuit ca-
reriā talis dñij eē scām et meritoriā et sic xp̄s et apli viā p-
fectiōis oñ dētes abdicationē hui⁹ dñij docuerūt et qz carē-
tia talis dñij nō ē infructuosa dño cū sit meritoria ac eter-
na et p̄fessionī paupum oportuna.

C. x. Rñdit ad hoc dñs bñs dicēs qz illud qd hic dicūt correctū ē rōnabilr p illū
q hoc corrigere poterat et debebat oñdēdo eē ipossibile i
talib⁹ reb⁹ vsū facti separi a dñio et qz si sepat dñij: eēt
verbale simulatū et enigmaticū.

C. xi. impugnatō ē: qz di-
cūt qz veniēs cōtra dēterminatiōez pape et romane cēclie:
ē heretic⁹ cēsēd⁹ ppter qd nō licuit alicui difinire cōtra-
riū dēterminatiōis dñi nicolai.

C. xii. Rñdit ad hoc dñs bñs:
qd illud nō ē verū nisi dēterminatiō cōtineat in scriptura
diuina vel ex ipsa euīdēter: et necessario cōcludat: vel nisi ec-
clesia exp̄sse dēterminet qz tale qd sit tenēdū: sic p̄tines ad
fidei articulū dēterminās qz dicētes et tenētes cōtrariū sint
heretici habēdi: qd at dicit dñs nicola⁹ de paup̄tate et sep-
aratiōe dñij et cetera: nō cōtinet i scriptura diuina nec pōt cō-
cludi ex ea: nec fuit positū sub articulis fidei.

C. xiii. impugna-
tiō ē: qz dicūt qz dñs ioānes se ipm cōdēnat reprobando: re-
uocādo et i cōtrariū faciēdo eoz q de xp̄i et aploz paup̄ta-
te decretalis: erijt. cōtinet: qz tps ātea p̄nūcianerat dēcreta-
lē: erijt. eruit: salubriter coitas: lucidas: multa qz maturita-
te digestas put i cōstitutiōe edita p eū q̄ icipit. quozūdā.
rephēdit euīdēter.

C. xiiii. Rñdit ad hoc dñs bñs dicēs qz nō
valet: qz dñs ioānes in cōstitutiōe quozūdā questionem
de xp̄i et apostoloz paup̄tate et in separabilitate dñij ab
vsū nō accipit dēterminandā sed solū duos articulos de
vestibus fratrum: et de congregando blado: vino et alijs

necessarijs in granarijs ⁊ celarijs ⁊ i istis duob⁹ articulis
q³ vult declaratiōes dubias addere declaratiōib⁹ dñoz
nicolai. iij. ⁊ clemētis. v. Et sic verba generalia q̄ i plogo
dicte cōstitutiōis: quorū dā p̄mittunt ad certos articulos
in narratiōe cōstringunt: vt patet intuēti cā. Posito etiā
q³ ista verba q̄ isti ponūt tūc dixerit q̄stū ad oīa cōtenta
in dicta cōstitutiōe: erit qñ nōdū q̄stio de xp̄i paup̄tate
erit vtilata: nō est incōueniēs si postea diligēt⁹ veritate
q̄sita ⁊ repta fore verū cōtrariū eoz q̄ dixerat dñs nico-
laus: dñs ioānes dictū suū correxerit: asserēdo ⁊ determi-
nādo cōfēta de paup̄tate enāgelica in decretali nō esse so-
lida nec vera. Sic enī ⁊ sc̄i qd̄ p̄us dixerāt frequēter po-
stcrius correxerūt: qñ veritas magis incepit per disputa-
tiones vel collectiōes scripturarū eis appere: nec erubue-
rūt sua dicta corrigere: vt patet per augustinū in suo. li. re-
tractationū ⁊ i. ij. eplā ad marcelinū. ¶. xij. impugnatio ē
q³ dicunt q³ si papa ioānes potuit reuocare determinata
p̄dicta per dñm nicolaū: eadē rōne dñs summus p̄tifer
potest oēs difinitiōes suoz p̄decessoz reuocare i cōtrariū
⁊ statuere: ex quo toti⁹ fidei ⁊ auctoritate eccleie destructio
sequeret. ¶ Respōdit ad hoc dñs bñs dicēs q³ nō valet
q³ nō sequit: q³ si aliq̄ difinita incōsulte in materia abso-
lute nō ptinēte ad fidē ⁊ mores: possunt ⁊ debēt reuocari
ergo oīa cū arguat a p̄iculari ad vniuersale qd̄ fieri nō
debet: q³ vniuersalis cōclusio nō sequit nisi ad p̄missas
vniuersales. Itē ea q̄ euident ⁊ manifeste cōtinent in sa-
cra scriptura: vel ex ea de necessitate cōcludunt: sunt oīa
incōcussa stabilitate firmata nec reuocari possunt nec eo-
rū cōtraria statui per quācūq³ vt dicit aug. in. ij. li. de bā-
ptismo: ⁊ ieladius papa in eplā ad epos dardanie: de nu-
mero aut̄ taliū nō sunt ea q̄ dixit de paup̄tate nicola⁹ pa-
papa nec vnq³ p̄tinuerūt simplicit̄ ad fidē vel ad mores
cū cōtrariū eēt verū ⁊ catholicū: vt in suis ordinatiōib⁹

23
dñs iohānes papa euidenter ostēdit. **C. xiiij.** impugnatō ē:
qz dicūt qz s̄m hoc in decretali. exist. erratū fuit in doctrī
na ⁊ vita xp̄i ⁊ apostolorū. **C. Rñdit** ad hoc dñs bñs di
cēs: qz verū ē: nō tñ errore pñitioso: cū ad hoc ad plenū ve
ritas discussa nō fuisset sicut nūc est s̄ errore veniali sicut
augu⁹ declarat de cipano ⁊ de petro. per paulū correcto:
nō. n. fuit volūtas in crimine: s̄ defect⁹ humane intelligē
tie potissime qz dñs nicola⁹ dicta sua supposuit correctio
ni sedis aplice. **C. xiiii.** impugnatō ē: qz dicūt qz sequeres
tur qz in approbatiōe regule fratrum minorū ecclīa erraue
rat. **Rñdit** ad hoc dñs bñs dicēs: qz nō sequit̄ r̄ quia
āñ constitutionē. exist. stat⁹ eorū fuit approbat⁹ tū qz res
gula eorū nō dicit qz nichil hēant in p̄prio nec in cōmu
ni nec dicit qz nō habeāt aliqd ius v̄todi nec dicit qz solū
sint cōtēti simplici vsu facti ad q̄ eos restringit cōstitutio.
exist. que oīsa ē q̄tū ad hoc. impossibilis et irrationabil̄
per dñm iohānē in suis cōstitutioib⁹ s̄ dicit regula p̄dicta
qz vināt sine p̄p̄o ⁊ qz nihil sibi approp̄ent nec domum
nec locū nec aliquā rē q̄ verbis possunt verificari si ha
beant in cōmuni solūmodo. p̄hibet qz fratres hēant pro
priū sicut regule basilij aug⁹. ⁊ bñdicti. **C. xv.** impugna
tio est: qz dicūt sequi qz in cōcilio dictā decretalē appro
bate erratū fuit. **C. Rñdit** ad hoc dñs bñs qz in nullo cō
cilio generalī decretalis. exist. fuit cōfirmata v̄l approba
ta nec hoc poterit oñdi: ⁊ maxime cum cōstitutio exiui de
paradyso: nō fuit in cōcilio generali vienesi. s̄ post cōciliū
in auinioñ. vt hētur fide digna multoz r̄latiōe. **C. xvj.**
impugnatō ē: qz dicūt qz s̄m hoc errauit ecclīa aliquos
sc̄tōs de ordīe fratrum minorū q̄ in p̄tī vita ⁊ doctrina diē
clausērūt extremū canonizādo pro sc̄tis. **Rñdit** ad hoc
dñs bñs dicēs qz nec illi nec alij errabāt simpliciter erro
re dānabili: s̄ s̄m qd errore veniali cōstitutioē exist. nōdū
correcta per eū q̄ poterat: iō canonizari. alijs sufraganti

b^o meritis potuerūt: sicut dicit aug. de b^o cipriano p^omo
li. de baptisimo cōtra donatistas. ca. xvij. et xviii. et ille ut d^o
baptizato aliter sentiēs q̄ res se hēat qd̄ postea diligētis
sima deliberatiōe tractatū ē in catholica veritate pmanē
sit et charitatis vbertate cōpēsātū ē et passiōis false pur
gatū. Et cōsimiliter dici pōt de sanctis ordinis fratrū mi
noz canonizatis: si doctrinā decretalis. erijt. tenuerūt an
teq̄ per eccliam correcta et emēdata fuisset.

¶ De libris hereticalibus et erro neis in extrauagantibus condēnatis.

Decima octaua q̄stio ē: d^o libris hereticalib^o
et erroneis de q̄b^o agit i extrauagātib^o per
eccliam condēnatis. ¶ Notādum ē q̄ in ex
trauagātib^o nullus liber appet vt talis cō
dēnat^o nisi in extrauagāte dñi ioānis pape
xxij. q̄ incipit. vir reprob^o. i q̄: libcl^o qd̄a et q̄ illū cōtra cō
stitutiōes supradictas: videlicet cū inter nōnullos: et quia
quorūdā: de pprio et cōi cōfecerat: et ad studia generalia
misat: et in valuis eccliarū et alijs locis affigi fecerat. s. fra
ter michael de cesaua hereticus p̄dictus dudū general^o mi
nister ordis fratrū minoz tāq̄ hereticalis cum suo actore
heretico cōdēnat^o. ¶ Idē etiā dñs ioānes papa. xxij. aui
nion^o residēs: i format^o d^o puerfa doctrina fr̄is petri ioānis
d^o ordie fratrū minoz cū magno psilio multoz i theologia
migrōz et doctoz: cōdēnauit libros fr̄is petri ioānis p̄dis
cti de ordie fratrū minoz vt vere hereticales. s. postillam
sup apocalip̄. postillā sup math. postillā sup epl̄as ca
nonicas: ppter errores cōtētos i eis et hereses q̄ recitant^o
supra. q. ir. ¶ Itē dñs papa alexāder. iiii. cōdēnauit librū
apellatū euāgeliiū eternū. quē euidit frater ioānes d^o p̄ma
monach^o d^o quo sup dictū ē. q. ir. ¶ Itē dñs gregori^o pa
pa. ij. cōdēnauit libros q̄ secūt. Raymūdi lullij. s. librū d^o

pphia amoris. librū de cētū dei noib⁹. librū sniarū. librū
 cōreplationū. librū de arborib⁹. librū de trecētis puerbi
 is. librū de cōtritiōe: cōfessiōe ⁊ satisfatiōe. librū de orōe.
 librū orōnū q̄ ē ali⁹ a p̄dicto. librū amari ⁊ amici. librū d̄
 bñdicta m. librū d̄ scrā maria. librū de articlīs fidei. librū
 de doctrina puerili. librū intētionū. librū de arte amatiua
 librū d̄ aīa. librū d̄ felicitate. librū aplicū. librū de plāctu
 raymūdi. **P**redicta sūt. xx. volumina sūt cōdēnata p̄ bul
 lā dñi gregoriij pape. xj. q̄ est tenoris sequentis.

Culla cōdēnationis librōrū ray mundi lullij.

Cregorius ep̄s suus suoz dei: venerabilib⁹
 fr̄ib⁹ archiep̄o terrachon. eiusqz sufragane
 is. salutē ⁊ aplicā bñonē. Cōsuatiōne puri
 tatis catholice fidei q̄ mlti neqz filij scelera
 ti suis falsis assertiōib⁹ maculare nitētes in
 ter triticū purū agri dñici: pestiferū semē zizanie semināt:
 cū ad n̄m p̄cipue spectet officiū: vt euellam⁹ praua ⁊ des
 truat⁹ puerſa puidere salubriter: ⁊ aīarū illaq̄atiōib⁹
 obuiare: cōfesti plenīs desiderijs affectantes oportuna in
 his q̄ possum⁹ remedia studio pastoralis sollicitudinīs ad
 hibem⁹. **D**udū si q̄dē dilect⁹ fili⁹ nicola⁹ eymerici ordōis
 fratrū p̄dicatoz p̄fesso: ī sacra theologia maḡ ī regnis
 aragonie valētie ⁊ maioricarū īq̄sitor: heretice prauitatis
 nobis exposuit: se ī regnis eis dē iuenisse. xx. volumina diū
 soz librōz ī vulgari scriptoz a quodā raymūdo lullij ci
 ue maiorceñ. editoz: ī q̄b⁹ ut ip̄i ī q̄sitori videbat: mlti cō
 tinebāt errores ⁊ hereses manifeste: ⁊ q̄ nōnulli d̄ p̄dictis
 ⁊ alijs regnis: libris vtebantur eis dē: ⁊ eozum doctrine da
 bant fidē non modicā ī grāde suarū periculū animarū.
Supplicauitqz nobis inquisitor ipse: vt ne simplices des
 ciperent ex libris ip̄is: dignaremur ī hac parte de oport

tuno remedio puidere. Nos aut cupientes aiaru ia forsam
imbutaru: r q imbuti possent ex puerfo dogmate libroruz
illoz piculis celeriter obuiare: dictos libros p venerabile
frem nrm petru epm ostien r p qb plures etia ultra vige
nu numeru in eade theologia magros: examinari fecim
diligenter: p quoz relatione tadē habuimus qz ipi dictos
libros oēs cū multa diligētia legerant r examinauerāt: r
qz ultra duētos articulos erroneos r hereticales inuenē
rāt in eis dē sup quib⁹ inter eos dē epm r magros sepius
r demū corā nobis hīta disputatiōe solēpni ipos articu
los quos ad vitādū plicitatis rediū. r horribilitatē eorū
haberi volumus pntib⁹ p expsis erroneos r manifeste
hereticales: de dictorū epī r magrorū cō cordi cōsilio cen
suim⁹ reputādos. Cū aut sicut inq̄sitoris p̄dicti contine
bat assertio in p̄dictis reguis alij libri qui asserunt edi
ti a iā dicto raymūdo repiri dicant in quib⁹ huiusmōi iā
repti r alij errores r hereses credunt p̄babilr conteneri:
Nos volētes de huiusmōi alijs libris r eoz doctrina ifoi
mari plenarie r sup eis puidere salubriter: ne fideles i er
rores huiusmōi dāpnabilr prolabant fraternitati v̄re de
frem n̄roz cōsilio p aplica scripta comittimus r mādam⁹
q̄tin⁹ dieb⁹ dñicis r festiuis i singlis ecclis vsqz cathedra
lib⁹: ac curatis: nec nō religiosoz quozcūqz ordinū exē
ptozū r nō exēptoz etia cisterciē: cartuseñ: cluniaceñ: grā
dimōteñ: sctoz benedicti: r augustini: ac frem p̄dictorū mi
norū: r heremitarū eiusdē scti augustini: ac carmelitarū: r
diocētib⁹ intra missaz solēpnia existētib⁹ pplis ad diuina
r in p̄dicatiōibus p vos vel alios quā cito comode pote
ritis faciatis pponi: qz oēs r singule plone vtriusqz sex⁹:
cuiuscūqz stat⁹: ordinis: vel cōditōis existāt eaz dē v̄raz
ciuitatū r diocesum: seu cōmorātes in eis habētes libros
quoscunqz a p̄fato raymūdo editos vt p̄ferat: infra
vnius mensis spaciū vobis assignare: r illi qui sciunt ali

aa psonas libros eosdē hñtes : eas vobis reuelare ⁊ noīa
re pcurēt: vosq; libros recipi faciatia eosdē: quos cū eos
hñeritia q̄s cito comode potcritia curetis nobis fidelit̄ de
stinare: vt ip̄oa sili examini subicere valeam⁹. Ceterū qz
doctia seu poti⁹ dogmatizatio p̄dictoz libroz examiatoz
reperit̄ erronea: hereticalia: ⁊ periculosa nīmīū aīabua ⁊
vehemēs suspitio ē habēda qz in alijs libris editia a dicto
razmūdo similis vel alij vt proferit̄ cōtineant̄ errores: vo
bia mādamua qz oībua ⁊ singulia eisdē psonia v̄rarū ci
uitatū ⁊ diocesib⁹ doctrinā seu potiuua dogmatizationē ⁊
vsum huiusmōi librozū iterdicere studiatis donec sup hñ
ja p sedē sp̄ostolicā aliū fuerit ordinatū. Contradictores
per censurā ecclesiasticā apellatiōe postposita cōpescēdō
nō obstātibus si alliquib⁹ cōiter vel diuisim a sede apl̄ica
sit indultū: qz interdicī: suspēdi: vel excoīcari: aut extra
vel vltra certa loca ad iudiciū vocari nō possint per l̄ras
apl̄icaa nō faciētes plenā ⁊ expressam: ac de vbo ad ver
bū de indulto huiusmōi mētionē ⁊ quibus licet exēptiōis
ac alijs p̄uilegija ⁊ l̄ris apl̄ica quibuscūq; locis: psonis:
vel ordiūib⁹: sub q̄cūq; forma vel expressiōe verborū ab
eadē sede cōcessia: de quib⁹ quozūq; totia tenoribua etiā
de verbo ad verbū in n̄rial̄ ia mētio sit hñda: ⁊ p q̄ pie
sentia mādati n̄ri effect⁹ valcat quō licet īpediri. In sup
volum⁹ qz p te frater archiepe tenor p̄titiū sub tuo vl̄ offi
cialis tui sigillo n̄ria fr̄ib⁹ tuia suffraganeia cui trāsmittat̄
adhiberi volum⁹ velut ip̄is originalib⁹ plenā fidē. Dat̄is
auinionē. viij. kalēdas febr̄uarij: pōtificat⁹ n̄ri. Anno. vi.

De libris hereticalib⁹ et errone is p̄inquisitore a cōdēpnatia.

o Ecima nona questio est: de libris hereticalib⁹
⁊ erroneia per inquisitore a cōdēpnatis. Itā tē
porē dñi gregoris pape. xj. dñi a petr⁹ archiep⁹

terrachon: et frater nicholaus eymerici ordinis fratrum predicatorum inquisitor aragonie: ut vere hereticales et erroneos quedam librum de demonum inuocatione que incipit: misericordia et veritas: et quedam alium que incipit: utrum quilibet infidelis tam diuinis quam apostolicis canonibus teneatur obedire: et quedam alia capitula: ut omnia hereticalia et erronea edita per quedam regem mundum neophitum sententiarum et condempnarunt propter hereses et errores in eis contentos: ut supra patet. q. r. ¶ Item tempore domini clemētis pape. v. fuit in partibus cathalonie quedam magnus medicus: vocatus magister arnaldus de villa noua: qui de theologia condidit multos libros: quos tanquam falsos et erroneos auctoritate applicatis non de expresso mandato domini nostri pape: frater iohannes de leugerio ordinis fratrum predicatorum inquisitor aragonie et gausfredus de crudillis vicarius generalis ecclesie terrachone sede vacante sententialiter condempnarunt libros infra notatos. Librum qui intitulatur: de humilitate et patientia iesu christi: qui incipit: si amor naturalis. Item librum qui intitulatur de fine mundi en res per vires lites. Item libellum qui intitulatur informatio beguinorum seu lectio narbone: et incipit: tots aquells. Item libellum qui intitulatur: ad prouisionem vel de caritate: qui incipit: beneytsia et loat iesu cristi. Item libellum qui intitulatur: apologia: qui incipit ad ea que per vestras litteras. Item libellum seu litteram que incipit: domino suo charissimo. Item libellum qui intitulatur: de nunciatio facta coram domino episcopo gerunden: que incipit: coram vobis. Item libellum qui intitulatur: de clemensina et sacrificio: qui incipit. Al catholich inquisidor. Item libellum que intitulatur: alia informatio beguinorum: et incipit. Als cultiuados. Item libellum qui incipit: per ço comols desesen saber. Item libellum qui incipit: deuant vos senyor don jac per la gratia de deo senyor daragon. Item libellum que incipit: quat sui auinió. Item libellum qui intitulatur: resposio contra bernardum ricardi. Isti libelli fuerunt condempnati

pp̄ter mltos errores ī eis reptos qui recitant̄ supra. q. xj.

¶ De quibusdam fratribus mino- ribus propter diuersas hereses igni traditos.

Quesima questio ē: q̄ tpe dñi clemētis pape
vj. per dñm cardinalē albū delegatū in nes-
gocijs fidei fuerunt cōdempnati tanq̄ here-
tici ptinaces in auinioni: vbi tūc romana cu-
ria residebat ac etiā cōcremati duo frēs mi-
nores: vnus vocabat̄ frater iohānes de castilione. Alter
frater frāciscus de archata. Postea tpe dñi innocētij pa-
pe. vj. fuerūt cōdēpnati p̄ eundē dñm cardinalē albū alij:
duo frēs minores: ibidē auinione: tanq̄ heretici ptinaces:
traditi curie seculari: & postea concremati: quorū vnus vo-
cabatur frater mauricius: & alter frater iohānes. Postea
tpe vrbani pape. vj. fuerūt nouē frēs de ordine beati frā-
cisci: quorū quidā fuerūt frēs minores: quidā fratriscelli
de. iij: ordine in vitcrbio vbi tūc romana curia residebat:
tanq̄ heretici ptinaces cōdēpnati & arsi traditi brachio se-
culari: quorū noia in processibus continētur. ¶ Extra ro-
manā curiam fuerunt q̄ plures alij tanq̄ heretici ptinas-
ces cōdempnati. ¶ In tēpore dñi bonifacij. viij. fuit per
episcopū parinēsem: & p̄ fratrem māfredū ordinis predica-
torū inquisitorē cōdempnatus geraldus legarlini tanq̄
famossimus heretic⁹ & cremat⁹ in ciuitate parmēsi ī tra-
lia. ¶ Postea tēpore dñi iohānis pape. xij. in marsilia p̄
ep̄m & inq̄sitorē de ordine fratrum minorū: fuerūt cōdēpna-
ti & cōcremati tanq̄ heretici pertinaces: quattuor fratres
minores. s. fr̄ iohānes barrā: fr̄ guillelm⁹ fautori: fr̄ deo-
dat⁹ nichaelis: & fr̄ pōtius rocha. ¶ In carcassona etiā.
fr̄ bernardus de cspinafera: frater raymundus lobeti: fra-
ter iohannes de ecclijs: fr̄ hugo de milianis: fr̄ petrus ar-
rufati: frater guillelmus vidriani: fr̄ aliofus de cesano: fr̄

petrus de cui lato. frater raymūdo de cruce. frater petrus
magri. frater frācise de tholosa. frater guillelm^o arnaldi
frater arnald^o tāclerij et frater gaufrido oēs isti fr̄es mino
res et soroz q̄dā eiusdē ordīs fuerūt tāq̄ heretici ptinaces
per ep̄m et inq̄sitor̄es cōdēnati et cōcremati. ¶ In tholo
sa etiā frater petr^o geraldī. frater petr^o hospitalis. frat̄ pe
tr^o de honorib^o. frater petr^o calueti. frater raymūdo d̄ b̄i
rio. frater petr^o mozerij. frater bernardo de iacoba et frat̄
guillelm^o de auiniōe: oēs isti fratres minores cōdēnati ve
lut heretici ptinaces fuerūt et cōcremati. ¶ In auiniōne:
frater martin^o de narbona. frater frācise de archata et fra
ter ioānes casteliōis et duos fratres de sauoya. oēs isti fra
tres minores tanq̄ heretici fuerūt cōdēnati et cōcremati.
¶ Fr̄e in capite stagni: frater ioānis borra. frater petrus
canonici. frater iacob^o de riuīs. frater ioānis martini. fra
ter bernardo leōis. frat̄ bernardo surriōis ī pesenaco. frat̄
raymūdo fornerij. frater petr^o alioni et frater ioānes del
mezoa et frater guillelm^o seni. ¶ Item in lunello: fratres
guillelm^o fabri. petr^o dei. raymūdo cāba. petr^o alfandi.
berēgari^o. vesian^o. guillard^o. andricus. soroz ioāna. soroz
beatric. soroz baseta. soroz sclamūda. soroz hermessendis.
soroz astruga et alia quedā soroz. ¶ In lodena: frater ste
phanus de sereto. frater bernardo peyroti et frater frācise
cus barchoni. ¶ Item in narbona: frater inadius de bru
disio frater petrus de branchis. frater bernardus amillij.
frater raymūdo de prenacho. frater bonus hō de vasco
nia. frater petr^o de elua. frater bernardo de argilerijs. fra
ter guillelm^o de vrgelrijs. frater guillelm^o leopdi. frater
castellio de girōda. frater iacob^o de cruce. frater beseri^o d̄
narbona. frater furneri^o de forēfaco. frater petr^o alanar
di. Soroz bremūda. soroz helisabet̄ de scō genesis. soroz
romana castellana. soroz raymūda de carāta. soroz ricar
da de eozebia. ¶ Fr̄e in gcrūda fuerūt cōbusti. frat̄ petr^o.

durādī de baldacho. ⁊ fr̄ arnald⁹ durādī. ⁊ q̄dā soror ioh̄
 hāna. In barchin̄. fr̄ petr⁹ olerij de maioricis. fr̄ bernard⁹
 d⁹ ianuarij. fr̄ guillelm⁹ steph̄. fr̄ bouanat⁹ sacerdos. ⁊
 q̄dā nichola⁹ de calabria. ¶ Itē in valēcia. fr̄ guillelm⁹
 gilberti. fr̄ martinus petri: ⁊ mulier quedā petra arnolda
 dicta. In biterris fr̄ guillelm⁹ amili. fr̄ stacl⁹ de biterris
 ⁊ fr̄ guillelm⁹ petri fr̄ petr⁹ brunī. fr̄ bernard⁹. fr̄ croat⁹.
 fr̄ petr⁹. fr̄ bernard⁹ sc̄ti. fr̄ ioh̄anes olerij. ⁊ soror ermer
 gardis virgo etatis. xv. ānorū. ¶ Itē i venecijs. fr̄ frācis
 c⁹ de instono. In neapolim fr̄s. petrus fabri cathalan⁹.
 de barchinon̄. ⁊ quidā ali⁹ fr̄ epus. In anglia. fr̄s q̄tus
 or: quoz noīa memorie nō habētur. In burgūdia ciuita
 te metēsi. fr̄ albert⁹ de clarēca. fr̄ molinari⁹ petri: ⁊ q̄tuor
 alij. oēs isti p̄dicti fr̄s minores vt prinacēs heretici sunt
 cōcremati. Post quoz cōbuscionē q̄ plures beguini fue
 rūt vt heretici cōdēpnati: qui asserēbāt plures supradicro
 rū fratrū minorū eē martyres xp̄i credētes erroribus eo
 rūdē. Tēpore dñi clemētis. vj. in ciuitate biterris de man
 dato eiusdē fuit exhumatus frater guillelm⁹ amilli de or
 dine fratrū minorū: qui post mortē hereticus dampnatus
 eius ossa tracta de fossa combusta sunt.

¶ Errores grecorum.

Questio. xxi. de errorib⁹ grecorū in q̄bus vs
 qz hodie pseuerāt. Prim⁹ error est: qz sp̄s
 sc̄tus non p̄cedit a p̄re ⁊ filio: s; a solo p̄re.
 ¶ Ij. error ē: qz nō pōt cōfici de azimo: s; de
 fermēto m̄: ⁊ i istis duob⁹ errorib⁹: sc̄ti do
 ctores grecorū. Athanasi⁹: cirill⁹: gregori⁹ nazarems: ba
 sili⁹: crisostom⁹: nec grecorū alij sc̄i p̄res cōsenserūt. Est tñ
 verū qz nōnulli sc̄i doctoris loquētes in caute errores q̄
 plimos posuerūt: q̄ errores siue articlī s; vt cōstat sunt fal
 si: ⁊ q̄ p̄res erronei: n̄ possunt vt sc̄us thomas r̄ndēdo ad

dictos articulos de mādato dñi vrbani. iiii. possunt expo
ni i libro q̄ intitulat̄ cōtra errores grecoꝝ. vbi dicit̄ q̄ p̄p̄
dictoꝝ doctoꝝ dignitatē nō sūt cōdēpnādi: s̄ reuerēt̄ expo
nēdi: ⁊ h̄sunt ples tñ p̄ncipales ⁊ p̄sonātes fuerūt h̄i q̄
sequūt̄ur. ¶ Prim⁹ error ē: q̄ i diuinis eēntia ē genita i fi
lio. ¶ ij. ē: q̄ in diuinis eēntia ē inspirata i spū scō. ¶ iij. ē: q̄
spūs nō mittit filiū. ¶ iiii. ē q̄ fili⁹ dei assūpsit hūanā na
turā in sua essentia. ¶ v. ē: q̄ hō fuit assumpt⁹ a filio dei.
¶ vi. ē: q̄ creatura creatori nō cōpat̄. ¶ Predictos articulos
posuit athanasī⁹. i. iiii. s̄mone gestoꝝ niceni cōcilij. ¶ vij.
ē: q̄ spūs scūs ē ymago filij. ¶ viij. ē: q̄ fili⁹ ē i p̄re tāq̄ i
sua p̄pria ymagie. ¶ ix. ē: q̄ diuina essentia increata ē cō
cepta ⁊ nata de btā v̄gie maria. ¶ x. ē: q̄ diuina eēntia seu
deitas facta ē hō. ¶ xi. ē: q̄ de⁹ fecit hoies deū. ¶ xij. ē: q̄
a xp̄o fuit amota ymago p̄mi p̄ētis. ¶ xij. ē: q̄ qui semel
blaffemauit: i possibile ē nō blaffemare. ¶ xiiii. ē: q̄ fides
nō ē nobis mīstrata p̄ angelos. ¶ Hos articulos posuit atha
nasi⁹ in epla ad serapionē. ¶ xv. q̄ ihs xp̄s d̄r fili⁹ p̄ne
eēntie. ¶ xvi. ē: q̄ q̄ sunt naturalit̄ dei p̄ris: sūt p̄pria dei
filij. ¶ xvij. ē: q̄ noie xp̄i intelligit̄ spūs scūs. ¶ viij. ē: q̄
docēte paulo seraphin adiscūt. ¶ xix. ē: q̄ quō moꝝses di
cit de hois formatōe: q̄ de⁹ spirauit i faciē ei⁹ spiracl̄ vi
te ⁊ fact⁹ ē hō in aīaz viuētē: q̄ istud spiramē siue spiracl̄
nō fuit aīa rōnalis: q̄ tūc fuisset aīa de dei eēntie: s̄ intel
ligit̄ q̄ fuit spūs scūs hoī inspirat⁹. ¶ Hos articulos posuit
cirill⁹ in libro thesauroꝝ. ¶ xx. ē: q̄ spūs scūs ē in medio
p̄ris ⁊ fillij. ¶ Hūc articlū posuit gregori⁹ nazāzen⁹ in ser
mone de epiphia. ¶ xxi. ē: q̄ spūs scūs ē verbū filij. ¶ Hūc
articl̄ posuit basili⁹ i s̄mone de spū scō. ¶ xxij. ē: q̄ spūs
scūs p̄ filiū opat̄. ¶ xxij. ē: q̄ i angelis quō ad naturā
nō dicim⁹ scōꝝ nec tertiu. ¶ Hos articulos posuit basilina.

¶ Errores tartarorum.

Questio. xxiij. de heresibus et erroribus tartarorum. **¶** Nam tartari cum sint plurimi, in suis erroribus sunt distincti. **¶** Quidam sunt qui ex toto sequuntur errores sarracenorum: et sunt veri sarraceni. **¶** Quidam autem qui hos errores non sequuntur: tamen in erroribus diversis et disformibus incidunt. **¶** Nam quidam adorant lunam. Alii autem adorant et hoc est quasi generale in eos illud animal quod eis mane occurrit primo: siue sit canis: siue sit asinus siue homo: siue aliud quicquidque: et cum quilibet die de mane non occurrat: nec tamen omnibus eadem die. **¶** Item unum hominum: aliud alii. id est disformiter sibi deum constituent et adorant. **¶** Quidam eorum cum sint extra terram suam captivi: et desiderant redire ad eam suspiciunt se vel percipiant. vel aliter intumescunt: credentes se reddere ad terram suam per tale modum. **¶** Quidam enim qui magis inter eos reputantur perfecti: congregatis parentibus et amicis: seu magis coniunctis: et receptis literis a diversis que diriguntur amicis eorum defunctis publice cum illis literis letiter et gloriose faciunt se comburi: credentes per tale combustionem et generum mortis ire in saluationem ad consortium beatorum. **¶** Isti tartari ut in plurimum sunt homines brutales: nec verum testamentum nec novum admittunt: nec alijs scientijs intendunt: sed brutaliter vivunt.

¶ Errores turchorum.

Questio. xxiiij. de heresibus et erroribus turchorum. Turchi communiter sunt sarraceni: et eorum erroribus involuntur alias nullam specialem sectam habent: nec certum errorem: sed varij varijs erroribus mentibus captivantur.

¶ Errores sarracenorum.

Questio. xxv. de erroribus sarracenorum. Sarraceni a sarraceni. Algareni ab agar secundum veritatem per dicitur sunt. que idem sunt in re. sed differunt nomine. a machometo clerico christiano de bononia civitate ytalie oriundo, a fide postea apostata

errores nefandissim⁹ p^raxerūt. Isti nec vet⁹ testamentū
nec nouū recipiūt. baptis^mū renuūt: circūcisionē admittūt.
brāz mariā matrē xp̄i virginē cōcepisse. ⁊ absqz vīris
li semie ac sc̄tāz ⁊ pfectā dñam eē asserūt: xp̄m ei⁹ filiū nō
deū sz. purū hoiez sz iustū ⁊ sc̄tm eē dicūt. ipm mortuū nō
fuisse. ⁊ cōsequentē rēurrēssē nō credūt sacramēta ecclia
stica nisi matrimoniū nō admittūt: articlos fidei nisi mū
di creationē respuūt. Adachometū hereticū p̄fidū: fuisse
sc̄tm pphētā p̄dicāt ⁊ atolūt: p lotionē manū ⁊ pedū ex
tiorē corpis credūt mūdari a pctōz maculis: ⁊ mētis inq̄
namētis. Et nōnulli eoz min⁹ rōne vtētes credūt p adyū
in alio mūdo cōsistere: i esu melis: ⁊ potu lactis fluiij cur
rentis: ⁊ frequentē cōcubitu virginū puellarū.

¶ Errores iudeorum.

Questio. xrv. d errorib⁹ iudeoz: iudei a iuda
filio iacob dicti sunt. v. libros moysi: libros
regū ⁊ pphaz de antiquo testamēto reci
piūt. Testamētū nouū nō recipiūt: baptis
mū nō sz circūcisionē admittūt: sacramēta
ecclie nisi matrimoniū cōtepnūt: articlos fidei nisi creatio
nē mūdi nō credūt: dñm nr̄m iesū xp̄m nō filū dei eē: sed
puz hoiem: ppham deceptorē ⁊ deestabile blasphemātes
mēdaciter: fallacit: ac cōdepnabilr pferūt: xp̄m siue mes
siā in lege pmissū q̄iā venit nō agnoscētes: vētuz p̄nun
ciāt: desiderāt: ⁊ affectāt: p solā legē veterē iustificari se exi
stimāt ⁊ saluari: cū tñ fm veritatē irrefragabilē fidei orto
dorenō sit aliud nomē datū sub celo hoibus i quo opoz
teat nos saluos fieri teste ap̄lo paulo nisi nomē dñi nr̄i ies
u xp̄i q̄ cū patre ⁊ spū sc̄to ē benedict⁹ de⁹ in sc̄la. Amē.

INC.
1481 2